ያቆብ

አመዕነት ዳፊን ብንቶ

እስራኤል መኒ ጣፎ ሶህኑተ

ያቆብ ሶህኖ ኣገ

ት ሶህኑት በሪን በሪን ጄቻ ካዕለኖ ሰውተ ኣፈኢተ እኮተኔ ባዶን ሆራንን ብንቶ መገን ምናደቢ ሆሪንከ ጣፈንቴታ። ጣርስ መንቹ ቆርመተ ሁጂ አሌን ሆስሴኖጊሃ፥ አመዕናኒ ገበአኖጊን ሄኡ ሀስስኖጋ ጫክሽ ጣፈኢ።

አሞ ቀባጦነ ቡጥመተኔሃ፥ ፈተንነ አመዕናኒ አጉዳ ደናሚ ጄቾተኔሃ፥ ቂንሽተኔሃ፥ አመዕነትነ ደናሚ ሁጂተኔሃ፥ አረቤ በሪድመነ ሂልመተኔሃ፥ ቆርመተኔሃ፥ መቱ መቲን በአምተኔሃ፥ ላድጨንችነ ማሽመተኔሃ፥ ምሉ መን አሌን ፍርድተኔሃ፥ ቦልጥተኔሃ እንዶ ቆጳንተኔሃ፥ እየቅተኔሃ፥ ኡሰቶተኔሃ አመዕናኒ እሁ ገበአኖር ሆረንከ ሂር ጣፈኢ።

ሶህኑስ አመዕናን ሄቻን አመዕነቱ ሁጂን ጡድሴኖጊ ጫክስ ኩልታታ።

ሶህኑስ ከኒች ዎሮዲን ዮገ ቤሀንቱአ

1. ሶህኖስ ኣገ 1፥1
2. አመዕነትነ ቆርመተኔ 1፥2-8
3. ቡጥመነ ቀባጦተኔ 1፥9-11
4. መን አሌን ኢለኖ ፈተንተኔ 1፥12-18
5. መጮጭተኔሃ፥ ሁጂትተኔሃ 1፥19-27
6. አነኖመተ ቆጩ ሀስሱምቦገ አስንቶ ስዘነተኔ 2፥1-13
7. አመዕነቱሃ፥ ሁጅታ 2፥14-26
8. አመዕናንችነ አረቤስተኔ 3፥1-18
9. አመዕናንችነ ተ ኡስተኔ 4፥1—5፥6
10. ዘካንች ሰዘነተ 5፥7-20

አመዕነቱሃ፥ ቆርመታ

1 ¹መገንነ ቀርች ዬሱስ ክርስቶስ አግሹ እኮም ያቆቤች ባዶን ሆራንን ብንቶ ቶነ ለሞወንከ እስራኤል ቦኪ ሶህንቴታ ሶህኑ፤ ጡመ ዮንተንዶ?

²ኢ ሀዛከ! አነኑ እነኑ ሀዉ ኢሌዕኔ ጀተ በጅቀምዬ። ³አመዕነቶንተዕኔ ኢሰና ሀሙ ዳፊን እየቁ ሮሴነንተገ ደጌነንተ። ⁴እንጀ ቁርጨቴንተራ፥ ቀነጤኖሩ ዮዕኔበእራ፥ ሜጡሩ ኮቱምቦዕኔራ እኬኑንተ ደንዲቁ ኮቱንከዕኔ። ⁵ከዕኔኤች አዬሃ መሴሱ ኮቾስደ ገዱዕናች ቢዝማን ሆሪንከ አሰና መገኑ ኡጨን፤ እሲንከ አሰመናስ። ⁶ጠሁ አከዳ ለሞዕሙዕናች አመዕነቲን ኡጨን፤ ሰሞዕመኖ መንቹ ቦብሪን ጎምበም ሌንቄቀና ምእ ምርጃሙ አጉደና።

1፥1 ማቶ.13፥55 ማር.6፥3 ሶፎ.15፥13 ማ.1፥19

1፥2 ማቶ.5፥12

1፥3 እብ.10፥36 1ጴጥ.1፥7

1፥5 1ዮሃ.3፥9-12 መዝ.51፥6 አጉ.2፥3-6 ዳን.2፥21 ማቶ.7፥7

1፥6 ማቶ.21፥21

⁷-⁸ለሞዕመኖነ ዎቃንተስ ሆራንን ቃሩምቡ መንቹ መግንቢች ሜጡራ ደቀኖ አጉዱንከስ።

ቡጥመታ፥ ዱቡሃ

⁹ሄቻንተስ ገደሞ መንቹ መገኑ አብስኖስተኔ በጅቀሙን። ¹⁰አሞ ሄቻንተስ እቤ መንቹ መገኑ ሀርከኤስደ በጅቀሙን፤ ዳፉንኩስ መን አብኑ ሀጤ ዘራሮገ ግግስና። ¹¹አሪቹት አብስ ቡስተን ፉልቶ ጀተ ሀተ ሀጤ ዘራሩተ ሞሽታኢ፤ ዘራሩንትስ ግግልታኢ፤ እሞ ዘራሮስ ደኑንኩ በእና፤ ሀትጉንተ ዱበላሹ አልሃ፥ ምሩታ አሀንን ሬሀኖ።

መን አሌን ኢሰኖ ፈተንተኔ

¹²ሀዉ ኢሌስ ጀተ ቃር ኡሪኖ መንቹ ማስአሚሃ፤ ዳፉንኩስ ሀዋን ቃር ኡሬተኔ መገኑ ኢትታስ ኪኒ አስተ ተሳ አሴ ሄቾ ዘዉደ† አቀኖ። ¹³እዬ ፈተነመኖ ጀተ «መገኑ ፈተኖኤ» ሆረን ዩንከ፤ ዳፉንኩስ መገኑ ሂላሪን ፈተነመናበእ፤ አሞ ገኑንኩስ አዬኒ ፈተነኖበእ። ¹⁴ጠሁ አከዳ ሀኩ መንቹሁ ፈተነመና ገግስ ሂለ ቁልጢን ምደሚቲ፥ መለጠሜቲ። ¹⁵ሀከነች ዘኪን ሂኡ ቁልጡ ስላዕን ሀማተ አለኖ፤ አሞ ሀጣቱንኩ ሴአኬእ ሬሁተ አለኖ።

¹⁶ኢተንቴንተ ኢ ሀዛከ! ኡሴናችዬ። ¹⁷ዊሙነ ደናሙ አስንቹ ሆሩንኩ ዋለኖ ሰሜቹት፤ ሀኩሩንኩ ጫክ አነ አከነ ዶረሙምቦ አንዶ ሀሌቾገ ዘሁምቦ መግንቢች ድርታአ። ¹⁸ቆጨንቾችስ በሀረተ እንኩንተ መገኑ ገግስ ሀሲኒ፥ ገሬስ ላጋኒ አሴኔ።

መጮጩን ሁጂትተኔ

¹⁹ኢተንቴንተ ኢ ሀዛከ! ካን ደግዬ፤ መኑ ሆሩንኩ መጮጪ ስርበሚኢ አሁን፤ ጠሁ አከዳ ጠሃቂሃ፥ አሙዕረሚሃ ደስ አሁን። ²⁰ዳፉንኩስ መን እሙሪን መገን ሙጪርመት ሁጂተንታበእ። ²¹ሀከንተኔ ቡሽመታ፥ ሂልመተ ሆረንታ ኡጅቴን ምዘናንተዕኔ ካስንቶ ፎልዕኔ ፈእሲ ደንድታ ላገተ ማሽማን አቅዬ።

²²መገን ላገተ ዊንሽቴነንተረ እክዬ በጋን ገገዕኔ ሉስጭቴነን መጮጫኑ ጠለ አኬናችዬ። ²³ላገስ መጮጭ ሁጂን ሆስሱምቡ መንቹ ገግሞጢን ገገስ ጡደቀና መንቹ አጉደና። ²⁴ዳፉንኩስ ሀኩ መንቹ ገገስ ገግሞጢን ጡደቅ

1፥9 ማቶ.23፥12

1፥10-11 እሳ.40፥6-7

1፥12 1ቆር.9፥25

1፥14 አጉ.19፥3

1፥15 ቆጨ.3፥6 መዝ.7፥14 ሮሚ 6፥23

1፥17 መዝ.136፥7 ዮሃ.3፥27 1ዮሃ.1፥5 ያቆ.3፥15 17

1፥18 ዮሃ.1፥13 2 ጴጥ.2፥15

1፥19 አጉ.10፥19 ያቆ.3፥3-12

1፥20 ማቶ.5፥22

1፥21 ኤፌ.4፥22

1፥22 ማቶ.7፥21

ህደተ ፈሉገን መ አጉደናንዶ ሰርብን ህበኖ። 25ጠሁ እኮዳ ዎማንማን ፉሸኖ መገን ሴረ ጡጅ እሶን ቃረናሁ፤ እሱንከ መርጫጭ ህቡዕናች ሁጂ አሌን ሆስሰናሁ ሁጂንተስ ሆራንን ማስአሚኢ እህኖ።

26አረብስ ኤጌጡዕናች «መገኑ አመዕኔሚየ» ያኖ ሆሩንኩ ገገስ ሉስጨዮሃ፤ አሞ አመዕነቱንኩስ ጠለላ። 27እነ መገን ብራን ቡሽመት ዮበእ ሙጩሩ አመዕነቱ ከኔት፤ ህኩስን ህዬስተ አሱታ፤ አሮ ሬሄ ሚንቱሃ ህውዶ ጃተ ካዕሎወ፤ አሞ ገገ ተን ኡለ ቡሽማች ቆረጾወ።

ቡጥቹ ገዱ ህስሰናበአ

2 1አብን ቀርቹ እኮ ቀርችወኔ ዬሱስ ክርስቶሰን አመዕንቱንተ ኢ ህዛከ! አዕኖአት መን ሚሬሮን ሆረን አነኖመተ አስቴኖችዬ። 2አጉሺሻሃንስ ስሙ መንቹ ጠጽቴንተበ ዋልታእ፤ መቱስ አንጋንተስ ምርቅ ቁብቹተ ምዕር ደናምተ አድሽተ አደቁሃ፤ ምሉስ ጡርቴ አድሽተ አደቁሃ ቡጥቹ። 3ህተ ጃንተ ደናምተ አድሽተ አደቁ መንቹ አብኒን «ተን ደናሚ መዕኔን አቆዕል» ይቴነንተ፤ ጠሁ እኮዳ ቡጥቹስ «አት ህከኤ ኡር» እንዶ «ሎኸእባን ኡለ አቆዕል» ይቴነንተስ። 4ህካን እክች ኩን ሚሬሮንተዕኔ አነኖመተ ቆጮወኒ፥ እልተ ጡዴን ፍርዶወኒበእንዶ?

5ኢተንቴንተ ኢ ህዛክ! መጮጭዬ፤ አመዕነቲን ዱበላሻከተ እኩንታ፥ እሱ ኢትታ ኬኒ ተሳ አሴ ሰሚ ዎሞመተ ረገኡንታ መገኑ ተን ኡለ አል ቡጠ ዶዕሬስ። 6ጠሁ እኮዳ አዕኖአት ቡጠ ቢልሴነዮንተ፤ ጂችታክዕኔሩ፥ ፍርድ ምን ጎሾሽታክዕኔሩ ቀባጣመተበእንዶ? 7አዕኖአት ገአንቴነንተ ደናሙ ሱዕመ ቦሮርታሩ ቀባጣመተበእንዶ?

8«ገገከዕኔ ኢትቴነንተገ ዎሉ መነሃ ኢትዬ» የመም ጣፈሞ መገን ዎሞመ ሴረ ዊንሼቴንተደ ደናሙ አቴነዮንተ። 9ጠሁ እኮዳ መን ኤልተ ጡዴን ጎዕልቴነንታ እኮች ሀጣተ ሁጂቴነዮንተ፤ መገን ሴሩ ደምጊሃንክዕኔ ዎቀሰዮዕኔ። 10መኑ መገን አዘዞች መትሴ ዝር ፈአስረ ሆረንተ ዊንሺዳ ሆረንተ ዝሬሀንገ ዎልስመኖ። 11ዳቆንኩስ «ላአት» ዬ መገኑ አሞ «ሽቶት» ዬተኔ ሳኡምቦዳ ሼቶንቲች መገን ሴረ ዝርቴንት። 12አሞ ሃሳዉዕኔ፥ ሁጅዕኔ ዎማንማን ፉሸኖ መገን ሴራን ፍርደመኖክዕኔ እክገ ሰውዪን እሁን። 13ዳቆንኩስ መን ህጣተ አጉሩምቦ መንች አሌን መገኑው አጉሩ ዮበእ ፍርደ ፍርደና፤ እኮዳ አጉሩ ፍርደ ቁለኖ።

አመዕነቱሃ፥ ሁጅታ

14ኢ ህዛክ! መቱ መንቹ «አመዕነቱ ዮኤ» ያን አመዕነቱስ ደናሚ ሁጂን መስሁምበደ መ ካዕስኖስ? አሞ ህኩ አመዕነቱ ፈእሶስተ ደንደናንዶ? 15እጉዲሻሃንስ አደቅታሩ፥ እታሩ ዮሰበእ ህዛከት ሄአደ 16ከዕኔኤች መቱ ህስሰናሰረ አሱዕናችሰን «ኢቡንክዕኔ፤ ዱብዬ፤ ጡመ አሮቅዬ» ዬሰደ ህኩን መ ካዕለናስ? 17ህከኒ ሁጅት ዮበእ አመዕነቱ ገጉንኩስ ሬሄሃ። 18ጠሁ እክዳ መቱ መንቹ «ኬሳ አመዕነቱ ዮኪ፤ ኤሳንክ ሁጅት ዮኤ» ዬደ «አመዕነቱክ ሁጂችክ አነነ አስት ጡድሴኤ፤ አሞ እን አመዕነቱእ ሁጂንተእ ጡድሳንኪ» ያንስ። 19አት መገኑ ሚጡ እኮገ አመዕንታንት፤ ህኩን ደናሞወ፤ ጠሁ እክዳ አመዕኑዕኑ ህቡሱሁ ሁጠን አመዕነና። 20ኩ ቀሉ መንቹ! ሁጂች አነነ እክ አመዕነቱ ላሱት ዮበኢ እክገ ደጋንትበእንዶ? 21አኑኔ አብረሃም ቤቱስ ይሳቀ ክትሚና መዕኔን መገኒ ክትመ አስ ሀንጨኤ ጃተ ሁጂን ሙጩርምበእንዶ? 22ህክንተኔ አመዕነቱሲ፥ ሁጅሲ ሚጡ እኮጋ፥ አመዕነቱስ አስ ሁጀቾ ሁጂን ዊመ እኮጋ ጡዳንትበእንዶ? 23ጡማንቾ መጣፋን «አብረሃም መገኑ አመዕኔእ፤ አመዕነቱንኩስ ሙጩርመተ እክ ዎልሰሞስ» የመንቶ ላገት ዊንቶእ፤ አብረሃምን «መገን ጀለ» የመም ገአሜእ። 24ህከኒ መኑ ሙጩረና አመዕነቲን ጠሊን እሁዕናች ሁጂን በርግ እሁስ ጡዴነዮንተ። 25ህትጉንተ ሳአንቹት ረአብ አሰራኤል ሶቀማኑ ምኔንተሴ አቅት ዎሉ ዉዲን አሮታገ አስቶሰ ጃተ ሁጂንተሴ ሙጩርትምበእንዶ? 26ፎሲች እነነ እኮ ማሉ ሬሄኢ እክገንከ ሁጂች እነነ እኮ አመዕነቱሁ ሬሄሃ።

አረብተ ኤጌጥተኔ

3 1ኢ ህዛክ! ክዕኔኤች በትናሹክዕኔ አስተማረተ አኬኖችዬ፤ ዳቆንኩስ አዕኖአት ደጌነንተገን ነአት አስተማረተ እንክምሩ ዎሉ ኬኒች ባስ ፍርደ አቅናምተኔሃት። 2ነአት ሆሩንኩኔ ሆለመተ ጃተ ሉንሰም፤ ጠሁ እኮዳ ያኖራን ሆራንን ሉሁምቡ እስ ገገስ ቆረጹ ደንደናወ ቀነጨናስሩ ዮበኤየ መንቹ። 3ፋርሱ ኔሳ አዘዘሙንተ አፎንተስ ብጣለ ዎናም፤ ህከኒች ዘኪን ሀንሰም ዉዱ ሆረንከ መረናገ አስናተ ደንድናም። 4አሞ መርከብተኔ ስውዬለ፤ መርከቡ መሃ ቃሩ ዮብሩ ጎምበኔየን መረመኖ አበረ እኮዳ መርከብስ አተአንቹ ውጠ ሞቆገ ዮ

2፥14 ማቶ. 7፥26

2፥16 1ዮሃ. 3፥17-18

2፥19 ኦዘ. 6፥4 ማር. 12፥29

2፥21 ቆጨ. 22፥1-14

2፥22 ኦዘ. 11፥17

2፥23 ቆጨ. 15፥16 2 ዳዲሁ 20፥7 ኢሳ. 41፥8

2፥25 ኦያ. 2፥1-21

3፥2 1ዮሃ. 1፥8

1፥25 ዮሃ. 8፥32 ዮሃ. 13፥17 ያቆ. 2፥12

1፥26 መዝ. 34፥13 1ጴጥ. 3፥10

1፥27 ኦዘ. 14፥29 መዝ. 146፥9 ሮሜ 12፥2 2ጴጥ. 2፥20

2፥1 ቁሳ. 19፥15 ኦዘ. 1፥17 ኦጥ. 24፥23 ሶቀ. 10፥34 ያቆ. 2፥9

2፥4 ዮሃ. 7፥24

2፥5 ማቶ. 25፥34 1ቆር. 1፥26-28

2፥8 ቁሳ. 19፥18

2፥10 ገሳ. 3፥10

2፥11 ዘፀ. 20፥13-14 ኦዘ. 5፥17-18

2፥13 ማቶ. 5፥7 ማቶ. 9፥13 ሉቃ. 6፥36-37

ቀሆሪን ሀሾበ መሰኖ። 5ህትጉንተ አረብት መኖማች ሆራችን ቀሁተ እኮዳ ቦልጠ ጠሀታእ፤ አሞ ቀሁተ ጊረት አበ ሀቅ በረ ቡስታእ። 6ህትጉንተ አረብት ጊረተ፤ እሌን መኖማችኔ ሆራችን ሾክተ፤ መኖመተ ሆረንተ ቡሽሳእ፤ አሞ ዶሲ ሆረንከ ጠእቱምቦ ጊራን ቡበን መኖመተ ሆረንተ ቡስታእ። 7ሞቹሃ፥ ጪአታ፥ ሃሞን ሹርተን መረንታራ፥ ዎእ አዜን ሌንቄቅታ ቆጨንች ሆረንካ መኑ ገበሪ ደንደኖ፤ አሞ ገበረንቴእን። 8ጠሁ እኮዳ አረብተ ገበሮተ ደንዲኢ አዩ ዮበእ፤ ሻኖ መርዙ ዊሜሌተ፤ አሞ ፎሎጩ ዮሴበእተ ሂለ። 9ሀተን አረቤን ቀርቹሃ፥ እነ መገኑሃ ገለጥናም፤ እሌንን መገን አጉዲሻን ቆጨሜ መነ ጤሌናም። 10ሜጠ አፈች ገለቱሁ፥ ጤሌሱሁ ፉለዮእ፤ እ ሀዛከ! ሀትተ እሁ ሀሰስኖበእ። 11ሜጤ ቡዕሌቾችን ጤእና ዎኡሁ፥ ቀራረኖ ዎኡሁ ቡቆተ ደንደኖንዶ? 12እ ሀዛከ! አዲቹተ ዌር ላሉተ ላሊ ደንድታእንዶ? አሞ ዎይን ጡዱ አዲቾ ላሉተ ላሎተ ደንደኖንዶ? ሀተጉንተ መጥናሞ ዎእች አጌኖ ዎእ ደቂ ደንዲኖንዶ?

ሰሜች ዋልታ ቆርመተኔ

13ክዕኔኢ ሜሬሪች ቆሩሁ፥ መሌሱሁ አዮት? ደናሞገ ሄኢኒ፥ ማሽማን ዊንቴ ቆርማኒ ሁጅሰ ጡድሱን። 14ጠሁ እኮዳ ሂለት መሶአመቲ፥ ገገ ኢቱሁ ዎዘናንተክዕኔ ሄአደ ሀክኔን ቦልጥቴኖችዩ፤ ገሬ አሴኒ ቆጸንቴኖችዩ። 15ዳፉንኩሰ ሀተጎነት ቆርመት ተን ኡላቹቲ፥ ማሊቹቲ፥ ሼጣንቺቹቲ ቢጋን መገኒቹበእ። 16መሶአመቲ፥ ገገ ኢቱሁ ዮ ቤቾን ብተቲ፥ ሂለት ሁጅት ሆረንቲ ሄእእ። 17ጠሁ እኮዳ መገኒች አሰንታ ቆርመት ዎና ሙጩሩተ፤ ጡማንቹተ፤ ቢዘተ፤ አዘማንታተ፤ «ፈኡን» ዩሁ፥ በሬደት ላሉቲ ዊንቴሌተ፤ ጎዕሉሁ፥ ሳድጨንቹሁ ዮሴበእተ። 18ጡመ ኢትታ መኑ ጡሚን ውጥ ሙጩርመ ላሉተ ጠጸታእ።

መገን ዲናከተኔ

4 1ክዕኔኢ ሜሬሮን ዮ አሉሁ፥ በእንችቲ ሀኖች ዋልቴሃረ? እዜንተዕኔ እሰመኖ ማልዕኔ ቁልጢቹበእንዶ? 2መቴረ ቁልጥቴን ሀሴን ደቁ ሆጌንተተኔ መነ ሻቴነንተ፤ አሞ ቂንሻን ሀሴንተሰረ ደቁ ሆጌንተ ጃተ በእንቴነንተኒ፥ ቀጨንቴነንተኒ፤ መገኑ ኡጭቴኑምቡተኔ ሀሴንተረ ደቅቴነንተበእ። 3ኡጭቴንተዳ ማልዕኔ ሰውታን ሆሰሲ ሉሳን መገኑ ኡጭቴነንተተኔ ኡጭቴንተሰረ ደቅቴነንተበእ። 4አዕኖእት ኩ እመዕነንቴኑምቡ መኑ! ተን

ኡለ ጠሀ ኢተታሩ መገኒ ዲናከተ እሁሰ ደጌነንተበእንዶ? እቹ ተን ኡለ እል ጠሀ ኢተኖ ሆሩንኩ መገኒ ዲነ እኪእ። 5መጣሩን «መገኑ እዜንተኔ አቍሼ ጡማንቹ እያኑ እሲ ጠሊ እንኩንተ ቃርሰ ቁልጠዮእ» ዩኢ ጠላንከንዶ? 6አሞ «መገኑ ቦልጥታረ ግበኖ፤ እኮዳ ማሸ ኪኒ አሰንችስ አሰኖ» ያኖተኔ መገን አሰንቹ ሆረችን አባ። 7ህከንተኔ መገኒ ጠቀሜ፤ ጠሁ እኮዳ ሼጣንቺን ኡርጨምዩ፤ እሰን ክዕኔኤች ሁነኖ። 8መገንበ ሀንጭዩ፤ እሰን ክዕኔኤበ ሀንጭያኖ፤ አዕኖእት ሀጣታመት! እንገዕኔ ሙጩርሰዩ፤ አሞ ሰሞዕምቴነንተሩ! ዎዘክዕኔ ሙጩርሰዩ። 9ሀጣትዕኔተኔ ክቹእዩ፤ አዊሸዩ፤ አእዩ፤ አሰሉክዕኔ አናን በጅጉክዕኔ ክቹቻን ዶረንቱን። 10ቀርች ብራን ገገዕኔ ሀርክእዩ፤ መገኑ ጦቅ ጦቅ አሰኖክዕኔ።

መናን ፍርድቴኖችዩ

11እ ሀዛከ! መቴ መትዕኔ አሌን ሂለረ ጠሃቴኖችዩ፤ መቶ ሀዜ አሌን ሂለረ ጠሃቀኖ እንዶ ሀዜሰ አሌን ፍርደኖ መገን ሴር አሌን ሂለረ ጠሃቀዮሃኒ፥ ሴር አሌን ፍርደዮሃኒ፤ መገን ሴር አሌን ፍርድቶንቲች እት ሴር ቆረባንቹ እኩዕናች ፍርዳንችወ። 12ሴረ አሰኖሁ፥ ፍርደኖሁ ሜጦ መገኑ ጠሰ፤ እሞ ፈእሲሃ፥ በእሲሃ ደንደኖ እሶት ጠሰ፤ እኮዳ መን አሌን ፍርድታንቲ እት እዮት?

«መገኑ ዬደ» ዩኑዕናች ገአ ሰውይተኔ

13አዕኖእት «ከበር እንዶ ገአተ ዎሉ ባዱ መን ሀክኔ መቴ ዎጋ ኤጌናም፤ ዘዘን ቀልሲንሳም፤ ሆለመ ግዘ ጠጸዕናም» ይቴነንተሩ መጮጭዩ። 14ዳፉንኩሰ ገአተ ም አሀናንዶ ደጌነንተበእ፤ ፎሱዕኔ መሃቤ? አዕኖእት ቀክቾ ጂቾ ጡደም በእኖ ፎሮፊቴየገ። 15ህከን ቆደ አዕኖእት «መገኑ ዬደ ሄዕናም፤ አሞ ካንን ሀካጵን አሰናም» ዩ ሀሰስኖክዕኔ። 16ጠሁ እኮዳ አዕኖእት ህክን ቆደ ቦልጠንተክዕኔ ድክኤነዮንተ፤ ሀተንኑ ቦልጡ ሆሩንኩ ሂሳ። 17አቹ ደናመ ጠሀ አሱ ደገን አሱምቦ መንቺ ሀጣተ እሀኖሰ።

ቀባጣመተኔ

5 1ቱሱ አዕኖእት ቀባጣመት መጮጭዩ፤ ቃሩ ሀዉ አሌንተዕኔ ዋለኖተኔ ክቹእዩኒ፥ አእዩኒ። 2ቀባጡዕኔ ሆረንት ሽንት በኤእ፤ አድሸዕኔን ብሊን እተንቴእ። 3ዎርቁዕኔ፥ ብሩዕኔ ጭኔእ፤ ሀኩ ዎርቅዕኔነ ብርዕኔ ጭኑ ክዕኔኤ ነቃሸ እሀኖክዕኔኒ፥ መኖመክዕኔን ጊረገ እተኖኒ፤

3፡6 እዮ. 16፡27 ማቶ. 5፡22

3፡8 መዝ. 140፡3 ሮሜ 3፡3

3፡9 ቶጨ. 1፡26

3፡13 1ጴጥ. 2፡12

3፡16 ገላ. 5፡20-21

3፡17 እብ. 12፡11 ያቆ. 1፡17

3፡18 ሮሜ 14፡19 ፍልጵ. 1፡11

4፡1 ሮሜ 7፡23

4፡2 1ዮሃ. 3፡15

4፡3 ማቶ. 7፡7 1ዮሃ. 3፡22 1ዮሃ. 5፡14

4፡4 1ዮሃ. 2፡15

4፡6 እዮ. 3፡34

4፡7 1ጴጥ. 5፡6-9

4፡11 ማቶ. 7፡1 2ቆሮ. 12፡20 1ጴጥ. 2፡1

4፡13-14 እዮ. 27፡1 ሰቆ. 12፡18-20

4፡16 1ቆሮ. 5፡6

4፡17 ዮሃ. 9፡41

5፡2-3 ማቶ. 6፡19

ክን ዘካንቾ በሬ ሆለመ ዱቡ ጠጲጭቴንተ። 4አዕኖአት
ህጢዳዕኔ መኒ ሁጀለ ሁንክ ባቴንምበእ፤ እሶእንት
ያርተዮእ፤ ያረነሰን ሆረንክ ደንደኖ መግኑ መጮጩአ።
5እዕኖአንት ኡለ አሌን ሄሊኒ፥ በጅኒ ሄኤንተ፤ ዱሲ
ጢኬኖ ግዝገን ሜሼልቴንተ። 6መጩሩ መንቹንክ
ፍርድቴን ሽቴንተስ፤ ጠሁ እኮዳ እሰ ኡርጨምምበክዕኔ።

ቀርች ዋሉ ደንዴቺን ቆረብተኔ

7ኢ ህዛክ! አቹ ቀርቹ ዋለንቀጤች ደንዴቺን ቆረጵዩ፤
ሆነእንቹ ዎነቢሃ፥ ዘክ ጤነሃ ደቀንቀጤች ደንዴቺን
ደናምተ ኡለ ላሉተ ቆረጰኖ። 8እዕኖአቲ ህትጉንተ
ደንዴቅዩ፤ ቀርች ዋል በሩ አብሽ ህንጭዩተኔ ቃርቴን
ቆረጵዩ። 9ኢ ህዛክ! ክዕኔኤ አሌን ፍርደሙምበባ መቱ
መትዕኔ እሌን ጉንጉንቴኖችዩ፤ ህኩዕኒን ፍርዳንቹ ዋሉተ
ህንጭዩእ። 10ኢ ህዛክ! ቀርች ሱዕሚን ጠሃታ ህራጋት ህወ
አቂኒ፥ እየቂኒ አጉዲሽተ እክባ ጡጅዩለ። 11እሞ ደንዴቺን
ቃርቶረ «ማሰእንቴሃረ» ይናንስ፤ እዮብ ደንዴቺን
መጮቴንተ፤ መግኑንኩ ዘካንቾን እሴስ በሬደ ጠህ ሆረንክ
ጡዴንተ፤ ዳቱንኩስ መግኑ አብሽ ቅሽጠኖወኒ፥ ቢዛኒ።

12ኢ ህዛክ! መ ጠሂቺ ብርስቴን ሰማን እንዶ ኡላን
ዎሱራን መሃኒ ጤሴዕልቴኖችዩ፤ ጠሁ እኮዳ ፍርዳን
አጌትምቦባ ጠሁዕኔ እህኖ እክደ «እሁን» እሁምቡ እክደ
«እሁንክ» ይዩ። 13ክዕኔኤ ሜሬሮን እብሽ ክቹኤኢ ሄኦደ
መግኑ ኡጩን፤ እሞ በጅቀሞ ሄአደ መግኑ ገለጠን
ዘመሩን። 14ክዕኔኤ ሜሬሮን እዩ ሞሼ መንቹ ሄአደ
አመዕናን ማበር ኑባቡ ገኡን፤ እሶእንት ሞሳንቾንተስ
ቀርች ሱዕሚን ዘይተ ቡርት መግኑ ኡጭቱንስ።
15እመዕነት ኡሰቱት ሞሳንቹ ፈይሳእ፤ ቀርቹንኩ ሞሲች
ኬእሰናሰ፤ ሁጀቹ ህጣቱ ዮደ ፈኡን የመመናሰ።
16ህክንተኔ እዕኖአት ፈይቴኖተ ህጣተዕኔ እዕን-እዕኖአንት
ቢረ ይዩ፤ መቱ መቲሃዕኔ መግኑ ኡጭዩ፤ መጩሮ
መንች ኡስቶን መቆ ዮተኔ አበተ ሁጅተ ሁጀታእ።
17ኤልያስ ኒገንክ ዮሃ መንቹ እኬ፤ ጠሁ እኮዳ ጤት
ኡቡምቦባ ቃርስ መግኑ ኡጩ ጃተ ስሱ ዎጋሃ፥ ሴሁ
እገነሃ ኡለ እሌን ጤት ሆረን ኡብምበእ። 18ለንኪ መግኑ
ኡጩ ጃተ ጤት ኡቦ፤ ኡለንት ላሉተ ላልቶእ።

19-20ኢ ህዛክ! ክዕኔኤ ሜሬሪች መቱ ገሬ ዎቂች
ሉጨሞደ ዎሱስ መንቹ ገሬበ ፈንቀሺስደ ህጣታሙ ሉስ
ዎቂች ፈንቀሺንተስ ህጣታም ፎል ሬሆች ፈእሼሃ፤ እሞ
በትናሹ ህጣቱስ አጉረመኖግ አሌን ደጉን።

አመዕናኒ

ይሁዴ

ጣፎ ሶህኑተ

ይሁድ ሶህኖ አገ

ይሁድ ሶህኑት ጣፈንቶኢ አመዕናኑ እኩዕናች አመዕናኑ አጉድ ቆጰን ትምርተ መኒ ሆረንክ ኢልሳሪች አመዕናኑ ቆረጰንታት። ሶህኖንተስ ዮ ገበንቹ ሰውቱ ለንክ ጲጥሮሳን ዮ ሰውቲን አጉጠመኖወ። ጣፉንቹሰ ለንኪ በርግሲሱምቦ ዎቁን ጡሚኒ ሜጥተ ኮደተ አሰሞሰ አመዕነቲ ቃርት ኡጀቀንታገ አነበባኒሃንስ ቃርስ ሰመእሲሰኖ።

ሶህኑስ ከኒች ዎሮዲን ዮገ ቤሀንቱእ

1. ሶህኖሰ አገ ዎሉ 1-2
2. ቆጰን አስተማረ አሌን ፍርድተኔ ዎሉ 3-16
3. አመዕነቱ ቆረጵተኔ ዎሉ 17-23
4. ማሰተኔ ዎሉ 24-25

ይሁድ አመዕናኑ ጡዎሾግ

1ዬሱስ ክርሰቶስ አግሹሃ፥ ያቆቤ ህዘሃ እኮም ይሁድ
ገእንቶሪሃ፥ እኑ መገኑ ኢቴስሪሃ፥ ዬሱሱ ክርስቶሱ
ቆረቦሰሪሃ ሶኬምተ ሶህኑ። 2ክዕኔኤንክ ማረገቹሁ፥
ጡሙሁ፥ ኢተቲ በተኡክዕኔ።

ቆጰን እስተማረተኔ

3ኢ ጃላክ! ሆሪገክኔን ሜጠማን ዮ ፈእኔተኔ ጣፎዕኔተ
እብሽ ህሼም እኬ፤ ጡማኒ ሜጤን አስሞ እመዕነትተኔ
ቃረገ አጸንቴኑንተ ሰዘዕኔተ ጣፉ ግደ እኮኤ። 4ዳቱንኩስ
ሆለመ ጂቾች ብሬን አሌንተስ ፍርደመኖ እክገ አሶእተኔ
ጣፈሜ መ-መቱ መኑ ክዕኔኤ ሜሬሩ መጩጭት እጌእ፤
እሶአተ መግንኔ አሰንች ሳእን ዶርታታ ህጣታመ፤ እሞ እስ
ጠሱ ዎመኔ፥ ቀርቹኔ እክ ዬሱስ ክርስቶስ ካዳሃረ።

5መሃ ከ ሆረረንክ ብርስቴን ጦፈን ደጌነንታ እኮዳ
መግኑ መነስ ግብጥ ባዲች ፉሽ ፈእሾጋ፥ እመዕንቴምቡረ
ዘኮ በእሾሰጋ ቃግሶዕኔተ ህሳም። 6ህትጉንተ እብንስ
አጉርት ገበአሰ መዕንተ ሱሰ መላክ መግኑ ዘካንች አቡ
ፍርድ በሩ ኢስንቀጤች ዶሊ ሆረንክ ገዳመ ቱንስ እዜን
ኡሱር ቆረበዮሰ። 7እሞ እሶአገን ሮስንቱምቡተ ፎኩተ
ሁጀቶ ሶዶም ከተሙሁ፥ ጎሞር ከተሙሁ፥ ሄጌጎንተስ

8 2ጴጥ. 2፥10

9 ኦዘ. 34፥6 ዘካ. 3፥2

11 ቀዲ. 4፥3-8 ምሳ 16፥1-3 ምሳ 18፥31-35 ምሳ 22፥1-35

12 2ጴጥ. 2፥17

14 ቀዲ. 5፥18

17 2ጴጥ. 3፥2

18 2ጴጥ. 2፥1 2ጴጥ. 3፥3

21 2ጴጥ. 3፥12

23 አሞ. 4፥11

ዮ ከተመቲ ዶሲ ሆሪንከ ሄአ ጊራን ቡብ አጉዲሸተ እከእ።

8 ሀትጉንተ ኩ ሀቃቃኑ ገግሰ መኖመተ ቡሽሰን መገን መቆ ገደዮእኒ፥ ሰማን አብኑ ዮሰረ ቦሮርተዮእኒ። 9 ጠሁ እኮዳ መላክ አወንሳንቹ ምካኤል ሙሴ ሬሽተኔ ዳቡሎሴን አደሞ ጀተ «ቀርቹ አሙዕሮሄ» ዬስ ቢጋን ቦሮዕረገች ሳገተ አሴንተሰ ፍርዲ ሀሰምበአ። 10 እኮዳ ኩ መኑ ምሱ ፈኤየን አሶአት ቆርሲ ደንድቱምቡራ ቦሮርታአ፤ ምዘኑ የበእ ግዝገ ቆጨንቺንተሰ ደጋ ጠሁ ሄአሰዳ ሀኩ ጠሁንኩ በእሰናሰ። 11 ቃዬሌ ዎቃ አወንቶተኔሃ፥ ግዝተኔ ይት ባለአሜ ሉሳን ኡቦተኔሃ፥ «ቆሬ» ዬኖ መንቹ ኡርጪሞገን ኡርጪሚንተሰ በአተኔሃ አሶአ ኣዬ! 12 ሀኩሩንኩ ከዕኔኤን በርገንት ኢተ ሜጠመ ማዳን ሄአዳ ጉፍቺየገ፤ እሶአንት ገገሰ ማሬከቅታሃ ዜማኑ፤ እሞ እሶአት ቡብሩ ብነአ ከሜየን ጤኑ ዮበእ ጎሜየገ፤ ሀትጉንተ ጠጲን ጦቆለም ለሜ ሬሄነ ላለኖ አገናኒ ላሉምቦ ሀቂየገ። 13 ቴሱ እሶአት ሳልሲሳሰ ሁጂሰ ሁምብ ኩፈተን አሙዕረሞ ምእ ዎርጃምጋ፥ ዶሲ ሆሪንከ ገዳመት ቱንሱት ቆረባሰ መዕኔች መዕንተ ዘሀታ ቤዘጋ የሃረ።

14 አዳሜች አፍ ለመልቅ ቀለንች ሄኖከ ከሮአተኔ «ሀኩዕኒን! ቀርቹ ሆለመ ኩሜ ጡማኒን ዋሰኖ። 15 ሆራንከ መን አሴን ፍርዶተ ሾካከታ፥ ሀጣታመታ ሾከመሰ ሁጂተኔሃ፥ መገን አሴን ጠሃቶ ቦሮር ላገተኔሃ ዎቁሶተ ዋለኖ» ይ ሃራጌአ። 16 ሀኩሩ ገግሰ ዎዘንገ እከን ጉንጉንታሃረኒ፥ ሳምለተኔንከ ቁንቁንታሃረኒ፤ አፎንኩሰ ቦልጥ ላጋን ዊሜሃ፤ አሞ ገጊሃንሰ ካዕለናረ ጠለ ሀሰን ዎሱ መነ መስጣእ።

ቃረተ ሰዘንተ

17 ጠሁ አኮዳ ኢ ጃላክ! አዕናአት ቀርቾወኔ ዬሱስ ክርስቶስ ሶቀማኩ ከኒች ብሬ ይቶ ጠሀ ሰውዬ። 18 አሶአት «ዘካንቾ ዶላን ገግሰ ሂለ ሰውተ አወንተን ገላጫ መኑ ዋልታአ» ይቴ እኪ። 19 እሶአንት መነ አነነ አሰታሃራ፥ ማል ሰውተ አወንታሃራ፥ ጡማንቹ አያኑ ዮሰበኤየራ። 20 ጠሁ እኮዳ ኢ ጃላክ! አዕናአት ሆራሪችን አበኖ ጡማንች አመዕነቶንተዕኔ ቃርቴን ጡማንች አያን መቁን መገኑ ኡጭዬ። 21 ቀርቹኔ ዬሱሱ ክርስቶሱ ቅሽጢንተሰ ዶሲ ሆሪንከ ሄአ ሄችተ አሰኖገ ቆረቤነን መገን ኢታን ገገዕኔ ቆረጵዬ። 22 መ-መቱ መለንታ መነ አመዕንታግ አሰዬሰ። 23 መ-መቱ ኬኑንከ ጊራች ሩሽቴን ፈእሸዬሰ፤

ዎሊሃንሰ ዋጂን ቅሽጥዬሰ፤ እኮዳ ሀጣታሙሰ እል ኡልቶ አድሸሳ ግብዬ።

24 ቆዕልቴኑዕናች ቆረቦዕኔታ፥ አብንሰ ብሬን በጅሳን ሳልሲሰኖሩ ዮበእረ አሰ ኡርሶዕኔታ ደንደኖ 25 እሰ ጠሱ ፈእሳንቹኔ እኮ መገኒ ቀርችወኔ ዬሱሰ ክርስቶሰ ዉዲን ዎዶችን አፍ ቴሱ ዶሲ ሆሪንከ እብኑሁ፥ ህቡሁ፥ መቆሁ፥ ዳኖመቲ እሲ እሁን፤ አሚዕን!

መግኑ ዮሃንሴ

ጫክሽ ጡድሾሪ መጣፈ

ጫክ መጣፍ አገ

መግኑ ዮሃንሴ ጫክሽ ጡድሾሪ መጣፉ እመዕናኑ ቃርስኖወ መጣፈ፤ ዳፉንኩስ መጣፉስ እመዕናኑ ሀውነ ከቼች ጂቹተ ካዕለቅቱንተ ጣፈሚእ። ከን መጣፍ ዋኑ ጠሁ እመዕናኑ እመዕነቶንተስ ቃርቱንታት (2፥10፤ 3፥5፡12)።

ኩ መጣፉ ገጉንኩስ ሀኩ ዮሃንስ ጣርስንዶ ጫክሱምቦተኔ ከኒች ብሬ ዶል እመዕናኑ እመዕንቶገን ነአቲ ከ መጣፈ ጣፎ ዩሱስ እወናኒች ዮሃንስ ምሽራች መጣፈ ጣፎ ዮሃንሴት ይን እመዕንናም።

ሆልች ቡትቹ

ጫክ መጣፈ እነበምባም ጀተ ዮሃንስ «ሆልች ቡትቹ» ዩኢ ሆስ ቡታከተ እሁዕናች ዩሱስ ክርስቶስ ዩስ ቆርስኑን (5፥6፡8፡12፤ 6፥1፡16)። ዮሃንስ ምሽራች መጣፉን 1፥29 ዩሱሱ ክርስቶሱ «ሆሬንከ መኒች ሀጣተ ከመኖ መገን ሆልቹ» የመሚእ። እስያስ መጣፉኑ 53፥7 ጡድ። ከን መጣፉን 19፥7-9 ሆልች ቡትች ቦሎችተኔ ጠሃቆኖ ዩሱሱሁ፥ እመዕናን ማበሩሁ በጅጎን ጣጭታ ጀቾተኔሃት።

ከ መጣፈ ሂሬኖ ሆለሙ ዎቆ ዮእ

ከን መጣፍ ገርተ ሂሬኖ ሆለሙ ዎቆ ሄእዳ ገሬስ ሂረንቾ ሜጦ ዎቁን ሂሪ ደንዲስኖበእ። ዮሃንስ እስ ዶላን ዮ እመዕናኑ ዮሰ ሀወ ከኒን ሂርታገ አስ ካዕለዮሰ እኬ። እሞ ህከን ዎቁን ዘካንቾ ዶልተኔ ኩለዮ እኬ። ሀቲንን እብስ ሀስንታታ ሶህኑ። ዮሃንለን መግኑ ገግስ ለሙተ ተን ኡላን ሁትጉተ ዊንሽኖንዶ ጫክሽ ጡድስኖ።

ከን መጣፍ ካለቶን እመዕናኑ ዘካንቾ ዶሊ ገገስ ቅጠንስቅታእ። ኩ መጣፉንኩ እመዕናኑ ቃርስት እመዕንታጋ፥ ቃርት ቆረባጋ ርስስኖስ።

መጣፉስ ከኒች ዎሮዲን ዮገ ቤሀሜእ

1, መጣፍስ አገ 1፥1-20
2. ለመለ እመዕናን ማበሪ ሶሀንቶ ሶህኑተ 2፥1—3፥22
3, ሰማን ሰገዴኖገ 4፥1-11
4. ጣጠሞ ዎረቀትነ ለመለ ማተምተኔ 5፥1—8፥5
5. ለመለ ጡሩምቡልተኔ 8፥6—11፥19
6, እመዕናን ጠጽትነ ቬጣንች ሜሬሮን ዮ ኦልተኔ 12፥1—15፥8
7, ዘካንች ለመለ ቦበንተኔ 16፥1-21
8, ዘካንችን መግኑ ቄለናገ 17፥1—20፥15
9, ሃሮ ሰሜነ ሃሮ ኡለተኔ 21፥1—22፥21

ዮሃንሴ ጫክ ጡደሞሪተኔ

1 [1]ኩ ጫክ ለሴ ጠሁ በገ ጂቾን እሆኖገ አግዛሃንስ ጡድሶተ መግኑ ዩሱስ ክርስቶሲ አሴሃሂ፥ ለሊሼሃሂ፤ ህከኒ እስ መላክቹስ ሶክ አግሺሃንስ ኤሳ ዮሃንሴ ለሊሾኤ። [2]እን ዮሃንስ ተን መገን ላገ ገሬተኔ ዩሱሱ ክርስቶሱ ጫክሽ ጡድሾኤረ ሆረንከ ኩለዮም። [3]ከን መጣፉን ዮ ጠሁ ሰርብ ዊመኖ እኮተኔ ከ ህራግ መጣፈ እነበበኖሁ፥ ከን መጣፍ አዜን ጣፈሞ ጠሀ መጮት ቆረባሩ ማለእንቴሃረ።

ሰመለ እመዕናን ማበሪ ሶህሞ ጡመ

[4-5]እን ዮሃንስ «እስየ» ዩኖ ባዶን ዮ ሰመለ እመዕናን ማበሪ ሶህዮሜየ ጡመ፤ ኤጂ፥ ቴሱ ዮነ እሞ ፈንቀል ዋሰኖ መገኒቺ፥ ዎሞመስ በርጩም ብሬን ዮ ጡማንቾ እያኒቺ፥† እመዕነሚ ነቃሸሃ፥ ሬሆች ኪኢን ዎነቢሃ፥ ኡለ አል ዎማካ ገሻንቹሃ እኮ ዩሱስ ክርስቶሲቺ አሰንቹሁ፥ ጡሙሁ ክዕኔኤ እሁን። ኢቴኔህኒሃ፥ ቴጊንተስ ሀጣቲችኔ ሙጩርሲኔህኒሃ፥ [6]እናንስ መግን ዎሞመ ቄሳከተ አሴኔ ዩሱስ ክርስቶሲ አብኑሁ፥ መቆሁ ዶሲ ሆረንከ እሁን፤ እሚዕን። [7]መኑ ሆሩንኩ እሱ ቀሱሩ ፈኡዕናች ጎሚን ዋለኔየን*[1] ጡዳእ፤ እሞ ኡለ አሌን ዮ ምናደቡ ሆሩንኩ እስ ዋልተኔ አለእ፤ ህኩ ጠሁ እሁን። [8]ሆረንከ ደንደኖ ኤጂ፥ ቴሱ ዮነ ዋሰኖ ቀርቹ መግኑ «ምነቢሁ፥ ዘክቢሁ አኔት»*[2] ያዮእ።

ክርስቶሱ ዮሃንሴ ጡደሞገ

[9]እን ሀዘዕኔ ዮሃንስ ዩሱስተነ ሀወ ኣቁሃ፥ እየቁሃ፥ መገን ዎሞመተ ኣጉሃ ክዕኔኤንን ቤቀሚሜየ፤ እንን ዩሱሱ ክርስቶሱ ነቀሾ መገን ላገተ ጠሃቁምተኔ ዎኢን ክበሜ «ፋጭሞ» ዩኖ ባዶን ዮም እኬ። [10-11]መገን በሬን ጡማንቾ እያኒን እክ ዮምሀኔን ዘክእ ዉዲን «ከ ጡዳንት ጠሀ መጣፉን ጣፍ፤ መጣፈስ ‹እስየ› ዩኖ ባዶን ዮ ‹ኤፈሶነሃ፥ ሰምሪነሃ፥ ጴርጋመሃ፥ ትያጥሮነሃ፥ ሰርዴሰሃ፥ ፈሌዴልፈሃ፥ ሎዶቀሃ› ዩኖ ለመላንክ ከተማን ዮ እመዕናን ማበሪ ሶህ» ይታ ጡሩምቡልገ ዮ እበተ ላገተ

*[1]*ተን ዎሉን «ጎሚን ዋለኔየን» ያኖ ዮእ፤ ህኩ ጎሙንኩ መግኑ ዮገ ጡድሰኖተ መላ።
*[2]*ተን ዎሉን «ዎነቢሁ፥ ዘክቢሁ አኔት» የመሞ እግርሳን «አልፈሃ፥ እሚገሃ» ያኖወ፤ እሞ ግሪክ ባድ ፍደሊ ዎነ ዘክ ፍደለ ዩሃ፤ ህኩስን ሆሩሩንኩ መገን መቁ አዜን ዮገ ጡድሰኖወ።

1፥4 ዘሀ. 3፥14 · ጫክ 4፥5
1፥5 መዝ. 89፥27፡37 · እስ. 55፥4 · ዮሃ. 18፥37 · ቆላ. 1፥18
1፥6 ዘፀ. 19፥6 · እስ. 61፥6 · ሮሜ 11፥36 · 1ጴጥ. 2፥5፡9 · ጫክ 5፥10
1፥7 ዳን. 7፥13 · ዘካ. 12፥10 · ማቴ. 24፥30 · ግር. 13፥26 · ሉቃ. 21፥27 · ዮሃ. 19፥34፡37 · ሶፎ. 1፥9-11 · 1ተሰ. 4፥17
1፥8 ዘሀ. 3፥14 · ጫክ 22፥13

1፥13 ዳን.7፥13 ዳን.10፥5

1፥14 ዳን.7፥9

1፥15 ሀዝ.1፥24 ሀዝ.43፥2 ዳን.10፥6

1፥17 እስ.44፥6 እስ.48፥12 ጫክ 2፥8 ጫክ 22፥13

መጮጨም። 12ጠሃቄሰ መንቹ ጡዲ ዘኩ ፈንቀሎም ጃተ ዎርቂን ሁጀተሜ ለመለ ኩራዘ አፉሻንቺንተሰ ጡጆም። 13ሀከን ኩራዝ አፉሻንች ሜሬሮን ሉከተ ኢለኖ ቀምቢሰ አደቅ ሃሙሰ ዎርቅ ጠጠቢን ቆዕሬ መንች ቤቱ አጉደኖ ጡጆም። 14በቆሰ ሙሙ ፉትገ አንዶ ቃንጭገ ዎጅኪሃ አኪ፤ አሞ አልሰ ጊረ ለበን አጉዳታ አኪ። 15ሉከሰ ጊራን ሺልሴን መክሴመ ቡሬችገ ሞልሞል ይታታ አኪ፤ ላገንትስ ቦዋን ድረኖ ዎአገ ዮታ አኪ። 16መኪሰ አንጋን ለመልተ ቢዘቹተ አፌ አኪ፤ አሰ አፈችን ለሞ ጪዲን ኢጳሽመት ዮ ጎራድት ሩልተዮ አኪ፤ አሞ ሚንሰ በሬ ሜሬር አሪቾ ቀጠ ቤሌሌሰዮ አኪ። 17አን አሱ ጡጆም ጃተ ሉከሰ ኣዘን ሬሄ መንችገ አክ ኡቦም፤ አኮዳ አሰ መኪሰ አንገተ አሌንተእ ኡጅ «ዋጅቶት! ምነቢሁ፥ ዘክቢሁ አኔት። 18አን ሄአሚየ፤ አንን ሬሄም አኪ፤ ቱሱ ዶሊ ሆሪንከ ፎሊን ሄኣም፤ አሞ ሬሁታ፥ ሲኦለሃ ቁላም መቆ ዮኤ። 19አቹ ቱሱ ዮኢሃ፥ ከኒች ዘኪን አሀኖሃ፥ ጡዳንቲሃ ጣፍ። 20ዎርቂን መክሴመ ለመላንከ ኩራዝ አፉሻንችነ መኪእ አንጋን አፈየን ጡዶንት ለመሌየንተ ቤዘቾ ሂረቱት ተኔት፤ ለመልንት ቤዘቹት ለመላንከ አመዕናን ማበሪየ መላከ፤ [*1] አሞ ለመሱንኩ ኩራዝ አፉሻንቹ ለመላንከ አመዕናኔየ ማበሪ» ዩኡ።

ኩን ኩራዘየ አፉሻንቹ።

ዩሱሱ ዮሃንሴ ጫክሼየን ዮሃንስ ኤፌሶን አመዕናኒ ሶኮ ሶህኑተ

2 1«ኤፌሶነ» ዩኖ ከተማን ዮ አመዕናን ማበር መላክቺ «ለመልተ ቢዘቹተ መኪሰ አንጋን አፍ ዎርቂን ሁጀቱመ ለመለ ኩራዝ አፉሻንች ሜሬሮን መረመዮ 2‹አን ሁጀቶንትጋ፥ አርበአንትጋ፥ አየቅቶንትጋ ደጋም፤ አሞ ሶቀማኡአ አኩዕናችን ‹ሶቀማኖወ› ይታ መነ ቆጳናኑ አክገ ቆርምት ደግኪአ አየቁ ሆጎንትገ ደጋም። 3ሱዕምአተኔ ሺኔቱዕነ አየቂን ደንድት ሀመ አቅቶንትገ ደጋም። 4ጠሁ አኮዳ መቱ ግባንኪ ጠሁ ዮኢ ዎነ ዮኪ ኢተተ አጉርቱንት። 5አቹ ኡባንትሀኒች ብሬ ሀከኔ ዮንትንዶ ለውት ቢረ ይትኪአ ኤጂክ ሁጅተ ሁጀት፤ ሀካንመ አቱምቦዳ፥ ቢረ ይቱምቦዳ አን ዋል ኩራዝክ አፉሻንቹ መዕኔችሰ አሮሽ ከማም። 6ጠሁ አኮዳ አን ግቦምገንከ ‹ንቆሰ› ዩኖ መን ሂለተ ሁጅተ ግቦንትጉ ደናሞወ። 7አቹ ጡማንቹ አያኑ አመዕናን ማበሪ ያኖ መጮታ መጪት ዮኢ አዪ ቃርሰ መጮጩን፤ ሀወ ቁሎሀኒ መገንባን ዮ ፎሎጩኖ መዕኔን ሴአ ሄቾ ሀቅ ላሉተ አቱንተ አሳም› ያዮአ» ይት ጣፍ።

ዩሱሱ ዮሃንሴ ጫክሼየን ዮሃንስ ሰምሪን አመዕናኒ ሶኮ ሶህኑተ

8«ሰምሪነ» ዩኖ ከተማን ዮ አመዕናን ማበር መላክቺ «ት ሶህኑት ምን ዮን ዘኮኒ ሄአኖ ሬሀ ኬአህኒች ሶህንቴታ። 9አስን ‹ሀወኪ፥ ቡተመኪ ደጋም፤ አክዳ አት ቀባጣሞወ፤ አይሁደ አክ አይሁድገ አኩዕናች ሼጣንች ሀገ አክ ሱዕመክ ቆጳኒን በአላገ ደጋም። 10ብርተ ለቅ ኢለኖዕኔ ሀወ ዋጅቴኖቹ፤ ሼጣንቹ አመዕነቱዕኔ ደጎተ ቶርዱመ በር ሀወ አቅቴኑንተ ክዕኔኤች መ-መቱዕኔ ኡሱሮ ምን አግለኖ፤ አንን ሉየ አሴኖሀንገ ቁልቴንተ ቆደ ሄቾተ አላንክዕኔተኔ ሬቴንንቀጤች ቃርዬ። 11አቹ ጡማንቹ አያኑ አመዕናን ማበሪ ያኖ መጮታ መጪት ዮኢ አዪ ቃርሰ መጮጩን፤ ሀወ ቁሎ ለንክ ኮደ ሬሁት ኡልታሰበአ› ያዮአ» ይት ጣፍ።

ዩሱሱ ዮሃንሴ ጫክሼየን ዮሃንስ ጴርጋም አመዕናኒ ሶኮ ሶህኑተ

12«ጴርጋመ» ዩኖ ከተማን ዮ አመዕናን ማበር መላክቺ «ት ሶህኑት ለሞወንክ ጪዲን ኢጳሽመት ዮ ጎራድት ዮሀኒቺት። 13እስን ‹ሼጣንቹ ዎሞዕሚበገ ሄአንትገ ደጋም፤ አኮዳ ክዕኔኤ ከተማን ሄአኖ አመዕነሚ ኢ ነቃሽ አኮ አንትጳሴ ሼጣንቹ ሄአኖበገ ሼመ ጃተ ኤሳን ዮኪ አመዕነቱክ ካድምበአ። 14ጠሁ አኮዳ ቀሁንኩ ግባንኪ ጠሁ ዮአ፤ ሀኩሰን ባላቅ ባለኣሚ ለጂየን አስራኤል አሱት ላኢጋ፥ ሼጣንቺ ከተሚመ ክትም ማለ ሉሰ አት ኡባጋ አሴ ጠሀ አቅት አወንታ መኑ ሚሬሮንተዕኔ ዮአ። 15ሀተጉንተ ክዕኔኤ ሚሬሮን ‹ንቆለ› ዩኖ መን ሂለተ ሮሽተ አቅት አወንተኖ መኑ ዮአ። 16ቱሱ ቢረ ይ፤ ታበአደ ኪበ ደዕል ዋል አፈችአ ሩልታ ጎራዲን ቀላንለ። 17አቹ

2፥7 ቆጡ.2፥9 ጫክ 22፥2

2፥8 እስ.44፥6 እስ.48፥12 ጫክ 1፥17 ጫክ 22፥13

2፥11 ጫክ 20፥14 ጫክ 21፥8

2፥14 ዎሉ 22፥5፡7 ዎሉ 25፥1-2 ዎሉ 31፥16

2፥17 ዘህ. 16፥33-34 መዝ. 78፥24 እስ.62፥2 እስ.65፥15 ዮሃ.6፥49

*1 ‹ተን ዎሉን «መላክ» ያኖ ሶቀማኑ እሂ ደንደና፤ ሀትጉንተ 2፥1፡8፡12፡18፤ 3፥1፡7፡14 ዮኢው ሶቀማኑ እሂ ደንደና»

2፥20 1ምግ. 16፥31 2ምግ. 9፥22፥30

2፥23 መጽ. 7፥9 መገ. 82፥12 ኢር. 17፥10 ማቶ. 16፥27

2፥26-27 መዝ. 2፥8-9

2፥28 ኦን. 12፥3 ሚክ 22፥16

ጡማንቹ እያኑ እመዕናን ማበሪ ያኖ መጮታ መጨት ዮኢ እዱ ቃርስ መጮጩን፤ ህወ ቁልቶሪ ማጠሚ ማነሃ፥ እስሞስ መንቺች በጋን ዎሉ መኑ ደጉምቡ ሃሮ ሱዕሙ ጣፈሚ ዎጁ ክኑሃ[1*] እሳም› ይ ሶኪእ» ይት ጣፍ።

ዬሱሱ ዮሃንሴ ሚክሼየን ዮሃንስ ትያጥሮን አመዕናኒ ሶኮ ሶህኑተ

18 «ትያጥሮነ» ዬኖ ከተማን ዮ እመዕናን ማበር መላከቺ . «ጊረ ለበን እጉዳ እልቲ፥ ጊረ ሺልሴን መክሴመ ቡፈቹ እጉዳ ሉከቲ ዮ መግን ቤቱ 19 ‹እን ኢተኪ፥ እመዕነቱኪ፥ ሁጅኪ፥ ቃርት እየቁኪ ደጋም፤ እሞ ኤጂከ ሁጂች ቴሶከ ሁጅት እበተ። 20 ጠሁ እኮዳ መቱ ማባንኪ ጠሁ ዮኢ ‹እን ሀራጋንቹተ› ይታ ሜንትቹት እዛቤል ኢ እግዘት ሳኡንታ፥ ሺጣንቺ ክትሚመ ከትም ማለ እቱንታ ሮስሰን ሱሰስኔየን ስዕምት እጉርቴንት። 21 እን ሂልማችሴ ቢረ ይት ፈንቀልታ ጃተ ኣሴንሴ እኪ፤ እኮዳ ሳኡ እጉሩ ግቦእ። 22 ህከኒ እን እሴተ ዴስ አሴን ኡጃም፤ እሞ አሴንን ሳእኖ መኑ አሴን ሁጂቶ ሂለ ሁጂች ቢረ ይት ፈንቀልቱምቦደ አብስ ህውታግ እሳም። 23 እሴ አሱተ በርችተ እስ ሻም፤ *2* ህከኒ እመዕናን ማበሩ ሆሩንኩ መን ሙልሃ፥ ዎዘነሃ ቆርም ደጋሚ ኤስ እሁአ ደጋእ፤ እንን እኒንከዕኔ እኒንከዕኔ ሁጂዕኔን እሳም። 24 ተ ሂለተ ሮሸተ አቅቴኑዕናቺ፥ መ_መቱ መኑ ‹ሺጣንችተ ቆርመ› ያኖረ ሮሴኑዕናቺ ፈኤንተ ‹ትያጥሮን› ዬኖባን ሄኤነንተ መኒ ዎልተ እይነተ እዪሳንክዕኔበእ። 25 እን ዋለንቀጢች ዮዕኔ ቃርስቴን እጵዬ። 26 ዘካንቹ ኢለንቀጢች ህወ ቁል ሁጂንተአ ቃረናሀኒ ምናደበ ገሸኖ መቆ እሳም። 27 እን እኒችእ እቁምገንከ መቆ እሴሃን ቡች አዳተ ቢጠንሴኖሀንገ ብረት ደሚን ቢጠንሰን ጠቀኖ። 28 እሞ እን እሲ ሶዝሜ ብሬ ቤዘቹተ እሳንስ። 29 እቺ ጡማንቹ እያኑ እመዕናን ማበሪ ያኖ መጮታ መጨት ዮኢ እዱ ቃርስ መጮጩን› ያዮእ» ይት ጣፍ።

*1*ተን ዎሱን «ዎጁ ክኑ» ያና ዎዶ ዶስ ፍርድ ምን ዳናክት እዲመ መንቺ ዎጁ ክኑ አስቶደ መንቹስ ህከኒን አዳችስ ሙጩሩ እሀኖ፤ ተን ዎሱን ዎጁ ክኑ አስመናሲ ሰንክ ሬሁት ኡልታስበእ። ዎዶ ዶስ ግሪክ ባዶን መቱ ቡተቹ ካዕሊ ሀሌመደ ዎጁ ክኑ አሴናን ህክ ክኑ እሬን መረን ጠስ እተና እኪ፤ ተን መዕኔ የንኒን ዎጁ ክኑ መኑ መገንበ እኒ ደንደናን መላተ እህኖወ።

*2*ተን ዎሱን «እሲ እሱተ ሻም» የመሞ ሆለሙ መኑ «ህተ እሱት እሲ እልቲሃረበእ፤ እሲ ሮስሰ ሮሸተ አቅት እሴን እከን ሄእሃረ» ይታእ።

3፥3 ማቶ. 24፥43-44 ሱታ. 12፥39-40 1ተሰ. 5፥2 ሚክ 16፥15

3፥5 ዘዳ. 32፥32-33 መጽ. 69፥28 ማቶ. 10፥32 ሉታ. 12፥8 ሚክ 20፥12

3፥7 አዮ. 12፥14 አሳ. 22፥22

3፥9 አሳ. 43፥4 አሳ. 49፥23 አሳ. 60፥14

3፥12 አሳ. 62፥2 አሳ. 65፥15 ሚክ 2፥17

ዬሱሱ ዮሃንሴ ሚክሼየን ዮሃንስ ፈሴዴልፍ አመዕናኒ ሶኮ ሶህኑተ

3 1 «ስርዴስ» ዬኖ ከተማን ዮ እመዕናን ማበር መላከቺ «መግን እያኑሁ፥ ስመልት ቤዘቹቲ ዮሲ ‹እን ሁጅክ ደጋም፤ ‹ሄእዮንት› ዬኖ ሱዕሙ ጠሉ ዮኪ በጋን እተ ሬቴንት። 2 እን ሁጅክ መግንእ ብሬን ሙጩሩተ እሁ ሆነን ደንምተኔ በቅትኪእ ፈእ ሬሂ እኮረ ሬቱምቦገ ቃርስ። 3 ሀኖ መ ሮስሴመሄንዶ መ መጮቴንትንዶ ስውተ እዘዘንት ቢረ ይ፤ ቆረጵቱምቦደ ሞገእንችገ ደንን ዋላም፤ ህከኒ መ ጃተ ኪበ ዋለምንዶ ደጋንትበእ። 4 እኮዳ አድሸስ ጡርስቱምቡ ቀሁ መኑ ኬሳንን በርገንት ስርዴስ ከተማን ዮእ፤ እሶእንት ገበአረ እኮተኔ ዎጁተ አድሸተ*1* አዲሴናንስ ኤሳን በርገንት መረንታእ። 5 ህወ ቁሎ ህትጉንተ ዎጁተ እድሸተ አደቀኖ፤ እን ሱዕመስ እንኤነ መላክስ ብሬን በጅግን ኩላም በጋን ሄቸ መጣፈች ሱዕመስ ሺንሻምበእ። 6 እቺ ጡማንቹ እያኑ እመዕናን ማበሪ ያኖ መጮታ መጨት ዮኢ እዱ ቃርስ መጮጩን› ይ ሶኪእ» ይት ጣፍ።

ዬሱሱ ዮሃንሴ ሚክሼየን ዮሃንስ ፈሴዴልፍ አመዕናኒ ሶኮ ሶህኑተ

7 «ፈሴዴልፈ» ዬኖ ከተማን ዮ እመዕናን ማበር መላከቺ

«ት ላገት ጡማንቹሃ፥ ገሬቢሃ እኮህኒቹት፤ እሞ እሲንከ ዳዊቴ ቁልፉ ዮሲ እኮተኔ እስ ፊኖ ኡሩተ እዱ ጡፈኖበእ፤ እሞ እስ ጡፎ ኡሩተ እዱ ፈኔኖበእ። 8 እስን ‹ሁጅኪ፥ መቆክ ቀሁ እኮጋ ደጋም፤ እሁን በጋን ላገኢ ቆረቤንት፤ እሞ ሱዕመኢ ካድምበእ፤ ህከኒ እዱ ጡፈ ደንዱምቡ ኡሩተ ብሬንተከ ፈኔም። 9 እይሁደ እከ እይሁድገ እኩዕናች ሺጣንች ሀገ እኮ ቆጳናኑ ዋልት ሉከከ አዜን ኡብ ስገዳኬገ እሳም፤ ህከኒን እሶእት ኢቴንኬገ ደጋእ። 10 ‹እየቅ› ይ እዘጀንኪ ላገእ ቆረቦንትተኔ ኡለ እሴን ሄእኖ ሆረንክ መነ ፈተኖተ ዋለኖ ህው ጀቾች ቆረባንኪ። 11 እን ደዕል ዋላም፤ እሞ እዱ ኪለ የመሞ ሉየ እቁምቦገ ዮኬረ ቃርስት እጵ። 12 እን ህወ ቁለኖ ኢ መግን ምን ኡቱቡ እላምተኔ እስን ህከን ምኒች ህደተ

*1*ተን ዎሱን «ዎጁተ እድሸተ» የመሞ መኑ እደቀኖ መጩሩተ እድሸተ እሁዕናች ህወ ቁሎ መኒ መግኑ እሰኖወ ክርስቶሴየ ጡመ፤ ህከኒ መኑ ፈኤ ደቀኖ ገግስ ደናሚ ሁጂን እሁዕናች ክርስቶሱ እሲ ደናሚ ሁጂን እከገ ጡድስኖወ።

3፥14 ኦጥ. 8፥22 ኮሃ. 1፥1-3

3፥19 ኦነ. 3፥12 ኦሀ. 12፥6

4፥2-3 ሀዝ. 1፥26-28 ሀዝ. 10፥1

ፉለኖበአ፤ መገንአ ሱዕመሃ፥ መገንአ ከተም ሱዕመሃ እስ አሌን ጣፉም፤ ህኩ ከተሙንኩ ሰሚች መገንአቢች ዋለኖወ ሃርሃ ዬሩሳሌመ፤ አሞ ኢ ገግአ ሃሮ ሱዕመሃ ጣፉም። 13አቹ ጡማንቹ አያኑ እመዕናን ማበሪ ያና መጮታ መጪት ዮኢ አዩ ቃርስ መጮጩን› ይ ሶኪአ» ይት ጣፍ።

ዬሱሱ ዮሃንሴ ዼክሼየን ዮሃንስ ሉዶቅ አመዕናኒ ሶክ ሶህተ

14 «ሉዶቀ» ዬኖ ከተማን ዮ አመዕናን ማበር መላክቺ

«ኩን ገርታ፥ አመዕነሚ ገሬ ነቃሽሃ አኮህኒች አሞ መገን ቆጪንቾ ዎና ቆጪህኒች ኩሰሚሃ። 15አስን ‹አን ሁጅክ ደጋም፤ አት ግዲንቴየበአ አንዶ ኢቤንቴየበአ፤ ህክኒ ግደ አንዶ ኢበ እኬንት እክ አብሽ ደናሞወ እኬ። 16ግደ እንዶ ኢበ አኩዕናች ጉሙቴንቲ አኮንትተኔ አፈችእ ፉሽ ቱ ዮሄታት። 17አት ‹ሆለሙ ግዙ ዮኤ፤ ቀባጣሞወ፤ ክቼኤሩ ሜጡሩ ዮኤበአ› ይተዮንት፤ ጠሁ እኮዳ ህዋንቼሃ፥ ሆማመሃ፥ ቡጥቼሃ፥ ቆቀሃ፥ ከልማንቼሃ እኮንትን ደቅትምበአ። 18አት ቀባጣሙ እኮተ ጊራን ሺል መኬ ዎርቀሃ፥ ሸይዱክ ጡደሙምበን አደቅቴየን ከልመክ ማጡንተ ዎጁተ አድሸታ፥ ጠበት ጡዲ አሌንተክ ቡዕርታንት እሌ ዘቡሃ*1* ኤሳች ህዕርታንተን ሰዛንኬ። 19አን ኢታም መነ ሆረንክ አሙዕራምኒ፥ ቀጠአምኒ፤ ህክኒ ጋብትኬእ ቢረ ይ። 20አን ኡሮ ንጪ ቆጪዮም፤ አዩ ላገአ መጮጭ ፈናደ እስበ እማ አሊንን አቾተ አታም፤ እሞ እሊ ኤሳንን በርገም አተና። 21አን ህወ ቄል እኒንተአን ዎሞመስ በርጩማን አቆዕሌምገንክ ህወ ቄለኖ ዎሞመአ በርጩማን ኤሳንን በርገም አቆዕሰኖገ አሳም። 22አቹ ጡማንቹ አያኑ እመዕናን ማበሪ ያና መጮታ መጪት ዮኢ አዩ ቃርስ መጮጩን› ይ ሶኪአ» ይት ጣፍ።

ዮሃንስ መገኑ ጡጆገ

4 1ህክኒች ዘኪን ሰማን ፈንንቴ ኡሩተ ጡጆም፤ ከኒች ብሬ ኤሳን ጠሃተኔየን መጮጩም ጡሩንቡል ላገገ ዮ ላገት «ከኒች ዘኪን አህኖረ ጡድሳንኬ፤ ከበ ዋል» ይቶአ። 2ሜጤን ጠማንቾ አያኒን አክኬአ ስሜ ዎሞመ በርጩማን መገኑ አቆዕሌኢ ጡጆም። 3ዎሞመ በርጩማን

*1*ተን ዎሉን አማርሳን «እሌሃንክ ኩሰ» የመም ሂረሞ ከምሳትሳን «እሌ ዘቡ» የመሂአ፤ ጻቆንክሰ ግሪክሳን «እሌ ዘቡ» ያናወ በጋን ደኒ ቡዕሬናወረበአ።

4፥5 ዘሀ. 19፥16 ሀዝ. 1፥13 ዼክ 8፥5 ዼክ 11፥19 ዼክ 16፥18

4፥6-7 ሀዝ. 1፥5-10 ሀዝ. 1፥18፥22 ሀዝ. 10፥14

4፥8 ኦሰ. 6፥2-3 ሀዝ. 1፥18 ሀዝ. 10፥12

5፥1 ኦሰ. 29፥11 ሀዝ. 2፥9-10

አቆዕሌኢንኩ ቡርጩቅጋ፥ ገግሞጥጋ አብሽ ቤሌሌሰናወ እኬ፤ አሞ ዎሞመስ በርጩም ቶቾን ዘሀት ህሚሉ አጉዳ መገንዘቡት ዮሃ እኬ። 4ህትጉንተ ዎሞመ በርጩም ቶቾን ዘሀት ሰሚነ ሾልት ዎሞመ በርጩመት ዮ አኬ፤ ህተን ዎሞመ በርጩማንን ዎጁተ አድሸተ አደቅት ቦቆንተሰ ዎርቅ ዘዉደ ዎዕርቴ ለሚነ ሾሉ ኑባቡ አቆዕልቴ እኬ። 5ዎሞመስ በርጩሚች በሌሱቲ፥ ላገቲ፥ ጉገንቲ ፉልተዮ እኬ፤ ዎሞመስ በርጩም ብሬን ለመሉ መርባቱ ቡበዮ እኬ፤ ህኩ ስመሉንኩ መርባቱ መገኔየ አያነ እኬ። 6አም ዎሞመስ በርጩም ብሬን ሬቄቾን ዮ መጠሉ ቡርጩቁ አጉደኖ በሃር ዎአገ ዮኢ ዮ አኬ፤ ዎሞመስ በርጩመንክ ዘሀት ሚኔ ዉዲኒ፥ ኤተር ዉዲኒ ሆሰመት እልት ዮ ሾሉ ፎላሙ ቆጪንቾ ዮ እኬ። 7ህኩሩንኩ ዎነስቢ ዘቢቾ ለንክስበ ቦረ አጉዳሃረ እኬ፤ ስክስህኒ መን አሌ ዉዱ አጉደኖ አሌ ዉዱ ዮሃ እኬ፤ አሞ ሾልክቢ ቡር ያና ፍሸመርቾ† አጉደኖወ አኬ። 8ህክን ሾሉወንክ ፎላሙ ቆጪንቾ አኒንክ አኒንክ ሌህት ጎኑት ዮ አኬ፤ ህተን ጎናካንን አዚኒ፥ ቶቾን ዘህቲ ሆለመት እልት ዮሃረ እኬ፤ እሰእንት

«ጡማንቾ! ጡማንቾ! ጡማንቾ!
ሆረንክ ደንድታንት ቀርቾ መገኖ!
ዮንቲሁ፥ ሄአንቲሁ፥ ዋልታንቲሁ አቴት»

ይተን አንክርሃ፥ በራሃ ሙርቱዕናች ዘመርተዮ እኬ። 9-10ህኩ ሾሉንኩ ፎላሙ ቆጪንቾ «አማዱሁ፥ እብኑሁ፥ ገለቱሁ ኬሳ አሁን» ይተን ዎሞመ በርጩማን አቆዕል ዶሊ ሆረንክ ሄአኖ ገለጥታ ጃቶ ሆረንተ ለሚነ ሾሉንኩ ኑባቡ ብሬንተስ ኡብ ዶሊ ሆረንክ ሄአኖህኒ ስገደዮ አኬ፤ አሞ ቦቆንተስ ዮ ዎርቅ ዘዉደ ፉሽት ዎሞመስ በርጩም ብሬን አቃሽት

11 «ኒ ቀርቾ መገኖ!
ሆረረንክ ቆጭቶንትህኒሃ፥
ገጊንተክን ሆሬንክ
ፎል አስቶንትህኒሃ
አማድሃ፥ አብንሃ፥ መቆሃ
አቁ ገበአኖሄ አቴት»

ይተን ዘመርተዮ እኬ።

ጣጠሞ ዎረቀትነ ሆልች ቡትችተኔ†

5 1ዎሞመ በርጩማን አቆዕሌህን መኬ አንጋን አሊኒ፥ አዚኒ ጣፈም ኡሱረሜየን ሰመሰ ማተበ ዎሬን አፍሲሌመ ጣጠሜ ዎረቀተ ጡጆም። 2አም ቃሩ መላክቹ

5፥5 ቀጨ. 29፥9 እስ. 11፥1፥10

5፥6 እስ. 53፥7 ሰካ. 4፥10

5፥8 መዝ. 141፥2

5፥9 መዝ. 33፥3 መዝ. 98፥1

5፥10 ዘሀ. 19፥5 እስ. 61፥6 ጫክ 1፥6

5፥11 ሶፎ. 7፥10

እበ ላጋን «ከ ማተበ ዘሪሃ፥ ጣጠሞስ ዎረቀተ ፈኒሃ ደንደኖ አዬት?» ያን እዋጀዮኢ ጡጀም። 3እኮዳ ስማኒ፥ ኡላኒ፥ ኡላች እዚኒ ጣጠሞስ ዎረቀተ ፈኒ እንዶ እዝስ ጡዲ ደንደኖ አዬ ዮበእ። 4አንን ጣጠሞስ ዎረቀተ ፈኒ እንዶ እዝስ ጡዲ ደንደኖ በጮተኔ አብሽ አአም። 5ህከ ጃንተ ህከኔ ዮ ኑባቢች መቱ «አአት! ይሁድ ዘር ዞቤቹ ዳዊቴ ጠጅቢ ቄሎተኔ ጣጠሞ ዎረቀተ ፈኖታ፥ ለመለንከ ማተብ ዘሮታ ደንደኖ» ዬእ። 6እሞ ዎሞመ በርጩም ብራን ሾሎወንከ ቀጨንችነ ለሜነ ሾሎወንከ ኑባብ ሜራሮን ጎረጠሞ እጉደኖ ሆልች ቡትቹ ኡራኢ ጡጀም፤ እሊንከ ለመሉ ቡዱሁ፥ ለመልት እልቲ ዮሃ እኬ፤ ህት ለመልንት እልት ኡስ አል ሆረንከ ሶሀሚሃ መገኔየ አያነ እኬ። 7ህኩ ሆልች ቡትቹንኩ ዎሞመ በርጩማን እፉዕሌህንበ መር መኬስ አንጋች ጣጠሞ ዎረቀተ አቄእ። 8ጣጠሞስ ዎረቀተ እቄ ጃተ ሾሉንኩ ቀጨንቹሁ፥ ለሜነ ሾሉንኩ ኑባቡሁ ሆልች ቡትች ብራን ኡብ ስገዶእ፤ እሞ እኑንኩ እኑንኩ ዲተሃ፥ ህጣነ ዊንሺመ ዎርቅ ሙዲታ እፈ እኬ፤ ህኩ ህጣኑንኩ መገን መንተ ኡስቱ እኬ። 9-10እሶእንት ሃሮ መዝሙረ

«ጣጠሞ ዎረቀተ አቅት
ማተብንከስ ዘሪ ደንድታንቲ አቲት፤
እት ጎረጠንቶንትተኔ
ቄጊንተክ ዜሪች ሆሪቺ፥
አነነተ እነነተ ላገተ ጠሃታ መኒች ሆሪቺ፥
ምናደቢች ሆሪቺ፥
ባዲች ሆሪቺ
መነ ዎዝ ኒ መጊኒ ሁጀቱንተ
ስሜ ዎሞመ ቄላከተ አስቴንት፤
እሶእንት ኡስ እሴን ዎሞዕምታእ»

ይት ዘመርቶእ።

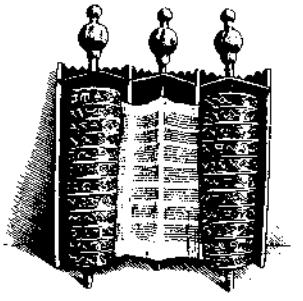
11ለንኪሃ ጡጀም ጃተ ዎሞመ በርጩመሃ፥ ሾሉንክ ቀጨንቾሃ፥ ለሜነ ሾሉንክ ኑባቡሃ ዘህት ከብቴ ሆለመ መላክ ላገተ መርጩም፤ እሶአ ዎሉንት ዎልሴን ደንዲኦምቡተ አብስ በትናሽተ እኬ። 12ህኩሩንኩ እበ ላጋን

«ጎረጠንቶንት ሆልች ቡትቺ
መቆሁ፥ ቀባጡቲ፥ ቆርመቲ፥
ቃርመቲ፥ እብኑሁ፥ አማዱሁ፥
ማስቲ ገበእኖሄ» ይቶእ።

13እሞ ቴሱ ስማኒ፥ ኡላኒ፥ ኡስ ላዜኒ፥ በሃር እዜኒ ሆራባንን ዮ ቆጨንቹ ሆሩንኩ

«ዎሞመ በርጩማን እፉዕሌህኒሃ፥
ሆልች ቡትቺሃ
ማስቲ፥ አብኑሁ፥ እማዱሁ፥ መቆሁ
ዶሊ ሆሪንከ እሁን» ይተኔየን መርጩም።

14ሾሉንኩ ቆጨንቹ «እሚዕን» ይቶእ፤ እሞ ኑባቡንኩ ኡብ ስገዶእ።

ኩን ጣጠሜሃ ዎረቀተ።

ጣጠሞ ዎረቀተ ሆልች ቡትቹ ፈኖገ

6 1ህከኒች ዘኪን ሆልች ቡትቹ ለመላንከ ማተቢች ዎነስቢ ዘር ፈነኔየን ጡጀም፤ እሞ ሾሉወንከ ቆጨንቺች መቱስ በንቆገ ጉጋ ላጋን «ከበ ዋል» ያኖ መርጩም። 2እሞ ዎጁ ፋሹ ጡጀም፤ ፋሾንተስ ኮዕሬሀኒ ሉይገ ቄል መላተ ኣሴናን ፈጦነተ እፍ ቄለኒ፥ ቄሎታ መሮ።

3ህከኒች ዘኪን ሆልች ቡትቹ ለንክ ማተበ ዘር ፈኖ ጃተ ለንክስ ቆጨንቹ «ከበ ዋል» ያኖ መርጩም። 4እሞ ዎሉ ዳሙ ፋሹ ፋሉ፤ ህክን ፋሾን ኮዕሬሀኒ ኡለ እሊች ጡመ ከሜየን መኑ እስ-እሲንን ሸቀመኖገ እስኖ መቆሃ፥ አበ ብስሃ ኣሴመስ።

5ህከኒች ዘኪን ሆልች ቡትቹ ስክ ማተብ ዘር ፈኖ ጃተ ስክስ ቆጨንቹ «ከበ ዋል» ያኖ መርጩም፤ ህክኔን ገምበስ ፋሾን ኮዕሬ መንቹ እንጋንተስ ኬናንቹ እፈኢ ጡጀም። 6ላገት ሾሉወንክ ቆጨንች ሜሬሪች ዋልታእ እጉደኔየን መርጩም፤ ህት ላገንት «እስሱ እኮደ መቶ በሬ ደሞሲን ለሙ ቡርጩቁ ሶእ እኮደ መቶ በሬ ደሞሲን ሴሁ ቡርጩቁ እሁን፤ ጠሁ እኮዳ ዎይነሃ፥ ዘይተሃ በእሶት» ይቶእ።

7ህከኒች ዘኪን ሆልች ቡትቹ ሾልክ ማተበ ዘር ፈኖ ጃተ ሾልክስ ቆጨንቹ «ከበ ዋል» ያኖ መርጩም። 8ህክ ጃተ ሺረ ፋሹ ጡጀም፤ እሶንን ኮዕሬሀን ሱዕሙ ሬሁተ፤ ስእሉንኩ ዘኮንተስ እወነዮ እኬ፤ እሶእንት ኡለ

6፥2 ሸካ. 1፥8 ሸካ. 6፥3፥6

6፥4 ሸካ. 1፥8 ሸካ. 6፥2

6፥5 ሸካ. 6፥2፥6

6፥8 ሀዝ. 5፥12 ሀዝ. 14፥21 ሆሴ. 13፥14

6፥12 አሴ. 13፥10 ዮኤ. 2፥10፣31 ዮኤ. 3፥15 ማቶ. 24፥29 ማር. 13፥24-25 ሚክ 11፥13 ሚክ 16፥18

አል መኒች ሾልክ አፎ አሊኒ፥ ጎሪኒ፥ አበ ሞሲኒ፥ ሞቺኒ ሼታጊ መቆ አሴመሰ።

9 ሀከኒች ዘኪን ሆልች ቡትቹ እንትቅ ማተበ ዘር ፈኖ ጃተ መገን ላገተ ኩልቶተኔሃ፥ አመዕነንት ነቀሶተኔሃ ሺመ መን ፎሱ ሀጣነ ሙሲሺኖ ጠረጴዚች ዎሮን ዮኢ ጡጆም። 10 አሶአንት

«ጡማንቹሃ፥ ገሬቢሃ አከንት
ሆሪችን አሉዲን ዮንት ቀርቾ፤
ኡለ አሌን ዮ መናን ፍርድቱምቡሁ፥
ቄግኔ ፉልቱምቡሁ
ሀኩ በሩ ኢለንቀጨቹት!»

ይተን አበ ላጋን ያርተዮ እኪ። 11 እኒንክ እኒንክ ዎጹተ አድሸተ አሴመሰ፤ አሞ አሶአንክ «ከዕኔገንክ ዮ ሁጂዕኔ ጃለታ፥ ሀሣክዕኔ ሼናን ዎሉት ዊንተንቀጨች ፎሎጭቴን ኤጌርዬ» ዬን ኩሴመሰ።

12 ሀከኒች ዘኪን ሆልች ቡትቹ ሌሀቅ ማተበ ዘር ፈኔየን ጡጆም ጃተ ኡለት አብስ ሌንቁቅቶእ፤ አሞ አሪቹት ጥጅ አድሸገ ድመተ ገምበለተ አኮእ፤ አገንቹንኩ ቄግገ ሆሮመንትስ ቢሼኩ። 13 አቡ ቦብሩ አዲቹተ ሌንቁቅሼየን ላሉሴ ግግልታሀንገንክ ሰሜ ቤዙት ኡለ አሌን ግግልቶእ። 14 ሰሞንኩ ጎግገ ጣጠም በእ፤ አሞ ዱኑሁ፥ ዎኢን ከበንቶ ኡሰቲ መዕኔችሰ ኬእ በአእ። 15 ሀከኒች ዘኪን ኡሰ አል ዎመቲ፥ አባኑቲ፥ እል ጋጠናከቲ፥ ቀባጣመቲ፥ መቃመቲ፥ አግዘቲ፥ ዎማኑቲ ሆሩንኩ መኑ ቦንቆቆኒ፥ ዱን አሌን ዮ ክነ አዘኒ ገጊሃንሰ ማጠንቶእ። 16 እሶአንት ዱነታ፥ ክነታ ገእተን

«አሌንተኔ ኡቢን
ዎሞመ በርጩማን አፉዕሌሀን እሌቺ፥
ሆልች ቡትች አሙሬቺ ማጩኔ።
17 አቡ እሙሬስ በሩ ዋሎተኔ
አይ ኡሪ ደንደና» ይቶእ።

መቴ ጥቤን ሾላነ ሾሌ ኩሚ እስራኤል መናን ማተበ ዎሬመገ

7 1 ሀከኒች ዘኪን ሾሉ መላኩ ሾሎወንክ ኡለ ቶቾን ኡርትኒእ ኡለ አሌኒ፥ ሀቅ አሌኒ፥ በሃር አሌኒ ሚጡሩ ቦብርሱምበገ ኡለ ሾሎወንክ ዉድ ቦብረ አፈየን ጡጆም። 2-3 ሄቾ መገን ማተበ አፈ ዎሉ መላክቹ አሪቹት ፉልታ ዉዲች ዋሌኢ ጡጆም፤ አስን ኡለታ፥ በሃረሃ በእሱንተ መቆ አሰሞሰ ሾሉንክ መላክ አበተ ላጋን ገእ

7፥14 ኦገ. 12፥1 ማቶ. 24፥21 ማር. 13፥19 ሚክ 5፥9

«መገንኔ አግዘ ሚኔን ማተበ ዎነንቀጨች ኡለታ፥ በሃረሃ፥ ሀቀሃ በእሌኖችዱ» ይ ኩሎ። 4 እስራኤል ቶነ ሰሞወንክ ዐኪች ሆሪችን ሚኔንተሰ መገን ሚተበ ዎሬመ መን ዎሉት ጥብታ፥ ሾላነ ሾልተ ኩምታ እኮገ መጮጩም። 5 ማተቡ ዎረሞሩንኩ

ይሁድ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ሮቤሌ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ጋዴ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
6 አሴሮ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ንፍታሌሜ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ምናሊ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
7 ስሞኔ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ሌዊ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ይሳኮሬ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
8 ዛብሎኔ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ዮሴፌ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም
ቢንያሜ ፍካኒች ቶነ ለሜ ኩም እኪ።

ዎሎች እሉዲን እኪ ምናደብተኔ

9 ሀከኒች ዘኪን አዩ ዎልሽ ደንዱምቡ አብሽ በትናሽ ምናደበ ጡጆም፤ አሶአንት ምናደቢቺ፥ ዜሪቺ፥ ባዲቺ፥ አነነተ አነነተ ላገተ ጠሃታ መኒቺ ሆሪችን ጠጽት ዎጹተ አድሸተ አደቅት አንጋንተሰ ዘምባት ቦንጠ አፍ ዎሞመ በርጩምነ ሆልች ቡትች ብሬን ኡርቴ እኪ። 10 አሶአንት አበ ላጋን ሹርተን

«ፈእሱ
ዎሞመ በርጩማን አፉዕሌ ኒ መገኔየኒ፥
ሆልች ቡትቺየኒ»

ይተዮ እኪ። 11 መላኩ ሆሩንኩ ዎሞመ በርጩመሃ፥ ሾሉንክ ቆጨንቾሃ፥ ኑባቡሃ ዘሀት ኡርኪእ ዎሞመ በርጩም ብሬን ሚኔንተሰ ህርከት መገኒ ሰገዶእ። 12 እሶአንት

«አሚዕን! ማሰቲ፥ አማዱሁ፥
ቆርመቲ፥ ገለቱሁ፥ አብኑሁ፥
መቆሁ፥ ቃርመቲ መገኒሃኔ
ዶሊች ዶሰ ኢለንቾጨች እሁን» ይቶእ።

13 ሀከኒች ዘኪን ኑባቢች መቴ እ ዉዱ ፈንቀል «ኩ ዎጹተ አድሸተ አደቅቶ መኑ አዬኤታን? እሶአሰ ሀኖች ዋልቴሃረ?» ዬኤ። 14 አንን «ቀርቾ፤ አት ደጋንት» ይ

ፈንቀሽም፤ እስን «ህከን አበ ህዊች ሩልት ዋልቴሃረ፤ እሶአንት አድሸሰ ሆልች ቡትች ቄጊን አንሽት ዎጀቴእ። 15ህከንተኔ እሶአንት መገን ዎሞመ በርጩም ብሬን እክ አንከርሃ፥ በራሃ መገን ምኔን ሁጀታሰ፤ አሞ ዎሞመ በርጩማን እቱዕሌኢ እሶኦ ሜሬሮን እክ ዎልተ እህኖሰ። 16-17መገኑንኩ እንጂጅሰ ሆረንተ አሴችሰ ሺንሸኖ፤ አቹ እሶአት ሰንኪ ጎሬታበእኒ፥ ሰገባበእኒ፤ ህትጉንተ አሪቹት እንዶ ኢቡ ኢል ቡሰኖሰበእ፤ ዳፉንኩሰ ዎሞመ በርጩም ሜሬሮን ዮ ሆልች ቡትቹ ዚማንቹሰ እክ ሄቾ ዎእ ቡዕሌቾበ አወንሰኖሰ» ዬእ።

7፥16 እስ. 49፥10
7፥17 መዝ. 23፥2 እስ. 25፥8 እስ. 49፥10 ሆዘ. 34፥23
8፥3 ዘሀ. 30፥1፣3 መዝ. 141፥2 አሞ. 9፥1
8፥5 ዘሀ. 19፥18 ቁሳ. 16፥12 ህዝ. 10፥2 ማክ 4፥5 ማክ 11፥19 ማክ 16-18
8፥7 ዘካ. 8፥23-25 ህዝ. 38፥32
8፥10 እስ. 14፥12
8፥11 ኤር. 9፥15

ለመልቅ ማተቡ ፈነሞገ

8 1ሆልች ቡትቹ ለመልቅ ማተብ ዘር ፈኖ ጃተ በከኔ ሳት ቀጠ ለማን ለዕምቱ እኮ። 2ህከንች ዘኪን መገን ብሬን ኤርቴ ለመለ መላከ ጡጀም፤ እሶአንከ ለመለ ጡሩምቡለ አሴመሰ። 3ዎርቂን ሁጀቴመ ህጣን ውሊሻንቹ አፈ ዎሉ መላክቹ ህጣነ ውሊሼኖ ጠረጲዝባን ኡፊእ፤ እሲንከ ዎሞመ በርጩም ብሬን ዮ ዎርቂን ሁጀቴመ ጠረጲዝ አሌን ሆራንከ ጡማን ኡሰቶን በርግ ህንጨኡንተ ሆለመ ህጣነ አሴመሰ። 4መገን ብሬን ኡራ መላክች አንጋች ህጣን ውሊልት ጡማን ኡሰቶን በርገንት ሩልቶእ። 5ህከኒች ዘኪን መላከቹ ህጣነ ውሊሼኖ ጠረጲዚች ጊረተ አቅ ህጣን ውሊሻንኾን ዎርኪእ ኡሰተ ለቅ ቶራሃን ጉገነቲ፥ ላገቲ፥ በሌሱቲ፥ ኡሰ ሴንቄቁሁ እኮ።

ሾሉ ጡሩምቡለ ቡሰተኔ

6ለመሱ ጡሩምቡሱ ዮሰ ለመሱንኩ መላኩ ጡሩምቡለሰ ቡሲ ቅጠንቶእ። 7ዎነ መላክቹ ጡሩምቡሰሰ ቡሾ ጃተ በረዱሁ፥ ጊረቲ ቄጊን ኤሬረንት ኡለ አሌን ኡበኔየን ኡሰ ሰክ አፎሁ፥ ሀቅ ሰክ አፎሁ፥ ቦሴኮ ህጥት ሆረንቲ ቡብ ፈዶእ።

8ህከኒች ዘኪን ለንክ መላከቹ ጡሩምቡለሰ ቡሺየን ጊራን ቡበዮ እበ ዱነ አጉደኖሩ በሃር ዎእ አዜን ቶረሞ። 9ህከ ጃተ በሃር ዎእ ሰክ አፎ ቄግ እኪየን አዜንተሰ ዮ ፎላሞ ቆጨንቺች ሰክ አፎ ሬሄእ፤ ህትጉንተ በሃር ዎእ አሌን ዮ መርከባች ሰክ አፎሁ በእ።

10ሰክ መላክቹ ጡሩምቡለሰ ቡሾ ጃተ መርባትገ ቡበዮ አበት ቢዜቹት ሰሜች ዋልት ለጋክ ሰክ አፎኒ፥ ዎእ ቡዕላክ ሰክ አፎኒ ኡቦእ። 11ህተን ቢዜቾ ሱዕሙ «ጎተ

ሞቁተ» ዬኖተ፤ *11 ዳፉንኩሰ እሴ ኡቦ ዎኡ ቀራረኖ እኮ፤ ዎኡሰ ቀራሮተኔ ህክ ዎእ እኀ ሆሰሙ መኑ ሬሄእ።

12ህከኒች ዘኪን ቮልክ መላክቹ ጡሩምቡለሰ ቡሾ ጃተ አሪቾ ሰክ አፎሁ፥ አገንች ሰክ አፎሁ፥ ቢዜ ሰክ አፎሁ ዎቀረሚየን አሶኦ ሰክ አፎ ቱንሌእ፤ እሞ በራ ሰክ አፎሁ፥ አንከራ ሰክ አፎሁ ቱንሱተ እኮ። 13ህከኒች ዘኪን ፍሸመርቹ ሰሜ ሜሬሮን ቡርያኔየን ጡጀም፤ እሰን አበ ላጋን ያረን «ፈኡ ሰሱንኩ መላኩ ጡሩምቡለሰ ቡሳ ጃተ ኡሰ እሌን ዮ መኒ ኣዱ! ኣዱ! ኣዱ!» ያኔየን መጮጨም።

9፥2 ቶጨ. 19፥28
9፥3 ዘሀ. 10፥12-15
9፥4 ህዝ. 9፥4 ማክ 7፥3
9፥6 እዮ. 3፥21 አሮ. 8፥3
9፥7 ዮኡ. 2፥4
9፥8 ዮኡ. 1፥6
9፥9 ዮኡ. 2፥5

አንትቅ ጡሩምቡልተኔ

9 1ህከኒች ዘኪን አንትቅ መላክቹ ጡሩምቡለሰ ቡሾ፤ አንን ሰሜች ኡለ ኡቤ ቢዜችቱ ጡጀም፤ እሌንከ አብሰ ጥሰ በሌ ቄልፈ አሴመሴ። 2እሴን አብሰ ጥለተ በልተ ፈንተኔየን ውሊልት አበ ጉዶች ሩልታህንገ እክ በሌች ሩልቶእ፤ በሌችሰ ሩልቶ ውሊሌ ዳፈን አሪቹቲ፥ ሰሞሁ ቱንሰቶእ።

3ህከኒች ዘኪን ዚሩ ውሊሌ አዚች ኡለ አሌን ሩሱ፤ እሶአንከ ኡለ አሌን ዮ መርዛምተ ቂሶነተ አጉደኖሪ መቄገ ዮ መቆ አሴመሰ። 4እሶአንከ መገን ማተቡ ሚኔንተሰ ዮበእ መኒች ጠሲች በጋን ኡለ አሌን ዮ ህጥታ፥ ቦሴኮራ፥ ሀቀሃ በእሱምቦገ ኩሴመሰ። 5እሶአንት መነሰ ኼቱዕናን አንቱ አነነ ህውሳገ አሴመሰ፤ እሶአንት ህውሳ ህዚ መርዛምተ ቂሶነተ አጉደኖሩ መነ ከሮ ጃተ ጥሲሰኖህንገ ዮሃ። 6ህከ ጃተ መኑ ሬሁተ ህሰኖ፤ ጠሁ እኮዳ ሬሁተ ደቀኖበእ፤ እሶአንት ሬቶተ ቁልጥታእ፤ ሬሁንት እሶአች ሁንታእ።

7ህኩ ዚሩ አሊ ቅጠንሌመ ሩርሱ አጉደኖወ እኬ፤ እሶአንከ ዎርቅ በዚደ አጉደኖሩ ቦቆንተሰ ዮ አኬ፤ አሞ እሌሰ ዚዱ መን እሌ ዚዱ አጉደኖወ እኬ። 8እሶአንከ ሚንት ሙም እጉደኖ ሙሙሁ፥ ዞቤ እንቱተ አጉዳ እንቱቲ ዮሃረ። 9ሃሞንተሰ ብረቲን መክሴመ ዎልተ አጉደኖ ብረቱ ዮ እኬ፤ አሞ ጎኖሰ ላገት አሊ ፍሪጠን መርታ ሆለሙ ሩርሱ ጎሾሽታ ጋሬ ላገገ ዮታ። 10እሶአንከ ቂሶነተ እጉደኖሪ ዮ ሼርምገ ዮ ከረኖ ሼርሙ ዮሰ፤ አሞ ሼርሚንተሰ መነ ከርተን አንቱ አነነ ህውሳእ። 11እሶአተ ገሸኖ ዎሙንኩ ህከን አብሰ ጥለ በሴየ መላክቹ፤ ሱዕሙሰን አብራዌ መን አፈን «አብዶነ» ግሪክ መን አፈን «አጶሊዮን»*12 ዬኖወ።

*11እንዶ «አርጌሰ» ዬኖተ።
*12«አብዶነ፤ አጶሊዮነሃ» ዩ «በእላገቹ» ዩሃ።

8፥12 እስ. 13፥10 ህዝ. 32፥7 ዮኤ. 2፥10፣31 ዮኤ. 3፥15

9፥13 ዘሠ. 30፥1-3

9፥20 መዝ. 115፥4-7 መዝ. 135፥15-17 ኦፓ. 5፥23 1ቆር. 10፥20

12 ዎነ «አዬ» ዬና ሀዉ ህጌእ፤ ህኩዕኒን ለሙ «አዬ» ዬና ሀዉ ዋለና።

ሌህቅ ጡሩምቡልተኔ

13 ህከኒች ዘኪን ሌህቅ መላከቹ ጡሩምቡለሰ ቡሾ፤ ህጣነ ውሊሺ ዎርቂን መከሌመ ጠረዴዝ ሾሉወንከ ቡዲች መገን ብሬን ዮህኒች ዋልተዮ መትተ ላገተ መጮጨም። 14 ላገንትሰ ህከ ጡሩምቡሰ አፎ ሌህቅ መላከቹ «አበ ኤፍራጢሰ ለጋን ኡሱረንቶ ሾሉንከ መላከ ሂር» ይቶእ። 15 ህከኒ መን ሰከ አፎ ሽቶተ ህከን ላቲሃ፥ ህከን በሬሃ፥ ህከን አገኒሃ፥ ህከን ዎጌሃ ቅጠንቶ ሾሉንከ መላኩ ሂረንቶእ።

16 አንን ፋርሳኖ ዎታደር ዎሉት ለሜ ጥቤ ምሎነ እከሳ መጮጨም። 17 አሞ ፋርሱሃ፥ ፋርሰንተሰ ከዕርቶራ ህቁንተእ ጡጀምቱ ህተጉተ፤ ፋርሳኑ ሃሞንተሰ አደቅቶ ዎልተገ ዮኢ ጊረገ ቢሻኒ፥ «ያከንተ» ዬኖ ከንገ ሀሜሉ አጉደኖወኒ፥ «ዲኘ»† ዬኖሪገ ባራኒ እኬ፤ ህተጉንተ ፋርሰሰ ቦቁት ዞቤ ቦቁተ አጉዳታ፤ አሞ አፈችሰ ጊረቲ፥ ውሊልቲ፥ «ዲኘ» ዬኖሩ ፋለዮ እኬ። 18 አፈችሰ ፋልታ ጊራኒ፥ ውሊሌኒ፥ «ዲኘ» ዬኖረኒ ህከን ሰሶወንከ ቦበኒን መን ሰክ አፎ ሬሄእ። 19 ዳፉንኩሰ ፋርሲሃንሰ መቆ ዮኢ አፎንተሳቲ፥ ሼርማንተሳቲ እኬ፤ ሼርሙሰን ዎረ አጉደኖ ቦቃሙ እኩተኔ መነ ጌንታኢ ህከኒኔት እኬ።

20 ህከን ቦበኒን ሬቱዕነ ፈእ መኑ ህቡሊሃ፥ ገጊንተሰ ሁጀቶ ጡዱሃ፥ መጮጨሃ፥ መረሙሃ ደንድቱምቦ ዎርቅ ምሰሊሃ፥ ብር ምሰሊሃ፥ ቡሬች ምስሊሃ፥ ክንነ ህቅ ምሰሊሃ ሰገዲች ቢረ ይት ፈንቀሉ ግበእ። 21 ህትጉንተ መነ ሹሃ፥ ኪሉሃ፥ ሳኡሃ፥ ሞገኡሃ ቢረ ይት አጉሩ ግበእ።

መላክችነ ጣጠሞ ዎረቅትተኔ

10 1 ህከኒች ዘኪን ጎመ ኦደቁ ዎሉ አቡ መቆ ዮሰ መላክቹ ሰሜች ድረኔየን ጡጀም፤ ቦቆሰባንን መገንዘቡት ዮ እኬ፤ አሞ እሌሰ ዉዱ አሪቾገ ዮሃ እኬ፤ ሉከሰ ጊረ ኡቱቡ አጉዳታ እኬ። 2 እሰን ፈነሜ ቀሁ ዎረቀተ አንጋንተሰ አፍ መኪሰ ሉካን በሃረ ጉረሰ ሉካን ኡለተ ሃምኬእ 3 ዞቤቹ ቡርቀኖህንገ ዮ አበ ላጋን ሹሮ፤ ሹሮ ጃተ ሰመልተ በንቁት ጉገን ጠሃቶእ። 4 ለመልንት በንቁት ጠሃት ኪኡ ጃተ ጣፎተ እኮም፤ ጠሁ እኮዳ «ለመልንት በንቁት ጠሃቶ ጠሀ ማጥ በጋን ጣፎተ» ይታ ላገተ ሰሜች መጮጨም።

10፥5-7 ዘሠ. 20፥11 አጥ. 32፥40 ዳን. 12፥7 ኅሁ. 9፥6 አሞ. 3፥7

10፥8-10 ህሠ. 2፥8-9 ህሠ. 3፥1-3

11፥1 ህጥ. 40፥3 ክኅ. 2፥11-2

11፥2 ህጥ. 40፥17 ሶፓ. 21፥24

11፥4 ክኅ. 4፥3፤11፥14

11፥6 ዘሠ. 7፥17-19 1 ሳሙ. 4፥8 1ሞግ. 17፥1

11፥7 ዳን. 7፥7፤21 ሚክ 13፥5-7 ሚክ 17፥8

11፥8 እዘ. 7፥9-፡ ዙፓ. 13፥34

5-6 ህከኒች ዘኪን በሃርነ ኡሰ አሌን ኡሬሃን ጡጀም መላከቹ መኪሰ አንገተ ሰማ ለቅ ኪእሽ ዶሊ ሆሬንከ ሄአናነ ሰማሃ፥ በሃረሃ፥ አዘንተሰ ዮራ፥ ኡሰታ፥ አሌንተሌ ዮራ ቆጩ መገን ሱዕሚን ጤሌዕለን «ቴሱ ደሰናበእ። 7 ጠሁ እኮዳ ለመልቅ መላክቹ ጡሩምቡለሰ ቡሼየን መጮጨመና በር አግዛሃንሰ ሀራጋኒ ኩሱገንከ መገን ምሰጥሩ ዊመኖ» ዬእ።

8 ህከኒች ዘኪን ዎነ ሰሚች መጮጨም ላገተ ለንኪሃ «ዎእ አሌኒ፥ ኡለ አሌኒ ኡሬ መላክች አንጋን ዮ ፈነሞ ዎረቀተ መርት አቅ» ይቶኤ። 9 ህከኒ መላከችሰበ መር «ህከ ቀሁ ዎረቀተ አሌኤ» ይ ጠዕሚምደ «አቅት አት፤ አፎንተከ መለብገ ጤአና፤ ጠሁ እኮዳ ጎደበከ ቀራርሰና» ዬእ። 10 ህከ ቀሁ ዎረቀተ መላክች አንጋች አቅ እተኔየን አፈእ አዜን መለብገ ጤአኤ፤ ጠሁ እኮዳ እች ኪአም ጃተ ጎደቡእ ቀራሮ።

11 ህከኒች ዘኪን «ሆለመ መንተኔሃ፥ ምናደብተኔሃ፥ አነነተ አነነተ ላገተ ጠሃታሪተኔሃ፥ ዎማከተኔሃ ለንኪሃ ሀረገ ጠሃቁ ህስለናሄ» የመም ኩለሞኤ።

ለሞ ነቃሽተኔ

11 1 ህከኒች ዘኪን ኡሳ ብቁገ ዮ ኪኔና ሾምቦቅች ቶመ አሴመኤ፤ ኡሰን «ጦቅት መገን ምንሃ፥ ከትመ ክትሜና መዕንታ፥ ህከኔ ሰገዳ መነሃ ኪን»ና 2 እኮዳ መገን ምኒች ኡተረን ዮ ኦተ ኣዙ መገኑ ደጉምቦ መኒ አሰሜኢ እኮተኔ ኪንቶተ፤ እሶአንት ጡማንቹ ክተመ ሾላነ ለሙ አገነ ከዲሳእ። 3 ኢ ሰሙንኩ ነቃሹ ጥጅ አድሸተ አደቅት መትተ ኩምታ፥ ለምተ ጥብታ፥ ሴሃዱመ በርሃ ሀራጉንተ መቆ ኡሳንሰ» ዬእ።

4 ኩ ለሙንኩ ነቃሽት ኡሰ ቀርች ብሬን ኡርታ ለም ዌርቹኒ፥ ኩራዝ ለሞ አፉሻንቹኒ። 5 አዬ አሶኡተ ጌኒ ሀሾደ ጊረት አፈችሰ ሱልት ዲናከሰ ቡሰታእ፤ ህተጉንተ እሶኡተ ጌኒ ሀሳ መኑ ህከን ዎቁንን ሬሁ ሀሰሰኖሰ። 6 እሶኡተ ሀራጋ ጃተ ሰሚች ጤኑ ኡቡምቦገ ከሚሃ፥ ዎእ ቁግ አሰተ ዶሪሃ አሞ ኡለተ ህከን ቦበኒኒ ሀሶ ጃተ ሆረንተ ዎቀረሃ መቆ ዮሰ።

7 አሶኡንት ሶህኩሰ ኩልት ጦፎ ጃተ አብሰ ጥለ በሌች ሱለኖ ሞችቹ እሶኡን ኦለም ቁል ሻኖሰ። 8 ሬሹሰ አበ ከተም ዎቃን ኡብኖ፤ ህኩ ከተሙንኩ «ሰዶመ እንዶ ግብጠ» ዬን ገኤኖ ከተምተ አጉዲሸ፤ ህኩቡንኩ እሶኡ

†11፡-ተን ዎሉን መ-ሙቲ መጣፋን «መነ ኪን» የመም ፈመነ ዎልሰ» ያና።

ቀርቹ ሰቀለሞወበ። 9ህከኒች ዘኪን ምናደቢቺ፥ ዜሪቺ፥ እነነተ እነነተ ላገተ ጠሃታሪቺ፥ ባዲች ሆሪቺ ሆለሙ መኑ ሞገንቱምበገ ክንትኪእ ሰሱ በርሃ፥ በከንሃ ሬሽሰ ጡዳእ። 10ህኩ ለሙንኩ ህራጋኑ ኡለ አል መነ ህውሰተኔ ኡለ እሌን ሄአኖ መኑ እሶኣት ሬቶህኒ አብሰ በጅቀንታእ፤ አሞ ፈንጠዝየ አሰት እሰ-እሶኣንት አሰንቸ አሰቀንታእ።

11ጠሁ እኮዳ ሰሱ በሩሁ፥ በከኑሁ ህነህኒች ዘኪን ፎል አሰኖ ፎሹ መገኒች ዋል አጌየንሰ ሉካንተሰ ኡርቶእ፤ ህከኒ እሶኣተ ጡዶ መኑ እብሰ ዋጅቶእ። 12ህከኒች ዘኪን «ከበ ዋሴ» ይታ ላገተ ሰሜች መጮት ዲናከሰ ጡደኔየንን ጎሚን ሰማ ቆልቶእ። 13ህከ ጃንተ ኡለት እብሰ ሌንቁቅቱየን ከተምሰ ቶርዱንቅ አፎ በእ፤ እሞ ኡለት ሌንቁቅቶ ዳፊን ለመሌ ኩሜ መኑ ሬሄእ፤ ሬሆች ፈእሩንኩ አብስ ዋጅት ሰሜ መገኑ አብሶእ።

14ለንከ «አዬ» ዬኖ ህዉ ህጌእ፤ አሞ ህኩዕኒን ሰከ «አዬ» ዬኖ ህዉ ደዕል ዋለኖ።

ለመልቅ ጡሩምቡልተኔ

15ህከኒች ዘኪን ለመልቅ መላከቹ ጡሩምቡለስ ቡሾ ጃተ «ኡለ እል ዎሞመት ቀርቺሃኔ፥ እሰ ክርስቶሲሃ እኪእ፤ እሰን ዶሊ ሆረንከ ዎሞዕመኖ» ይታ ሆለመት አበት ላገት ሰማን መጮጨንቶእ። 16ዎሞመሰ በርጩማን መገን ብሬን አቆዕልቶ ለሜነ ሾሉንኩ ኑባቡ ሚኔንተሰ ህርክት

17 «ዮንቲሁ፥ ሄአንቲሁ
ሆረንከ ደንድታንት ቀርቾ መገኖ፤
አበከ መቆ አቅት
ዎሞዕምቶንትተኔ ገለጥናንኪ።
18ኪስ አመዕንቱምቡ መኑ አሙዕረንቶእ፤
ጠሁ እኮዳ ኪ እሙርት ዋልቲእ፤
እሞ ሬቶ መን አሌን
ፍርድታንት ጃት ኢልቲእ፤
አግሣንከ ህራጋኒሃ፥
ሱዕመክን አብሳ ቀቀሃኒሃ፥ አበባኒሃ
መገን መኒ ሆረንከ
ሁጀሰ ቆደ አስታንት ጃት ኢልቲእ፤
ህትጉንተ ኡለተ በእሶ መን
በእሳንት ጃት ኢልቲእ»
ይተን መገኒ ሰገዶእ።

19ህከኒች ዘኪን ሰማን ዮ መገን ምኑ ፈነሜየን እሰዙት ዮ ላጥኑ መገን ምን አዜን ጡደሞ፤ አሞ በሌሱቲ፥ ላገቲ፥ ጉገነቲ፥ ኡለ ሌንቂቁሁ፥ አቡ በረዱሁ እኮ።

ሚንትቾነ ደህቾተኔ

12 1ህከኒች ዘኪን አብሰ ማለልሊላ መላት ሰማን ጡደንቶእ፤ ህኩሰን መትት ሚንትቹት አሪቹተ አደቅቲኢት አገንቹ ሉካችሴ ዎሮዲን ዮኢት ቶነ ለሜ ቤዚቾ ዘዉደ ቦቆንተሴ ዎዕርቲኢት ዮ እኪ። 2እሴን ሰላንቹተ እኮተኔ ባሱ አፈየንሴ እልቶተ ጥጠንተን አብስ ያርቶእ። 3ህትጉንተ ዎልት መላቲ ሰማን ጡደንቶእ፤ ህኩሰን ለመልት ቦቁቲ፥ ቶርዱሙ ቡዱሁ ቦታካንተሰን ለመሱ ዘዉዱሁ ዮሃ እባ ቢሻ ደህቹ† እኪ። 4ደህቹሰ ሼርሚንተስ ቤዚ ሰከ እፎ ስሜች እባሽ ኡለ ኡጂእ፤ እሰን ህት ባልታ ሜንትቹት እልቶ ጃተ ጪለሰ ቁርጪእ ከሞተ እሲ ሆባሰ ሜንትቾ ብሬን ኡፊእ። 5እሴን ምናደሰ ሆረንክ ብረት ብጢን እዘጅ ገሸኖ ጎንቹ ቤቱ እልቶእ፤ እኮዳ ቤቱሴ መገንበ ህኩሰን መገን ዎሞመ በርጩምበ ቀለወኤን አሮሴመ። 6ህት ሜንትቹንት መቴ ኩሜሃ፥ ለሜ ጥቤሃ፥ ሌሃዱመ በሬሃ እቦዬኑንተሴ መገኑ ቅጠንሴሴ መዕንተ ኡለ ኡዱመእ ሁንቶእ።

7ህከኒች ዘኪን ሰማን ኦሱ ኪኤየን ምካኤሲ፥ መላኩሲ ደህቺኒ፥ መላኪንተሲ አለንቶእ። 8ጠሁ እኮዳ ደህቹሁ፥ መላኩሲ ቁለንቶእ፤ ቁለንቶህኒች ዘኪን አሰእት ሰማን ሄኡምቦገ መዕንተ ሆረን በጮሰ። 9ህከ እበ ደህቹ ኡለ እሌን ኡጂመ፤ እሰን «መነ ሆረንከ ሉሰሰኖ ህቡሰቹ እንዱ ሼጣንቹ» ዬን ገኤኖወ ዎዱወ ዎሪቹ፤ እሱሃ፥ እስ መላከሃ ኡለ እሌን ኡጂመ። 10ህከኒች ዘኪን መትት አበት ላገት ሰማን «ቴሱ መገንኔ ፈእሱሁ፥ መቆሁ፥ ዎሞመቲ፥ እስ ክርሰቶስ ዳኖመቲ ዋልቴእ፤ ዳቆንኩሰ መገንኔ ብሬን ህላከኔ በራሃ፥ እንከርሃ አደዮ እኪ አዳንቹሰ ኡጂመ። 11እሶኣት ፎሊሃንለ ቅሽጥቱዕነ ገገሰ ሬሆ ህግሰ አሰቶተኔ ሆልች ቡትች ቁጊኒ፥ ነቀሶ ላጋኒ እሱ ቁልቶእ። 12ህከንተኔ ስሞሁ፥ ሰማን ሄኤነንተሩ ሆሩንኩ በጅግዬ፤ ጠሁ እኮዳ ሼጣንቹ ጀቹስ ቀሁተ እኮገ ደግ እበ አሙሬን ክዕኔኤበ ድሬተኔ ኡላሃ፥ በሃሪሃ አዬ!» ይተኔየን መጮጨሙ።

13ህኩ ደህቹ ኡለ ኡጂመስገ ደኅ ጃተ ጎንቹ ቤቱ እልቶ ሜንትቹተ ሽሩ አፎ። 14እኮዳ ሜንትቹት ኡለ ኡዱመኤን ሰሱ ዎጋሃ፥ በክንሃ አቦዬኖሴተ ቅጠንቶ መዕንተ ህክን ዎሪች ብሬች ቡርት አሮቱንተ አበ

11፥11 ሆዚ.37፥10
11፥12 2ዎሜ.2፥11
11፥13 ጫክ 6፥12 ጫክ 16፥18
11፥15 ዘሆ.15፥18 ኦን.2፥44 ኦን.7፥14፣27
11፥18 መዝ.2፥11፣12 መዝ.110፥5 መዝ.115፥13
11፥19 1ዎሜ.8፥1፡6 ጫክ 8፥5 ጫክ 16፥18፣21
12፥3 ኦን.7፥7
12፥4 ኦን.8፥10
12፥5 መዝ.2፥9 አሰ.66፥7
12፥7 ኦን.10፥13፡21 ኦን.12፥1 ይሁ.9
12፥9 ቆጨ.3፥1 ሉቃ.10፥18
12፥10 አሮ.1፥9-11 ዘክ.3፥1
12፥14 ኦን.7፥25 ኦን.12፥7

ፍሽመርች ለምተ ጎኑተ አሴመሴ። 15ህተ ሚንትቹተ ዘፉ
አሮሱንተ ዎሪቹ ለግ ምእ ቀጠ ምእ አፈችስ ዘከንተሴ
ባ አሴእ። 16ጠሁ እኮዳ ኡለት ሚንትኾ ካዕልት አፎሴ
ፈንት ደህቹ አፈችስ ባ አሴ ምአ ቁርጨት ከንቶእ።
17ህከኒች ዘኪን ደህቹ ሚንትኾን አመዕረም መገን አዘዙተ
ቆረባሪኒ፥ ዬሱሲ አመዕነንት ነቀላሪኒ ፈእ አሴ ዜሪን
አለሞተ መሮ። 18እስን በሃር ሻፍ አሴን ኡሬአ።

ስሞ ሞችችተኔ

13 1ህከኒች ዘኪን መቱ ሞችቹ በሃሪች ፉለኔየን
ጡጆም፤ እሲንከ ቶርዱሙ ቡዱሁ፥ ለመልት
ቦቁቲ ዮሃ እኪ፤ ቶርዱማንከ ቡዳን ቶርዱሙ ዘዉዱሁ፥
መገኑ ቦሮር ሱዕሙ*11 ቦቃከስ አሌኒ ዮሃ እኪ። 2ጡጆንስ
ሞችቹ ስማግቹ እጉደናወ፤ ጠሁ እኮዳ ሎከስ ትቢ*2
ሎከተ አፎስ ዞቤች አፎ እጉደናወ እኪ። እሞ ደህቹ
መቆሲ፥ ዎሞመስ በርጨመሃ፥ ገሸኖ አበ መቆሃ ህከን
ሞችቹ አሴእ። 3ቦቆችስ መትት ሬታ ቀጠ መዜከኢ
እጉጆኤ፤ እኮዳ ህት ሬሆበ ኢልላ መዘት ፈይቴየን ኡለ
አሴን የ መኑ ሆሩንኩ ማስል ሞችቹስ አወና። 4ደህቹ
ሞችቹ መቆስ አሴተኔ መኑ ሆሩንኩ ደህቹ ስገዶእ፤
ህትጉንተ «ሞችቹን ቅጠመኖ እዬት? እሞ እሲንተስ
አለሚ ደንደኖ እዬት» ይተን ሞችቹ ስገዶእ።

5ሞችቹንከ መገን አሌን ቦልጠን ቦሮር ላገተ ጠሃቀኖ
አፎሃ፥ ሾላነ ለሙ አገነ መቄን ሁጀቱንታ መቆ አሴመስ።
6መገን ሱዕመሃ፥ መገኑ ሄአናባ፥ ስማን ሄአራ ቦሮሪን
መገኑ ቦሮሩ እፎ። 7እስን ጡማኒን አለም ቄለናስገ
አሴመስ፤ እሞ ዘረሃ፥ መነሃ፥ እነነተ እነነተ ላገተ
ጠሃታራ፥ ምናደበሃ ሆረንከ ገሸኖ መቆ አሴመስ።
8ጎረጠሞ ሆልች ቡትች ሄቸ መጣፋን ኡለት
ቆጨንታህኒች ብርስ ሱዕሙስ ጣፈሙምቡ ኡለ አሌን
ሄአ መኑ ሆሩንኩ ሞችቹ ስገዳእ። 9መጮታ መጨት
ዮሲ አዬ ቃርስ መጮጩን።

10እዬ ቀፈጀሁ ቀፈደም አሮቁን፤
አዬ ጎራዴን ሼኢ ጎራዴንን ሬሁን።*3*

*11*ተን ዎሎን «መገኑ ቦሮር ሱዕሙ» ያኖ ቦሮዕረንቾ እሁዕናች መገኑ
ጠሱ ገአሙ ገበአኖ ሱዕመ ገጊሃንሰ አሰቁገ ጡድሰናወ ሱዕመ።
*2*ተን ዎሎን «ትብተ» የመሞ ሞችቹ ትቤች ሆራሪንን አብሽ አነና
ሞችቹ፤ እሞ ሀኩ ሞችቹ ኒ ባዶን ሆረን ዮበኤየ፤ ህትጉንተ ሞችቹስ
ኡርሻኒ፥ ጋንሚኒ፥ መቄኒ አብሽ አባ።
*3*መ.መቲ መጣፋን ተን ዎሎን ዮኢ «አዬ ቀፈደመና ቀፈደም
አሮቁን፤ እሞ አዬ ጎራዴን ሬሀና ጎራዴንን ሬሁን» ያና።

ጡማን እየቁሁ፥
እመዕነቱሁ ለለኖ ህከኒኔት።
11ቄሱ ዎሉ ሞችቹ ኡላች ፉሰኔየን ጡጆም፤ እሲንከ
ጌጠ ሆሰ ቡድገ ዮ ለሙ ቡዱ ዮሃ፤ ጠሃቀኖስጉ ደህቹየን
እኪ። 12አስን ምነ ሞችች መቄን ሆረንን ህከን ሞችች
ብሬንን ሁጀተንኪእ ኡለ አሌን ሄአና መኑ ሆሩንኩ ምነ
ሬሆበ ኢለንቆጪች መዜከ ፈዬ ሞችቹ ስገዳገ ግድስኖ።
13ለንክለ ሞችቹ ጊረተ ስሚች ኡለተ ድሪስና ቀጠ እበተ
መላተ መን ብሬን ሁጀተኖ። 14ምነ ሞችች ብሬን
ሁጀቱንተ አሰንቶስ ማለሎን ብሲን መዜከ ፈዬ ሞችች
ምስለ ሁጀቱንተ ኡለ አሌን ሄአኖ ምናደበ አዘዘን
ሉስስኖ። 15ህኩ ምስሉ ጠሃቆታ፥ እሲ ሰገዱምቡረ ሆረንከ
ሽሲስታ ደንዱንተ ለንከ ሞችቹ ምነስ ሞችች ምስላን
ፎል ኡፈእ ዎሩንተ አስሞስ። 16እሞ ቀሁሁ፥ አቡሁ፥
ዱበሉሁ፥ ቡዋቹሁ፥ ዎማንቹሁ፥ አግሹሁ ሆሩንኩ
መኬሰ አንጋን እንዶ ሚኒሰ አሌን መላተ ዎዕርታጊ ሞችቹ
ግድስኖ። 17ህከኒ ህት መላት ህኩስን ሞችች ሱዕሙ እንዶ
ሱዕምስ ዎሉት ዮበኢ አዬ ህዕሪሃ፥ ህሪሃ ደንደናበእ።
18እቹ ቆርመት ዮኢ ተን መዕነኔት፤ መሌሱ ዮሲ ሞችች
ዎሉተ ሸለጉን፤ ህት ዎሉንት መንችተ ዎሉ፤ ዎሉስን
ሌሄ ጥብኒ፥ ሌሃነ ሌሆቲ።

ሆልች ቡትችነ አስ ምናደብተኔ

14 1ህከኒች ዘኪን ጢዮን ዱን አሌን ሆልች ቡትቹ
ኡሬኢ ጡጆም፤ እሲን በርገንት እለ ሱዕሙሁ፥
እንስ ሱዕሙሁ ሚኒሰ አሌን ጣፈሚ መትት ጥብቲ፥
ሾላነ ሾሌ ኩሚ መኑ ኡርቴ እኪ። 2ስሚች ሆለመ ዎእ
ላገጋ፥ እበ ጉገነ ላገጋ ዮ ላገተ መጮጨም፤ መጮጨንስ
ላገት ዲተ ኦልታሩ ዲተስ አልተን አለጅታ ዲት ላገገ
ዮታ ላገ እኪ። 3ህኩ መቴ ጥቤነ ሾላነ ሾሌ ኩሚ መኑ
ዎሞመ በርጨም ብሬኒ፥ ሾሎወንከ ቆጪንች ብሬኒ፥
ስሚነ ሾሎወንከ ኑባብ ብሬኒ ሃሮ መዝሙረ ዘመርቶእ፤
ህከ መዝሙረንከ ኡላች ዎዘንቶ መቴ ጥቤነ ሾላነ ሾሌ
ኩሚ መኒች በጋን ዎሉ መኑ ሮስተ ደንድምበእ። 4እስእት
ገገስ ቆረጅት ሙጪረተ እኮተኔ ሚንቲን ቡሹምቦወረ፤ *1*
ህከኒ ሆልች ቡትቹ መሮበ ሆረንከ አወንታአ፤ ህትጉንተ
መገኒሃ፥ ሆልች ቡትቹሃ በህረተ እከ መን ሚሬሪች

*1*ተን ዎሎን «ገገስ ቆረጅት ሙጪረተ እኮተኔ ሚንቲን ቡሹምቦወረ»
ያኖሆን ሂረቱት «አመዕነት ሙጪርሚን ቡሽመት ዮሰበኢ ገገስ መገኒ
አስቶተኔ ዎሉራን መነኒ ሰገዱምቦወረ» ዩ እኒ ደንደኖ።

13:1 ዳን. 7:3-7 ሚክ 12:13 ሚክ 17:3 ሚክ 17:7-12
13:2 ዳን. 7:14-6
13:5-6 ዳን. 7:8:25 ዳን. 11:36
13:7 ዳን. 7:21
13:8 መዝ. 69:28
13:10 ኦር. 15:2 ኦር. 43:11
14:1 ህዝ. 9:4 ሚክ 7:3

ዎዝንቴሃረ። 5እሶአንት ቡሽሰኖሰሩ ዮበእረ እኮተኔ ቆጰነ ጠሃት ከሱምቦወረ።

መገን ፍርደ ኩልታ ሰሶ መላክተኔ

6ሀከኒች ዘኪን ዎሉ መላክቹ ኡሰ አሌን ሄአኖ ምናደቢሃ፥ ባዲሃ፥ ዘሪሃ፥ አነነተ አነነተ ላገተ ጠሃታሪሃ ሆራንክ መኒ ዶሊ ሆሪንክ ሄአ ምሽራች ላገተ ኩሎተ ሰሜ ሚሬሮን ቡርያኔየን ጡጆም። 7አሰን አበ ላጋን «መገኑ ዋጅዬኒ፥ አብሽዬኒ፤ አሞ መገኑ ፍርደኖ ጀት ኢልቶተኔ ሰማሃ፥ ኡሰታ፥ በሃረሃ፥ ዎእ ቡዕሌቻክታ ቆጩ መገኒ ሰገጅዬ» ዬእ።

8አሞ ሰንክ መላክቹ «መገን አሙርተ ኤበኖ ሳእሴ ዎይን ዳጠ ምናደቢ ሆራንክ አግሶ ‹ባብሎን› የመንታ አበት ከተንቹት ኡቦእ! ኡቦእ!» ያን አወናሰ።

9-10ሰክ መላክቹ እበ ላጋን «አዪ ሞችቺሃ፥ እሰ ምሰሊሃ ሰገጀዳ፥ ሞችች መላተ ሚኔንተሰ እንዶ አንጋንተሰ ዎዕሬዳ መገን አሙሬ ኩባያን ዎሉሩ ኤሬረሙዕነ እንኪለሞ መገን አሙሬ ዎይን ዳጠ አገኖ፤ አሞ ጡማና መላክነ ሆልች ቡትች ብሬን ጊራኒ፥ ‹ዲን› ዬኖሪ ሩቀኔኒ በርችተ እሀኖ። 11እሶአተ በርችተ አሰታሰ ጊራች ቆልታ ውሊልት ዶሊ ሆራንክ ሰማ ለቅ ቆልታአ፤ ሀከን ሞችቺሃ፥ እሰ ምሰሊሃ ሰገዳሩ፥ ሞችችሰ ሱዕም መላተ ዎዕርቶሩ ሆሩንኩ በራሃ፥ እንክርሃ ፎሎጩ የሰበአ» ያን አወናሰ። 12መገን አዘዙተ ቆረባነ ዬሱሳን አመዕንት ቃርታ ጡማን እየቁ ለለኖ ከኒኔት።

13ሀከኒች ዘኪን ሰሚች «ካን ጣፍ፤ ከኒች ኤተሪን ቀርቹ አመዕንት ሬታሩ ማሰአንቴሃረ» ይታ ላገተ መጮጩም፤ አሞ ጡማንቹ አያኑ «ሁጂሰ ሆንጌች ፎሎጭቱንተ ሁጅሰ አወንታሰተኔ እሶአት ገርንተ ማሰአንቴሃረ» ዬእ።

ሀጢድ ጃተኔ

14ሀከኒች ዘኪን ዎጁ ጎመ ጡጆም፤ ጎምሰ አሌን ቦቆንተሰ ዎርቅ ዘዉደ ዎዕር ኢጳሸተ ባጨሰተ አንጋንተሰ አፍ አፉዕሌ መቱ መንች ቤቱ አጉደኖ ጡጆም። 15ዎሉ መላክቹ መገን ምኒች ዋልኬአ ጎም አሌን እፉዕሌኢ አበ ላጋን «ሀጢድ ጃት ኢልቶተኔ ባጨሰከ ሶክ ሀጢድ፤ ጳፉንኩሰ ኡሰ አሌን ዮሩ ሀጢደመናገ እኬአ» ዬእ። 16ሀከኒ ህኩ ጎም አሌን እፉዕሌኢ ባጨሰሰ ኡሰ አል ሶኬየን ኡሰት ሀጢደንቶእ።

17ሀከኒች ዘኪን ዎሉ መላክቹ ሰማን ዮ መገን ምኒች ፉሎ፤ እሲሃ ኢጳሸት ባጨሰት ዮሰየ እኬ። 18ዎሉ ጊረ አሌን መቆ ዮሰ መላክቹ ክትመ ክትሜኖ ሳጥንቢች*1* ፉል ዋል ኢጳሸት ባጨሰት ዮሲ አበ ላጋን «ዎይኑ ላሎተኔ ባጨሰክ ሶክ ኡሰ አል ዎይኒች ዙረሰ ሙር» ዬእ። 19መላክቹንኩ ባጨሰሰ ኡሰተ ሶክ ኡሰ ዎይን ዙረ ሙርኬአ ዎይነ ጡንሼኖ አበ መዕኔን ዎሮ፤ ህኩቡንኩ መገን አሙሬየበ። 20ህኩ ዎይነ ጡንሼኖባን ዎረሞንኩ ከተሚች ኤተሮ ከደሞ፤ ህከን ዎይነ ጡንሼኖቢች ፉለኖ ቁጉ ፋርሰ ሉጋሙ ኢለኖ ቀጠ እክ ሌሁ በር መረሜኖ ቀጠበ ላጆ።

ዘካንች ቦበነ አፎ መላክ

15 1ዎልተ እበተ ማለልሲላ መላተ ሰማን ጡጆም፤ ህኩሰን መገን አሙርት ጎፋ ዘካንች ለመለ ቦበነ አፈሃ ለመለ መላክ እኬ።

2ህከኒች ዘኪን ጊራን ኤሬረሜ ቡርጩቅ በሃርገ ዮኢ ጡጆም፤ አሞ ሞችቹሃ፥ ሞችች ምሰለሃ፥ ሱዕምሰ ዎሉታ ቁልቶሩ መገን ዲተ አንጋንተሰ አፍ ህከን ቡርጩቅ በሃር ሺናን ኡርቴኢ ጡጆም። 3እሶአንት መገን አግሾ ሙሴ መዝሙረሃ፥ ሆልች ቡትች መዝሙረሃ

«ሆረንክ ደንድታንት ቀርኾ መገኖ!
ሁጅክ አበተኒ፥ ግለልሲላታኒ፤
ሆራንክ ምናደብ ዎመ!
ዎቆክ ጠብዬሃኒ፥ ገሬየኒ።
4ቀርኾ! ኬሰ ዋጁምቡሁ፥
ሱዕመክ አብሱምቡሁ አዬት?
ጳፉንኩሰ ጡማንቹ አቴት ጠለ፤
ፍርዱክ ለሌተኔ
ምናደቡ ሆሩንኩ ዋል
ብሬንተክ ሰገደኖ»

ይተን ዘመርተዮ እኬ።

5ህከኒች ዘኪን ነቀሰ ዱንክኑ ህኩሰን መገን ምኑ ሰማን ፈነሜየን ጡጆም። 6ህከ ሰመሰንክ ቦበነ አፎ ለመሱንኩ መላኩ ሙጩሩተ ዎጁተ ተልብ አድሽተ አደቅት ሃሙሰ ዎርቅ ቀበቶን ቆዕርት ህከን መገን ምኒች ፉልቶእ። 7ሾሎወንክ ቆጨንቺች መቱ ሰመላንክ መላኪ ዶሊ ሆራንክ

*1*ተን ዎሉን መላክቹ ፉል ዋሉቡ ጫክ ለሱምቦወ፤ ጳፉንኩስ ህተ መዕንት ግረክ መን እፈን ክትመ ክትሜኖ ሳጥነ እንዶ ህጣነ ሙሲሼኖ ጠረጲዘ እሂ ደንድታአ።

15፥8 ዘሆ. 40፥34 1ዮሃ. 8፥10-15 2ጴጥ 5፥13-14 ኢሳ. 6፥4

16፥2 ዘሆ. 9፥10-11 ኢዘ. 28፥35

16፥4 ዘሆ. 7፥17-21 መዝ. 78፥44 ሚክ 8፥8-9

16፥10 ዘሆ. 10፥21

16፥12 ኢሳ. 11፥15

ሄእኖ መገን እሙርት ዊንቴ ለመልተ ዎርቅ ጤንቴተ አሴእ። 8መገን እብኒቺ፥ መቄቺ ኬኦ መገን ምኔን ሙሊልት ዊንቶእ፤ ህኩ ለመሉንኩ መላኩ እፎ ለመሉንኩ ቦበኑ ጎፈንቀጤች እዪ መገን ምን እጊ ደንድምበእ።

መገን እሙሬተኔ

16 1ህከኒች ዘኪን ለመላንክ መላኪ መገን ምኒች «ህክ መገን እሙርት ዊንቶ ለመሴ ጤንቆቢ መስቴን ኡስ እሴን ዱንዱ» ይታ እበተ ላገተ መጮጨም። 2ህከኒ ምነስ መላክቹ መር ጤንቆስቢ ኡለ እሴን ዱኔየን ሞችች መላት ዮሰራኒ፥ ምስሊሃንስ ስገዳ መናኒ እብስ ቀስ ጥዳ መዘት ፉልቶእ።

3ህከኒች ዘኪን ለንክ መላክቹ ጤንቆስቢ በሃር እሴን ዱኖ፤ ህክ ጃተ በሃሩ ሬሄ መንች ቄማገ እኮ፤ እሞ ህክን በሃር እዜን ሄእኖ ፎስሙሩ ሆሩንኩ ሬሄእ።

4ህትጉንተ ሰክ መላክቹ ጤንቆስቢ ሊጋኒ፥ ምእ ቡዕላካኒ ዱኔየን ህኩሩ ቄግ እኮእ። 5ህከኒች ዘኪን ምእ እሴን መቆ ዮስ መላክቹ «ዮንትን ሄእንት ጡማንኾ መገኖ! ህትጉተ ፍርድቶንትተኔ እት ገሬየ። 6መኑ ጡማንነ ህራጋን ቄግ ዱንቶተኔ እሶእ ቄግ እግሴንትስ፤ ህኩንን እሶእ ገበእኖስ» ያኔየን መጮጨም። 7እሞ ህጣነ ውሊሼኖ ጠረጲዙ «እ! ሆረንክ ደንድታንት ቀርኾ መገኖ! ፍርዱክ ገርተኒ፥ ጠቤናኒ» ያኔየን መጮጨም።

8ህከኒች ዘኪን ሾልክ መላክቹ ጤንቆስቢ አሪኾ እሴን ዱኖ፤ አሪቹንት መነ ጊራን ቡስታ መቆ አሴመሴ። 9መኑንኩ እበ ኢቢን ቡብ ህክን ቦበን እሴን መቆ ዮስ መገን ሱዕመ ቦሮርቶእ፤ እሞ ቢረ ዩሃ፥ እሱ እብሱሃ ግቦእ።

10እሞ አንትቅ መላክቹ ጤንቆስቢ ሞችች ዎሞመ በርጩም እሴን ዱኖ፤ ህከኒ ሞችች ዎሞመት ቱንሱተ እክእ፤ መኑንኩ እብስ ህውቶተኔ እረብስ ኢጦእ። 11እሶአንት እብስ ህውቶተኔሃ፥ መዚክተኔሃ ስሚ መገኑ ጤሴልቶ በጋን ሂስ ሁጂችስ ቢረ ይት ፈንቀልትምበእ።

12ህከኒች ዘኪን ሴህቅ መላክቹ ጤንቆስቢ «ኤፍራጢስ» ዱኖ እበ ለጋን ዱኖ፤ ለግስ ዎኡንኩ አሪቹት ፉልታ ዉዲች ዋልታ ዎማካ ዎቆ መኩንተ ሞሎ። 13እሞ ደህች አፈቺ፥ ሞችች እፈቺ፥ ቆጲናንኾ ህራጋንች እፈቺ ፈዕሎመተ አጉደኖ ስሱ ሂስ እያኑ ፉስኔየን ጡጆም። 14እሶአንት ህቡስ እያነ እኮተኔ ማለሱተ ሁጀተን ሆረንክ ደንደኖ መገን እባ በሬን እህኖ አሊ ጠጲቶስተ ሆራንክ ባድ ዎማከበ መርታእ።

15 «ህኩዕኒን! አን ሞገአንችገ ደንጎ ዋላም፤ ህከኒ ክልመረ እኬየን መኑ ሽይደስ ጡዱምቦገ በቅይ አድሸስ ቆረጲኖ መንቹ ማስእሚሃ።»

16ህኩ ስሱንኩ ሂስ አያኑ ዎማክተ እብራዊ መን አፈን «አርማጌዶን» ዱኖ መዕኔን እሊ ጠጲቶእ።

17ህከኒች ዘኪን ለመልቅ መላክቹ ጤንቆስቢ ቦብር እሴን ዱኖ፤ ህክ ጃተ መገን ምን አዜን ዮ ዎሞመ በርጩሚች «ጎፈእ» ይታ እበት ላገት ፉልት ዋልቶእ። 18እሞ በሴሱቲ፥ ላገቲ፥ በገቱቲ፥ እቡ ኡስ ሴንቄቁሁ እኮ፤ ህትጎኑ እቡ ኡለ ሴንቄቁ መኑ ኡለ እሴን ቆጨሞህችች እክ ከሱምቦወ እኬ። 19ህትጉንተ እበት ከተንቺንት ስሱበ እክ ቤህንቶእ፤ እሞ ባዶን ሆራንን ዮ ከተሙ ሆሩንኩ በእ፤ ህተ እበተ «ባብሉን» የመንታ ከተንቹተ መገኑ ቃማ አቡ እሙሬስ ዎይን ዳጡ ዊሞ ኩባየ እጉንተ አሴሴ። 20እሞ ዎኢን ክበንቶ ኡለት ሆረንት ሁንቶእ፤ ዱናከንት በእእ። 21ህትጉንተ እቡ በረዱ ሰሜች መን እሴን ኡቦ፤ ህክንቢንኩ ሜ-ሜጡስ በረድቹ መቶ ሽር ውጠ ቀጠ ኬዕመኖወ እኬ፤ ህኩ ቦበኑንኩ እብሽ ቃረ እክተኔ መኑ መገኑ ጤሴሱ።

ሞችችን ኮዕርቴ ሳእንች ሜንትችተኔ

17 1ህከኒች ዘኪን ለመልተ ጤንቆኡተ አፈ እኬ ለመሰ መላኪች መቱስ ዋል ኡስ «ክበ ዋል፤ ሆስመ ምእ እሴን እቍዕልቶ ሱዕመንቴ ሳእንች ሜንትች ፍርደ ጡድሳንኬ። 2ኡለ እል ዎማከት ሳእኢ እቴኔት፤ እሞ ኡለ እሴን ሄእሩ ሆሩንኩ ድምብቶኢ ሳእሴ ዎይን ዳጢኔት» ይ ኩሎኢ። 3ህኩ መላክቹ ጡማንች አያኒን ኡስ ኡዱመእ አሮሼየዕኔ ቦሮር ሱዕማክት ዊንቴ ቢሽ ሞችች እሴን ኮዕርቴ መትተ ሜንትቹተ ጡጆም፤ እሊንክ ለመልት ቦቄቲ፥ ቶርዱሙ ቡዱሁ ዮሴየ እኬ። 4ህት ሜንትቹንት ገምበል ዳመተ አድሸታ፥ ቢሽተ አድሸታ አደቅት ዎርቀሃ፥ እረሃ፥ እንገሃ፥ ዎጁተ ጀሎቡተ እጉደናራ ዎዕርት ሽማገታ ሳእሴ ቡሽመት ዊንቴ ዎርቅ ኩባየ አንጋንተሴ እፈ እኬ። 5አቡ ሚኔንን «ሳእንነ ኡለ እል ቡሽመ እመተ እበተ ባብሉንቹተ» ያኖ ምስጥር ሱዕሙ ጣረሚ እኬ። 6ህት ሜንትቹንት ጡማን ቄጊኒ፥ ዱሱሊ ነቃሻከተ እክተኔ ሼመረ ቄጊኒ ድምብቴየን ጡጆም ጃተ እብሽ ማለሱም።

7ጠሙ እኮዳ መላክቹ «ሚ ማለልተዮንት? ሜንትች ምስጥረሃ፥ እቡ ኮዕርቶ ለመልት ቦቄቲ፥ ቶርዱሙ

16፥15 ማቶ. 24፥43-44 ሉቃ. 12፥39-40 ሚክ 3፥3

16፥16 2ዎሃ. 23፥29 ዘካ. 12፥11

16፥18 ሚክ 4፥5 ሚክ 8፥5 ሚክ 11፥13፥19

16፥19 ኢሳ. 51፥17

16፥20 ሚክ 6፥14

16፥21 ዘሆ. 9፥23 ሚክ 17፥19

17፥1 ኢር. 51፥13

17፥3 ሚክ 13፥1

17፥4 ኢር. 51፥7

ቡዱሁ ዮሰ ሞችች ምስጥረሃ ኩላንኬ። 8ህኩ እት ጡዶንት ሞችቹ ከኒች ብሬ ዮሃ እኬ፤ እኮዳ ቴሱ ዮበእ፤ ዘኮ አብስ ጥለ በሴ ኣዚች ቆል በእበ አሮቀኖ፤ አሞ ሱዕሙስ ቆጨንቺች ብሬ ሄቸ መጣፋን ጣፈሙምቡ ኡለ አሴን ሄአ መኑ ሞችቹስ ከኒች ብሬ ዮኢሃ፥ ቴሱ ዮበኢሃ፥ ዘኪ ዋለናሃ እኮገ ጡዶ ጃተ አብስ ማለልታእ።

9ቆርመት ዮ ሰውቱ ከኔኔት፤ ስመልንት ቦቱት ሜንትቹት እቆዕልቴታ ስመሴ ዱናከ። 10እሞ ህኩሩንኩ ለመሴ ዎመ፤ እስእችን እንቱስ ኡቤእ፤ መቱስ ቴሱ ዩእ፤ አሞ ዎሉስ ቴስ ኢለንቀጤ ዋልምበእ፤ ህኩን ዋሎ ጃተ ቀሁተ ጀቹተ ጠለ ሄኡ ገበእና። 11ህኩ ከኒች ብሬ ዮነ ቴሱ ዮበእ ሞችቹ ሄዚትቴየ፤ እሰ ህከን ለመሊችን መቶወንስ፤ እስን በእበ አሮቀኖ።

12ህኩ ጡዶንት ቶርዱምንት ቡደት ዎሞዕምቱዕነ ዮታ ቶርዱሜ ዎማከ፤ ጠሁ እኮዳ ሞችቺንን በርገንት መቶ ሳቲ ዎሞዕምቱንተ ዎሞዕም መቆ አስመኖስ። 13ህተን ቶርዱሜየንተ ዎማካ ሜጡ ሰውቱ ዮሳረ፤ እስእንት መቆሳ፥ ዳኖመሳ ህከን ሞችቺ አስታእ። 14እስእንት ሆልች ቡትቺን አለንታእ፤ ጠሁ እኮዳ ሆልች ቡትቹ ቀርበ ቀርቹሃ፥ ዎማከ ዎመሃ እኮተኔ ቂለኖስ፤ እሞ ሆልች ቡትቺን በርገንት ዮሩንኩ ገእንቴሃራ፥ ዶዕረንቴሃራ፥ አመዕነንቴሃራ» ዬኢ።

15እሞ መላክቹ «ህት ሳእንቹት እቆዕልቴየን ጡዶንት ሆስሙ ዎኡ ምናደባኒ፥ መናኒ፥ ባዶወኒ፥ እነነተ እነነተ ላገተ ጠሃታሃረኒ። 16ህኩ ጡዶንት ቶርዱሙንኩ ቡዱሁ፥ ሞችቹሁ ህተ ሳእንቹተ ብፈንከሴ ግብ ያየንቴኢታ፥ ከልመረታ እሰትኪእ ማለሴ እት ጊራን ቡስታሴ። 17ዳቆንኩስ መገኑ ዬ ጠሁ ዊመንቀጤች እስእተ ሜጠ ሰውታን ኢተሚኒ፥ ዎሞመስ መቆ ሞችቺ እሊኒ መገን ስውተ ዊንሽቱንተ ካን ዎዘንስ አዜን አቆሺኢ መገኖወ።

18ህት ጡዶንት ሜንትቹንት ኡለ እል ዎማከ እሴን ዎሞዕምቴታ እበተ ከተንቹ» ዬኢ።

ባብሉን ከተም ኡብተኔ

18 1ህከኒች ዘኪን አቡ መቆ ዮስ ዎሉ መላክቹ ስሜች ድረኔየን ጡጆም፤ ህከን መላክች ህቢች ኪእ ኡስት ጫክቶእ። 2እስን እበ ላጋን «አበት ባብሉንቹት ኡቦእ! ኡቦእ! እሴን ህቡስ ገልትተ እኮእ፤ ሂሉ አያኑ ሆሩንኩ፥ ሽግታነ ግበንቶ ጪእት ሆረንቲ ጠጅታበ እኮእ። 3ዳቆንኩስ ሳእሴ ዎይን ዳጠ ምናደቡ ሆሩንኩ አጌእ፤ እሞ ኡለ አል ዎመት እሴን በርገንት ሳኢእ፤ ህትጉንተ ኡለ እል ዘዘላኑ እሴ በትናሽ ሄሊን ዱበላሻከተ እኬእ» ያን ሹሮ።

4ህከኒች ዘኪን ስሜች ዎልት ላገት «ኢ ምናደባ! እሴ ህጣታን በርገንቴኑምቦጋ፥ እሴ አሴን ዋለኖ በበኒች ቢቀንቴኑምቦጋ እሴ አዚች ቆልዬ። 5ዳቆንኩሰ ህጣትሴ በትንት ስማ ኢልቴእ፤ መገኑንኩ ፖክመሴ ቃጌእ። 6እሴ አስቶገንከ አስዬሴ፤ ሁጆቶ ሁጂሃንሴ ለሙ እፎ በርግቴን ባችዬሴ፤ እሴ ኤሬርቶ ኩባያን ለሙ እፎ ቃረ ኤሬርዬሴ። 7ገገሴ አብጭቶ ቀጠሃ፥ ሄልጭቶ ቀጠሃ በርችተ አስዬሴኒ፥ ክቹእሺሴኒ፤ እሴን ዎዘናንተሴ ‹አን ዎመተ በጋን ህዬስተበእ፤ ክቹቸንከ ሆረን ጡዳምበእ› ይተን ቦልጥተዮእ። 8ህከንተኔ ቦበኑሴ ሆሩንኩ አሴንተሴ ሜጦ በሬን ዋለኖ፤ ህኩሰን ሬሁቲ፥ ክቹቹሁ፥ ጎሩሁ ዋለናሴ፤ እሴንተ ጊራን ቡሴናሴ፤ ዳቆንኩስ እሴ አሴን ፍርደና ቀርቹ መገኑ እባ» ይተኔየን መጮጨም። 9እሴ ቡበኔየን ቆልታ ውሊልተ ጡዶ ጃተ እሴን በርገንት ሳእነ ሄሊንተሴ ሄሰንቶ ኡለ አል ዎመት እሴ «አዬ! አዬ!» ይተን አአሴ። 10እስእንት ህወሴ ዋጅት ቂዕረ ኡርት «አት አበ ከተንኾ! አት ቃረ ከተንኾ! ባብሉን ፍርዱከ ሜጦ ሳት አዜን ዋሎተኔ ኪሳ አዬ! አዬ!» ይታሴ።

11አሞ ኡለ እል ዘዘላኑ ዘዘሱስ አዳተ ከኒች ዘኪን ህዕረናሳ ዮበእተኔ አአሴኒ፥ ክቹአሴኒ። 12ዘዘልታስሩንኩ ዎርታኒ፥ ብራኒ፥ እራኒ፥ እንጋኒ፥ ጀሎቡተ አጉደናወረኒ፥ ተልብተ አድሽኒ፥ ዳመተ አድሽኒ፥ ሃርተ አድሽኒ፥ ቢሽተ አድሽኒ፥ እንጀና ህቂየ ህገረ ሆራንከኒ፥ ዘኔ እንቆን ሁጀተንቴታ አዳ ሆራንተኒ፥ አብሽ እትስ ህቂኒ፥ ቡራቺኒ፥ ብረቲኒ፥ ደናሞ ከኒኒ ሁጀተንቴታ አዳ ሆራንተኒ፥ 13«ቀረፈ» ዬናወ እንጀናወ አሞለኒ፥ እንጀነተኒ፥ ህጣናኒ፥ «ከርቤተ» ዬናወ አንጀናወረኒ፥ ህጣንገ ዮሃ አቆማደኒ፥ ዎይኔየ ዳጠኒ፥ ዘይታኒ፥ ደናሞ ቀመኒ፥ እስሶወኒ፥ ለሎወኒ፥ ሆለተኒ፥ ፋርስወኒ፥ ጋርተኒ፥ መኔየ ፎል ህኩስን እግዘተኒ እኪ።

14«ፎልቺክ ቁልጥቶ ላልቹት ሆረንት ኪለች ቂዕርቴእ፤ ዱቡኪ፥ ህቡኪ ሆሩንኩ በኤእ፤ ከኒች ዘኪን ህኩሩ ሆረን ደገንታበእ።»

15እሞ ህከረ ሆረንከ ህዕርተን ቀባጡተ እሴች ደቅቶ ዘዘላኑ ህወሴ ዋጅት ቂዕረ ኡርት እበ ላጋን 16«ተልብ አድሽታ፥ ዳመተ አድሽታ፥ ቢሽተ አድሽታ አደቅታነ

17፥8 መዝ.69፥28 ዳን.7፥7 ሚክ 3፥5 ሚክ 11፥7

17፥12 ዳን.7፥20-24

18፥2 እስ. 13፥21 ኤር.51፥8 ሚክ 14፥8

18፥3 እስ.23፥17 ኤር.25፥15-27 ኤር.51፥7 ህዝ.27፥33 ሚክ 17፥2

18፥4 እስ.48፥20 ኤር.50፥8 ኤር.51፥6፣45 2ቆር.6፥17

18፥5 ቆጨ. 18፥20-21 ኤር.51፥9

18፥6 መዝ.137፥8 ኤር.50፥29

18፥7-8 እስ.47፥7-9

18፥9-10 ህዝ.26፥16-17

18፥11 ህዝ.27፥31፣36

18፥12-13 ህዝ.27፥12-13 ህዝ.27፥22

18፥15 ህዝ.27፥31፣36

ዎርቀሃ፥ ዎጹተ ጆሎቡተ አተደኖራ፥ አረሃ፥ እንገሃ ዎዕርት መከጨንቶ አበ ከተንች አዩ! አዩ! 17ከንከት ቀባጡት ሚጦ ሳታን በኦአ» ይተን ኦአሴኒ፥ ከቼአሴኒ።

አሞ መርከበ ገሻኑ ሆሩንኩ፥ መርከቢን መረንታ መኑ ሆሩንኩ፥ መርከባን ሁጀታሩ ሆሩንኩ፥ በሃር አሴን ዘዘልታሩ ሆሩንኩ ቄዕረ ኡርት 18አሴ ቡበኔየን ሩልታ ውሊልተ ጡዶ ጀተ «ተ አበተ ከተንቼተ አጉዳ ከተንቼት የአኪንዶ?» ይተን ያርቶአ። 19አሞ ቦቆሰ አሴን ቡሡተ ዎርትኪአ ያርተን «በሃር አሴን መርከቡ ዮሰረ ቀባጠንተሴ ቀባጣመተ አሰቶ አበት ከተንቼት ሚጦ ሳታን በአኢ ኣዩ! ኣዩ! ኣዩ! 20ሰማ! አሴ በአተኔ በጅቀም፤ ህትጉንተ አዕናአት ጡማኑሁ፥ ሶቀማኑሁ፥ ህራጋኑሁ በጅቀምዮ፤ ዳቱንኩሰ መገኑ ከዕኔሉተኔ አሴ አሴን ፍርዲአ» ይተን ኦአአኒ፥ ከቼአአኒ።

21ህከኒች ዘኪን አቡ መቆ ዮሰ መላክቼ ዊትመ አጉደኖ ክኑ ኪአሸኪአ በሃራን ቶር «አበት ባብሎን ከተንቼት ህትጉንተ መቄን ቶረንታአ፤ አሴን ክኒች ዘኪን ሆረን ደገንታበአ። 22ዲተ ኦልታሪ ላገቲ፥ አዝማሬ ላገቲ፥ ገምባብየሃ፥ *1 ጡሩምቡለሃ ቡሳሪ ላገቲ ክኒች ዘኪን ኪባን መጮጨንታብአ፤ አሞ አንገ ሁጂ ቆርመት ዮሰ መንቼ ክኒች ዘኪን ኪባን ደገመኖበአ፤ ህትጉንተ ዊትም ላገቲ ክኒች ዘኪን ኪባን መጮጨንታበአ። 23አሞ ክኒች ዘኪን መርባት ጫኩ ኪባን ጫክኖበአ፤ ክኒች ዘኪን አዜቾን አዜቸን ላገት*2 ኪባን መጮጨንታበአ፤ ዘዘላኑክን ኡሰ አልተ አባኑ አኬ፤ አትን አሰመቲንተክ ሆረንክ መነ ሉሰሴንት። 24አሞ ህራጋንቢሁ፥ ጡማንቢሁ፥ ኡሰ አሴን ሼመ ሆራንክ መን ቄጉሁ አሴ አዜን ደገሜአ» ዬአ።

19 1ህከኒች ዘኪን ሰማን ሆሰመ መን ላገተ አጉደዮ አበት ላገት «መገኒ ገለቱ አሁን፤ ፈአሱሁ፥ አብኑሁ፥ መቆሁ መገንኔየ። 2ዳቱንኩሰ ፍርዱስ ገሬየኒ፥ ጠቤናኒ፤ ኡሰተ ላኢንተሴ ቡሼሶ አበተ ላአንቼተ ፍርዲአ፤ አሞ አግዘሰ ቄማ ባደንክ አሴች ሩሌአ» ይተን ሹርተኔየን መጮጨም። 3ቄሱ «መገኒ ገለቱ አሁን፤ አሴ ቡበኔየን ውሊልተ ዶሊ ሆረንክ ሰማ ለቅ ሩልታአ» ይተን ሹርቶአ። 4አሞ ሰሜን ሾሉንኩ ኑባቡሁ፥ ሾሉንኩ ቆጨንቼሁ ምሞመ በርጩም አሴን አቱዕሌ መገኒ ኡብ «አሚዕን! መገኑ ገለጠሙን» ይተን ሰገዶአ።

*1*እንዶ «ፈሉልተ» ዩኖወ።
*2*ተን ምሱን «አዜቾን አዜቸን ላገተ» ያኖ አዜቾቲ፥ አዜችኑሁ አለጽታ ሸሰተ አሁዕናች አበቀንታ በር አለጺናተ ሸለ።

ሆልች ቡትች ቦሎችተኔ

5መትት ላገት «አሱ ዋጅቴነንተ አግዘሰ ሆሩንኩ ቀቀሃኑሁ፥ አበባኑሁ መገኑኔ ገሰጥዩ!» ይተን ምሞመ በርጩሚች ሩልት ዋልቶአ። 8ህከኒች ዘኪን ሆለመ መን ላገጋ፥ አበ ምእ ላገጋ፥ አበ በንቆ ላገጋ ዮ ላገት «ሆረንክ ደንደኖ ቀርቼ መገኑኔ ምሞዕሜተኔ መገኒ ገለቱ አሁን። 7ሆልች ቡትች ቦሎቼ ኢሴተኔሃ፥ አዜቼሰን ገገሴ ቅጠንሰቅቶተኔሃ በጅቀሙን፤ በጅጉንተ አሰን አሱ አብንሱን። 8አሴንክ ቤሴሴሳ ሙጩሩተ ተልብ ኦድሸተ አደቅቴንተ አሴመሴ» ይተኔየን መጮጨም፤ ህት ተልብ ኦድሸንት ጡማንተ ሙጩርመ። *1*

8ህከኒች ዘኪን መላክቼ ኤሰ «ሆልች ቡትች ቦሎች አዜ ገአንቶሩ ማሰአንቴሃሪ ይት ጣፍ» ዬኤ፤ አሞ «ቲን መግን ገሬተ ላገ» ዬኤ። 10ህተ ጀንተ አን መላክቼ ሰገዶሰተ ሉካንተሰ ኡቦም፤ ጠሁ አኮዳ አሰ «አጉር! ካን አሰቶት፤ አን ኪሳኒ፥ ዬሱሱ ነቀሾ ጠህ አፎ ኪ ህዛካኒ በርገም አማሾወ፤ አት መገኒ ሰገድ፤ ዳቱንኩሰ ዬሱሰ ነቃሹ ህራጌየ አያነ» ዬኤ።

ቡለ ፋሾን ኮዕሬህንተኔ

11ህከኒች ዘኪን ሰሞ ፈንሚየን ቡለ ፋሹ ጡጅም፤ ፋሸሰ አሴን «ኮዕሬኢንኩ አመዕነሚኢሃ፥ ገሬቢሃ» የመመኖወ፤ አሰን ገሬን ፍርደኖወኒ፥ አሰመኖወኒ። 12ህትጉንተ አልስ ጊረ ለበን አጉዳታ፤ ቦቆሰ አሴንን ሆለሙ ዘዉዱ ዮአ፤ አሲች በጋን አዩ ደጉምቡ ጣፈሚ ሱዕሙ አሴንተሰ ዮሴየ። 13ህትጉንተ ቄጌን ጩፈመ ኦድሸተ አደቄ አኬ፤ አሰ ሱዕሙንኩ «መገን ላገተ» ዬን ገኤኖወ። 14አሞ ሙጩሩተ ምጁተ ተልብ ኦድሸተ አደቅት ቡለ ሩርሰን ኮዕርቴ ሰሚ ዎታደር ጎንቴ አወንተዮሰ አኬ። 15ምናደበ ሆረንክ ዎቀሩንተ ኢጳሸት ጎራድት አፈችሰ ሩልተዮ አኬ፤ አሞ ብረት ደሚን ጠቀኖሰ፤ አሰን ሆረንክ ደንደኖ መገን አበ አሙሬ ዎይነ ጡንሺኖባን ዎይነ ጡንሸኖ። 16አድሸሰን ጋልሰ አሴን «ዎማክ ዎመ፤ ቀርበ ቀርቼ» ያኖ ጣፈሚ ሱዕሙ ዮሃ።

17ህከኒች ዘኪን መቱ መላክቼ አሪች አዜን ኡሬኢ ጡጅም፤ አሰን ሰሜ ሚሬሮን ቡርታ ጪአተ ሆረንተ አበ ላጋን «ዋልዬ! መገኑ ቅጠንሴዕኔ አበ አዜ ጠጵዬ። 18ዎማክ ማለሃ፥ አል ጋጠናክ ማለሃ፥ ቆጠረ መን ማለሃ፥

*1*ተን ዎሱን «ጡማንተ ሙጩርመ» ያኖ መ.መቴ መጣፋን «ጡማንተ ደናሜ ሁጅ» የመም ሂረሜአ።

18፥17 አሳ. 23፥14 ሆዘ. 27፥26-30
18፥18 ሆዘ. 27፥32
18፥19 ሆዘ. 27፥30-34
18፥20 አዘ. 32፥43 አር. 51፥48
18፥21 አር. 51፥63-64 ሆዘ. 26፥21
18፥22-23 አሳ. 24፥8 አር. 7፥34 አር. 25፥10 ሆዘ. 26፥13
18፥24 አር. 51፥49 ማቶ. 23፥35-37
19፥2 አዘ. 32፥43 2ዎሜ. 9፥7
19፥3 አሳ. 34፥10 ዼክ 14፥11
19፥5 መዝ. 112፥1 መዝ. 115፥13
19፥6 መዝ. 93፥1 መዝ. 97፥1 መዝ. 99፥1 ሆዘ. 1፥24
19፥9 ማቶ. 22፥2-3
19፥11 መዝ. 96፥13 አሳ. 11፥4 ሆዘ. 1፥1
19፥12 ጸን. 10፥6
19፥15 መዝ. 2፥9 አሳ. 63፥3 ዮኤ. 3፥13 ዼክ 12፥5 ሜክ 14፥20
19፥17-18 ሆዘ. 39፥17-20

ፋርስ ግስሃ፥ ፋርሶንተስ ኮዕርቶሪ ግስሃ፥ ሆራንከ መን ግስለ ሀኩስን ምግኖነ አግዘ ግስሃ፥ ቀቀሃንነ አበባን ግስሃ ዋልቴን እችዱ» ዬአ።

19 ህከኒች ዘኪን ሞችቹው፥ ኡለ አል ምግከት ዎታደር ጎንቲንተስኒ ፋሾን ኮዕሬሀኒኒ፥ እስ ዎታደር ጎንቲኒ አለንቶተ ጠጽቴየን ጡጆም። 20 ጠሁ እኮዳ ሞችቹ ቀፈደሞ፤ እሞ አሲን በርገም ብሬንተስ ሆለመተ ግለሉተ ሁጀተዮአኪ ቆጳናንቹ ህራጋንቹው ቀፈደሞ፤ እስን ሞችች መላት ዮሰራ፥ ሞችች ምስሊ ስገዳራ ሉስስዮሃ እኬ፤ ህከ ለሙንከ ፎሲን ሄአገንከ «ዲነ» ዬኖሪን ቡባ ጊረ በሃር አዜን ኡጂመስ። 21 ህትጉንተ ፈአሩ ሆሩንኩ ህከን ፋሾን ኮዕሬሀን አፈች ፉልታ ጎራዴን ሬቴየን ጪአተ ሆረንት ግለስ አተ ዱበአ።

ኩሜ ዎጌተኔ

20 1 ህከኒች ዘኪን አብስ ጥለ በሌ ቁልፈሃ፥ አበ ሰንስለተሃ አንጋንተስ አፈ መላክቹ ስሜች ድረኔየን ጡጆም። 2 እስን ደህቹ እፍ ኩሜ ዎጌ ኡሁር፤ ህኩ ደህቹ «ዳቡሉስቹ አንዶ ሼጣንቹ» ዬኖ ዎዶወ ዎሪቹ እኬ። 3 መቴ ኩሜ ዎጎ ጎፈንቀጤች ምናደበ ሉስሉምቦግ መላክቹ ደህቹስ አብስ ጥለ በሌን ቶር አሌንተስ ጡፍ ግተብ ዎሮ፤ ህኩ ኩሜ ዎጎ ጎሮች ዘኪን ቀሆ ጂቾ ሂረሙ ህስስኖስ።

4 ህከኒች ዘኪን ዎሞመ በርጪመተ ጡጆም፤ እሞ ህከን ዎሞመ በርጪመ አሌን ፍርድታ መቆ አስሞስሩ አፉዕልቴኢ ጡጆም፤ ህትጉንተ ዬሱሲ ነቀሰተኔሃ፥ መገን ላገተኔሃ ቦቁስ ሙረንቶ መን ፎል ጡጆም፤ አሶአንት ህከን ሞችቹሃ፥ ምስሊሃንሲ ስገዱምቦወረኒ፥ መላንተስ ሚኔንተስ አንዶ አንጋንተስ አቅቴምቦወረኒ እኬ፤ አሶአንት ሬሆች ኬአ ክርስቶሲን በርገንት ኩሜ ዎጌ ዎሞዕምቶአ። 5 ህኩንን ዎነ ኮደ ሬሆች ኬአወ፤ ጠሁ እኮዳ ሬሆች ኬኡዕነ ፈአሩ ኩሜ ዎጎ ጎፈንቀጤች ሬሆች ኬአምበአ። 6 ዎነ ሬሆች ኬአ ሳመ ደቅታሩ ማስአንቴሃረኒ፥ ጡማኖወኒ፤ ጳቆንኩስ ስንክ ሬሆ አሶአ አሌን መቆ ዮብአ፤ አሶአንት መገንን ክርስቶስ ቁላከተ አክ ክርስቶሲን በርገንት ኩሜ ዎጋ ዎሞዕምታአ።

ሼጣንቹ ስንኪሃ ቁስሞገ

7 ህኩ ኩሜ ዎጎ ጎሮች ዘኪን ሼጣንቹ ኡሁሮችስ ገፈረመሮ። 8 እስን ኡለ አሌን ዮ ምናደበ ሆረንክ «ጎገሃ፥

መጎገሃ» የመንታረ ሉስሰታ፥ አሊንክ ቅጠንሶታ ፉስኖ፤ አሶአ ዎሉንት በሃር ቶቾን ዮ ሻፈየ ቁጠ። 9 አሶአንት ኡለ ሀዳን ፉልት ጡማን ገልትታ፥ ኢተንቴ ክተንቹታ ከብቶአ፤ ጠሁ እኮዳ ስሜች*1 ጊረት ዋልት ቡስት ከንቶስ። 10 አሶአተ ሉስሾ ዳቡሉስቹ «ዲነ» ዬኖሪነ ጊረ በሃር አዜን ሞችቹው፥ ቆጳናንቹ ህራጋንቹው ዮብ ቶረሞ፤ አሶአንት ዶሲ ሆረንክ አንክርሃ፥ በራሃ በርችተ አካእ።

ዘካንች ፍርድተኔ

11 ህክኒች ዘኪን አበ ዎጁ ዎሞመ በርጪመሃ፥ በርጪምስ አሌን አፉዕሌኢሃ ጡጆም፤ ብሬችስን ስሞው፥ ኡስቲ ሁንቶአ፤ መዕንንት ደገንትምበስ። 12 አሞ ቀቀሃኑው፥ አስባኑው ሬቶሩ ሆሩንኩ ዎሞመ በርጪም ብሬን ኡርቴየን ጡጆም፤ ህክኒን መጣፈት ፈንንቶአ፤ ህትጉንተ ዎሉ መጣፉ ህኩስን ሄቾ መጣፉው ፈነሞ፤ ህኩ ሬቶሩንኩ መጣፋን ጣፈንቶ ሁጂስቲን ፍርደሞስ። 13 በሃሩንኩ እስ አዜን ዮ ሬቶረ አሌአ፤ አሞ ሬሁቲ፥ ሲአሉሁ እስአ አዜን ዮ ሬቶረ አስቶአ፤ ሆሩንኩ ሁጂስን ፍርደ አቁአ። 14 ህክኒች ዘኪን ሬሁቲ፥ ሲአሉሁ ጊረ በሃር አዝ ቶረንቶአ፤ ህኩ ጊረ በሃሩንኩ ስንክተ ሬሁ። 15 ሱዕሙስ ሄቾ መጣፋን ጣፈም ደገሙምቡ ሆሩንኩ ጊረ በሃር አዜን ቶረሞ።

ሃሮ ስሜነ ሃሮ ኡስተኔ

21 1 ህክኒች ዘኪን ሃሮ ስማሃ፥ ሃሮተ ኡለታ ጡጆም፤ ጳቆንኩስ ዎነ ስሞው፥ ኡስቲ ህጌአ! በሃሩንኩ ህክኒች ዘኪን ሄአኖበአ። 2 አሞ ጡማንቹት ሃሮት ዬሩሳሌም ከተንቹት አሬሃንሌ መክቶ እዜችን ቅጠንት ስሜች መገኒቢች ድርተኔየን ጡጆም። 3 ህትጉንተ እበት ላገት ዎሞመ በርጪሚች «ህኩዕኒን! መገን ገልትት መኒን ሜጡ እኬአ፤ እስን እሶአን በርገም ሄአኖ፤ አሶአንት እስ መነ እካእ፤ መገኑ ገጉንኩስ መገኑስ እከ አሶአን ሜጡ እህኖ። 4 አሞ አሌችስ አንጂጅተ ሆረንተ ሺንሸኖ፤ ህክኒች ዘኪን ሬሁት እንዶ ከቹቹ አንዶ እነት አንዶ በርችተ አሁ አህኖበአ፤ ጳቆንኩስ ከኒች ብሬ ጠሁ ሆሩንኩ ህጌአ» ይተኔየን መጮጪም።

5 ህክኒች ዘኪን ዎሞመ በርጪም አሌን አፉዕሌኢ «ህኩዕኒን! እን ሆረረንከ ሃሮ አሳም» ዬአ፤ አሞ አስን

*1 ተን ዎሉን «ስሜች» የመሞ መ.ሙቴ መጣፋን «ስሜች መገንቢች» የመም ሂረሜአ።

19፥20 ዳን. 7፥11 ጫክ 13፥1-18
20፥2 ቀጨ. 3፥1 ይሁ. 6
20፥4 ዳን. 7፥9/22/27
20፥8 ህዝ. 7፥2 ህዝ. 38፥2/9/15
20፥11-12 ዳን. 7፥9-10 ጫክ 3፥5
21፥1 እሳ. 65፥17 እሳ. 66፥22 2ጴጥ. 3፥13
21፥2 እሳ. 52፥1 እሳ. 61፥10 ጫክ 3፥12
21፥3 ቁላ. 26፥11-12 ህዝ. 37፥27 ዮሃ. 1፥14
21፥4 እሳ. 25፥8 እሳ. 35፥10 እሳ. 65፥19 ጫክ 7፥17

ኤሳ ፈት ላገት አመዕነንቴኢታ፥ ገሬቢታ እኮተኔ ጣፍ» ዩኤ። 6እሞ «አኪአ፤ ምነቢሁ ዘከቢሁ፥ ሆረችን ብራ ዮሚሁ፥ ሆረረችን ዘኪን ሄአሚሁ አኔት፤ ስገበሀኒ ሄቸ ምእ ቡዕሌቾች ጠስንከ አሳም። 7ቴሱ ካን ረገአና፤ አንን መገኑስ እሃም፤ እሰን ቤቱአ አሀኖ። 8ጠሁ አኮዳ ዋጀላሻከቲ፥ አመዕንቴምቡሩ፥ ቡሻከቲ፥ መነ ሽቶሩ፥ ሳአኑሁ፥ ኪሳኑሁ፥ መገኒ ሰገድ ቆደ ምሎሪን ሰገዳሩ፥ ቆጳናንሁ ሆሩንኩ ቆዱስ «ዲነ» ዩኖሪነ ጊረ ዘሃር አዝ እሀኖ፤ ሀኩሰን ለንክተ ሪሁ» ዩኤ።

ሃሮ ዩሩሳሌምተኔ

9ሀከኒች ዘኪን ዘካንች ለመሉንኩ ብብኑ ዊሚ ለመልተ ጤንቱተ አፎ ለመላንክ መላኪች መቱ ዋልኪአ «ዋል! ሆልች ቡትች ምን አመተ አኮ እዘቼተ ጡድሰንኬ» ያን ጠሃቄኤ። 10ጡማንቾ አያኒን መቶ አብሽ አበ ዱን አል ፉሽ ጡማንቾች ዩሩሳሌም ከተንቾት ሰሚች መገንቢች ድርተኔየን ጡድሾኤ። 11እሌን መገን አብኒን ሜክተዮ እኬ፤ ሜኩንኩሴ ገግሞጠ አጉደኖ ሀረስ አብስ አትስ ክን ቀጠ ቤሌሌሰዮሃ እኬ። 12ሀተን ከተንቾንከ አብስ አበት ቄራዕሩት ግምብ አተቲ፥ ቶነ ለሙ ጎጨሁ ዮሴየ እኬ፤ አሞ ቶነ ለሞወንከ ጎሜን ቶነ ለሙ መላኩ ዮ እኬ፤ ሀከን ጎሜከ አሌንን ቶነ ለሞወንከ አሰራኤል ዘር ሱዕሙ ጣፈሜ እኬ። 13እሞ አሌ ጎሜከንት ሰሱ አሪቾት ፉልታ ዊዲን ሰሱ አል ዊዲን ሰሱ ዎሮ ዊዲን ሰሱ አሪቾት አጋ ዊዲን ዮ አኬ። 14ሀከን ከተም ግምብ አታንከ ቶነ ለምት ሾሁት ዮ እኬ፤ ሀተን ሾሆ እሌን ሆልች ቡትች ቶነ ለሞወንከ ሰቀማን ሱዕሙ ጣፈሜሃ አኬ።

15ሀከን ኤሳን ጠሃቄ መላክቺ ከተመሃ፥ ከተምሰ ጎጪሃ፥ አተሲ ኪነኖ ዎርቅ ብጡ ዮሰ አኬ። 16ከተንቾስ ቄራዕርመሌ፥ ሀራርመሴ ቅጠመተ እከ ሾሉንኩሴ ዊዱ ቅጠሜሃ፤ መላክቾንኩ ከተንቾስ ብጢንተስ ኪኔየን ለሙ አንነ መረንሰኖ ቀጠበ እኮአ፤ ከተንችስ ቄራዕርመቲ፥ ሀራርመቲ፥ ኡርሸቲ ቅጠወ እኬ። 17አሞ መላክቹ ከተምስ ግምብ አተተ ኪኔየን መንቹ ኪነኖሀኒን መትተ ጥብታ፥ ሾላነ ሾልተ አንገታ አኮ፤ ሀኩሰን መላክቾየ ኪናንቹ እኬ። 18ግምብስ አተንት ሁጀተንቶኢ ሀሚሱ አጉደኖ ከኒኔት፤ ሀት ከተንቾንት ደናሞ ገግሞጥገ ዮ ሙጨሮ ዎርቂን ሁጀተንቴታ። 19ሀከን ከተም ግምብ አተ ሾሁት አነነ አነነ ሀገረ ጨሱአሰኖ ከኒን መክቴታ አኬ፤ አሰአንት ዎነቢ ሀሚሱ አጉደኖወ ክኑ፤ ለንከቢ ዎአ አጉደኖወ ከኑ፤ ሰከቢ «ከልቀዶነ» ዩኖ ባዶን ደገመኖወ ሀሚሱ አጉደኖወ ክኑ፤ ሾልክቢ ሀበረ አጉደኖወ ክኑ፤ 20አንትቅቢ ገደራ ክኑ፤ ሌሀቅቢ ቢሻ ከኑ፤ ለመልቅቢ ዎርቀ አጉደኖወ ከኑ፤ ሄዜትቅቢ ሀጥተ አጉደኖወ ከኑ፤ ሆንሰቅቢ ባራ ክኑ፤ ቶርዱንቅቢ «ከልቀዶነ» ዩኖ ባዶን ደገመኖወ ቡላ ከኑ፤ ቶነ መትቅቢ ሰማ አጉደኖወ ከኑ፤ ቶነ ለንከቢ ዳማ ከኑ እኬ። 21ሀኩ ቶነ ለሙንኩ ጎሜከት ጀሎበገ ዮሃ ቶነ ለሞወረ፤ ሀት ጎሜከንት አኑንኩ አኑንኩ መ-መቶ ጀሎበገ ዮሪን ሁጀተንቴታ፤ ከተምስ ዎቆ ቡርጨቅገ ለሊስኖወ ሙጨሮወ ዎርቀ እኬ።

22ሆረንከ ደንደኖ ቀርቹ መገኑሁ፥ ሆልች ቡትቹሁ ሀተን ከተንቾ መገን ምን አኮተኔ ከተምስ አዜን መገን ምን ጡድምበአ። 23ሀከን ከተሚንከ መገን አብኑ ሜከሰናሴተኔሃ፥ ሆልች ቡትቹ ገጉንኩሰ ሜክሴ እኮተኔሃ አረቹት እንዶ አገንቹ ሜክሶሴተ ሀሰስኖሴብአ። 24ምናደቡንኩ ሀከን ከተም ሜኪን መረንታእ፤ ሀትጉንተ ኡለ አል ምማከንት አብንስ ከተምስ አዝ ኤባአ። 25ከተምስ ጎሜከንት በራን ሆረን ጡፈንታበአ፤ አንከሩንኩ ሆረን ዮብአ። 26ምናደብ ሀበሃ፥ አብንሃ አሴበ ኤባአ። 27ጠሁ እኮዳ ሆልች ቡትች ሄቸ መጣፋን ጣፈንቶሪች ጠሊች ቢጋን ቡሹሩ ሆሩንኩ፥ ሽግንአኖረ አሰታሩ፥ ቆጳነ ጠሃታሩ ሀከ ከተመ ሆረን አጋበአ።

ሄቸ ምእነ ሄቸ ሀቄችተኔ

22 1ሀከኒች ዘኪን መላክቹ መገንነ ሆልች ቡትች ምሞመ ቢርጨሚች ሣዘሮ ሬቄቹተ አጉደኖ መጠለ ሄቸ ምእ ለገ ጡድሾኤ። 2ሀኩ ለጉንኩ ሀከን ከተም ዎቄ ቅጡ ሜሬሩ ሙር ሀገኖ እኬ፤ ሀከን ለግ ከ ዊዲኒ፥ ካጵ ዊዲኒ አገናን እገናን ቶነ ለምተ ሀገረተ ሳሱተ ሳለኖ[1] ሄቸ ሀቄቹ ዮ አኬ፤ እሞ ሀከን ሀቄች ዩንጡ ምናደቡ ፈይማን ሄእኖገ አሰዮ እኬ። 3አቹ ጤሌሉ ሆረን ሄእኖበእ፤ ከተማንተሰን መገንነ ሆልች ቡትች ምሞመ ቢርጨሙ ሄእኖ፤ አግዘሰን ሰገዳሰ። 4አሰአንት አልስ ጡዳአ፤ አሞ ሚእንተሰን አሰ ሱዕሙ ሄእኖ። 5ቴሰ አንከሩ ሆረን ሄእኖበእ፤ ቀርቹ መገኑ ሜክሰናሰተኔ መርባት ሜኩ እንዶ አረቾ ሜኩ ሆረን ሀሰስኖሰበእ፤ አሰአንት ዶሊ ሆረንከ ምሞዕምታእ።

[1] «ተን ምሴን «ቶነ ለምተ ሀገረተ ላሉተ ላለኖ» ያኖ መ-መቶ መጣፋን «ምጋን ቶነ ለምተ ኮደተ ላለኖ» ያኖ።

21፥16 እሴ. 12፥3 እሴ. 55፥1 እሴ. 58፥11 ዮሃ. 4፥10፥14 ዮሃ. 7፥37

21፥7 2 ሳሙ. 7፥14 መዝ. 89፥26-27 2ቆሮ. 6፥18

21፥10 ሀዝ. 40፥2

21፥11-12 ሀዝ. 48፥30-35

21፥15 ሀዝ. 40፥3 ሜክ 11፥1

21፥19-21 እሴ. 54፥11-12

21፥23 እሴ. 24፥23 እሴ. 60፥19-20

21፥24 እሴ. 60፥3

21፥25-26 እሴ. 60፥11

21፥27 እሴ. 52፥1 ሀዝ. 44፥9

22፥1 ሀዝ. 47፥1 ዘፍ. 14፥8

22፥2 ቀጨ. 21፥9 ሀዝ. 47፥12

22፥3 ዘፍ. 14፥11

22፥5 እሴ. 60፥19 ሳን. 7፥18

22፥12 መዝ. 28፥4 ኢሕ. 40፥10 ኢሕ. 62፥11 ኤር. 17፥10

22፥13 ኢሕ. 44፥6 ኢሕ. 48፥12 ሚክ 1፥8፥17 ሚክ 2፥8

22፥14 ቆጨ. 2፥9 ቆጨ. 3፥32 መዝ. 118፥20

22፥16 ኢሕ. 11፥1፥10 ማቶ. 1፥1 ሚክ 5፥5

22፥17 ኢሕ. 55፥1 ሚክ 21፥8

22፥18-19 ኦዖ. 4፥2 ኢዖ. 12፥32

ዮሱስ ዋልተኔ

6 ህከኒች ዘኪን መላከቹ «ት ላጋከት አመዕነንቴሃረኒ፥ ገርተኒ፤ ህራጋን አያን ቀርቹ መገኑ ቀሆ ጂቾች በኪን አህኖ ጠህ አግዛሃንስ ኩሉንተ መላከቹስ ሶኬእ» ዪአ። 7 «ህኩዕኒን! አን ሰርብ ዋላም፤ ከን መጣፍ ህራግ ላገተ ቆረበኖ ማስአሜሃ።»

8 አን የሃንስ ገጉንኩአ ህከረ ጡጀምኒ፥ መጮጨምኒ፤ አንን ጡጀምነ መጮጨም ጃተ ህከረ ጡድሾኤ መላከቹ ሰገዶስተ ሎካንተስ ኡቦም። 9 ጠሀ አከዳ መላከቹስ «አጉር! ካን አስቶት፤ አን ኬሳኒ፥ ህዛካንተከ ህራጋኒኒ፥ ከን መጣፍ ላገተ ቆረባ መኒኒ በርገም አግሾወ፤ አተ መገኒ ሰገድ» ዪኤ።

10 አሞ አሰን «ጂቹት ኢልቶተኔ ከን መጣፋን ዮ ህራግ ላገተ ማተቢን ጡፎት። 11 ሾኩንኩ ብርተ ስቅ ሾኩን፤ ቡሹንኩ ብርተ ስቅ ቡሹን፤ ሙጨፍሩንኩ ብርተ ለቅ ሙጨፍሩን፤ ጡማንቹንኩ ብርተ ስቅ ጡማንቹንከ አሁን» ዪኤ። 12 አሞ «ህኩዕኒን! አን አኒንከ አኒንከ ሁጂስ ቆደ አሳምረ አፍ ሰርብ ዋላም። 13 አን ምናኒ በኬየኒ፥ ብሬየኒ ኤተሬየኒ፥ ሆረሪችን ብሬ ዮሜየኒ፥ ሆረሪችን ዘኪን ሄአሜየኒ» ዪእ። 14 ጎጪንተስ ጠብት ከተመ አጎታ፥ ሄቾ ህቅበ ኢልቶታ መቆ አስሙንተስ አድሾስ አንሽታሩ ማስአንቴሃረ። 15 ጠሀ አከዳ ምሽቲ፥ አስመተ አስታሩ፥ ሳአሩ፥ መነ ሽታሩ፥ መገኒ ሰገድ ቆደ ምሎራን ስገዳሩ፥ ቆጰነ ኢትታነ ጠሃታሩ ዮኢ ኤተሪኔት።

16 «አን ዩሱስ ከ ጠሀ ከዕኔኤ ነቆሱንተ መላከቹአ ሆራንከ አመዕናን ጠጵቲ ሶኬም፤ አንን ዳዊቱ ጠጴየኒ፥ ዜሬየኒ፤ ጫከሳ ስዝሜ ብሬ ቤዜቹቲ አኔት።» 17 ጡማንቹ አያኑሁ፥ እዜቹቲ «ዋል» ይታእ፤ አሞ መጮጨኖንኩ «ዋል» ዩን፤ ሰገቦንኩ ዋሉን፤ ህሾንኩ ሄቾ ምአ ጠስንከ አቁን። 18 ከን መጣፍ አዜን ጣፈንቶ ህራግ ላገተ መጮጨኖህኒ ሆረንከ ቃርስ ኩሳም፤ አዪ ተን ሳገ አሌን መቱረ በርጌደ ከን መጣፋን ጣፈሞ ቦበነ መገኑ በርገኖስ። 19 አሞ አዪ ከን ህራግ መጣፋን ጣፈንቶ ላጋች መቱረ ከትሾደ ከን መጣፋን ኩስንቶ ሄቾ ህቅ ላሎቺ፥ ጡማንኦ ከተንችቺ መገኑ ቆደስ ከመኖ።

20 ከን ሆራሪንከ ነቃሽ አኮ «ገርንተ ሰርብን ዋላም» ያዮአ። አሚዕን! ቀርኦ ዩሱስ ዋል። 21 ቀርኦ ዩሱስ አሰንቹ ሆረንተዕኔን ሚጡ እሁን፤ *1° አሚዕን።

*1°ተን ያሎገ «ሆረንተዕኔን ሚጡ እሁን» ያኖ መ-መትት ስር መጣፈት «ጡሚን ሆረንን ሚጡ እሁን» ይታእ።

ላጋከ ሂረቱተ

ሀ

ሃጌ መጣረ ህራጋንኦ ሃጌ መጣፉ እማርሳን «ትንቢተ ሐጌ» የመመኖ። ድከሻ ካዕስቁኖ ሱዕማን «ሃጌ» የመሚእ።

ሄሮድሴ ሃሮ ህድር መጣፋን «ሄሮድሴ» ዩኖ ሱዕሚን ሾሉ መገቹ ገእሚእ።

1. ያሙ ሄሮድስ ዩሱሱ ከርስቶሱ እስሙኖ ጂቹተ እይሁዲ እዘ ያመ እከ የሃ እኬ (ማቶ.2፥1-18፤ ሉታ.1-5)።

2. ያሉ ሄሮድስ እሌየ ቤቱ። እሞ ዩሱሱ ከርስቶሱ ስዘከኖ ጃታ፥ ማስሉተ እሰኖ ጃታ ገሊል ባዴየ ገሻገቹ እኬ (ሉታ.23፥8-12)። እሰን ሄሮዳደ ኤዘቂሃ፤ ጠመቃንኦ የሃንሴ ቦቱተ ሙርሲሾወ መገቹ እኬ (ማር.6፥14-29)።

3. ለከ ሄሮድሰ ያነ የ እመዕናኑሃ፥ እመዕናን ማበረሃ እብሽ ህውሼሃ፤ የሃንሴ ህዞ ያቆቤኒ ሼሃ (ሶቀ.12፥1-23)።

4. ሾልከ ሄሮድስ ጳዉሎስ አደሰ እጵ እስዘ ህንጭዬሃ እኬ፤ ዘኮ ቁላር ፍርዱንተ ጳዉሎሴ ሮም ባዱ ሶኮ (ሶቀ.25፥13—26፥32)።

ሄዋኔ «ሄዋኔ» ዩ «ፎላማ ሆሪንከ እመተ» ዩሃ። እሴን ያነ ቆጨንቶታ አዳሚተ ሜንተቹ፤ መገኑ እዳሜ ምዛዚች ቆጩሴ፤ እሳምን ዘጅጎን ኣቁሴ (ቆጨ.2፥20-25)። ሼጣንቹ ያሪች እጉዲሻን ዋል ሉሰሼየን (ቆጨ.3) መገኑ «እቴኖቹ» ዩ ላልኦች እቶእ (2ቆሮ.11፥3)፤ እዳሜንከ እቶእ (1ጥማ.2፥13)። እሶኦት ሉስንተ ህጣታን ኡቦተኔ ተን ኡለ አል መኑ ሆሩንኩ ህጣተ እሰታእ።

ህራጋንቹ ህራጋንቹ መገኒች መጮጨ ጠሀ መኒ ኩስኖወ መገቹ። መገኑ ዶላከ ሜሬሮን ሆስመ ህራጋኑ ኬእሼ እኬ፤ እጉዲሻሃንስ ሳሙኤሌኒ፥ እስያሴኒ፥ ኤርምያሴኒ ህትጉንተ ያሉ ኬኑሃ ኬእሼ እኬ። እሶእ ጪዲን ሆስመ ጠሀ መገኑ ያናደቢሃንስ ኩሴ እኬ። ዩሱሱ ከርስቶሱ እስሙዕናች ብሬን እስ እስመኖጋ፥ ሆለሙ ህጪ ኢለኖስጋ ህራጋኑ ያናንከ ኩልተዮ እኬ።

አሞ ቆጰነ ህራጋኑንኩ ዮ እኬ፤ መ-መቱ ኬኑ ግዘ ደቅቶተ ቆጰሃንከ ህራጋ እኬ። መ-መቱ ኬኑ ሉስ ገግሰ ያዘኒች ገግሰ ሰሙተ ጠሃቶእ (ህዘ.13፥1-9)። መ-መቱ ኬኑ አሞ ሂስ አያኒን ዊንት ቆጰነ ጠሃቴእ (1ያማ.22፥19-25)።

ህሶጳ እማርሰ መጣፉን «ሁሶጳ እንዶ ህሶጵ» የመሞ ሾምበቅቹ እንዶ አገድቹ እጉደኖወ ህቃ። ኑባኦ ህድር ጂቹተ ከትም ቁግ ሙጤኖ ህከን ህቅ ቦንጢኔት እኬ (ዞህ.12፥22)። ዩሱሱ

ስቀለሞ ጀተ «ሰገበም» ዬደ ሺሸረ ኦዳን ዎሬን እፈሰበ ህንጨኤማ ህክን ሀቂኔት እኬ (ዮሃ.19÷29)። እብራዊ ሶህናን 9 ዮ ምሰለ ጡድ።

ህዝቁሌ መጣፈ ሀራጋንቾ ህዝቁሌ መጣፉ እግርሳን «ትንቢተ ህዝቅኤል» የመመና። ድከሻ ካዕለቂና ሉዕማን «ህዝ.» የመሚእ።

ሀድሩ ሀድሩ ለሙ እንዶ ለሚች በተእና መኑ መቶ ጠሃን ኢተሞደ ጠሀሰ ቃርሰ ላገ ሀድሩ ኦጋእ። መገኑ ዎና ሙሴ ጠሃቀን መገን እሰዙተ ቆረባ ኬኑ ገማሰ ዎናደበ እሰ እቀናገ ጠሃቂእ (ቆጨ.17÷1-9፤ ዘህ.19÷5)። ሜጡ መንቾሁ እዘዙስ ዊንሽ ቆረቢ ሆረን ደንዱምቦተኔ ዎነ ሀድረን መገን ብሬን ሙጨሩ እሂ ደንድምበእ። ህክ መገኑ «ዬሱሰ ክርሰቶሳን እመዕኔ መንቹ ሀጣቲች ሆሪችን ፈእና» ይ ሃሮ ሀድሩ እኔእ (ማቶ.26÷28፤ 2 ቆሮ.3÷6፤ እብ.7÷22፤ 8÷6-13፤ 9÷15)።

ሆልች ቡትቹ «መገን ሆልቹ» ያና ቤቹ ጡድ።

ሆሴኤ መጣፈ ሀራጋንቾ ሆሴኤ መጣፉ እግርሳን «ትንቢተ ሆሴዕ» የመመና። ድከሻ ካዕለቂና ሉዕማን «ሆሴ.» የመሚእ።

ሰ

ሳቲንሰተ ሳቲንሰት ዎና ሮም ባድተ ዘኮ ጣላን ባድተ ላገ እኬ።

ሌዊ ሌው ቶን ለሜየንተ ያቆቢ ኦሶች መቶወንሰ እኬ። ሌዊ ኦሱት መገን ዎን እዜን ሁጀቲ ቶን ለሞወንክ እሰራኤል ዮኪች ዶዕረንቲሃረ እኬ (ዎሉ 3÷12-13)። ቂሰክተ እኩንተ ሌዊ ዮኪች እርኔ እበርሱ ዶዕረሜ እኬ።
ዬሱሰ እወናኒች «ሌዊ» የመሞሀንሰ ለንክ ሱዕሙ ማቶሴት (ማቶ.9÷9-13፤ ማር.2÷14፤ ሉቃ.5÷27-29)።

ሎጤ ሎጥ እብረሃሜ ህዜ ሃራኔየ ቤቱ (ቆጨ.11÷27)። እሰን እብረሃሜን በርገም ክነእን ባዱ መር (ቆጨ.12÷5) ሙጠተ ዮርዳኖሰ ለግ ሄጌጎን ዮ ኡሳን ሄእተ ዶዕረእ (ቆጨ.13÷7-11)። ሂልመት ዊንቴ ሶዶም ከተማን ሄኦ (ቆጨ.13÷12-13)። ሶዶመ በእሰ ሶህንቶ መገን መላክ ዎኔንተሰ ኮሆሾ (ቆጨ.19÷1-11)። ህኩ መላኩንኩ ሜንትቹሲ÷ እሱሰ እንገተ እፍ ህክን ከተሚች ቱሽት ፈእሶሰ (ቆጨ.19÷16፤ ሉቃ.17÷28-32፤ 2ጴጥ.2÷7)። ሎጤ ሜንትቹት እኮዳ ዘኩ ፈንቀልት ጡዶተኔ መጥኔ ከኑ እክ ፈእእ (ቆጨ.19÷26)።

መ

መላክቹ «መላክ» ዬና ሰማን መገንባን ሄእሃ መገኔየ ሶቀማኑ። መላክ ማሉሁ÷ ምቅቹሁ ዮበኤየረ፤ እሞ ለሎተ ሀሱምቡች

እሌን ጡዲ ደንዲኑምቦወ ቆጨንቾ። ሁጅንተሰ መገኑ ገለጠወኒ÷ መገኑ እመዕኔ መነ ካዕሎወኒ (ሶቀ.12÷6-11፤ 27÷23፤ እብ.1÷14)። ሙቱ እቡ መላክቹ «ምካኤሌ» የመም ገእመና (ይሁ.9፤ ሜክ 12÷7)። ምሱሰ «ገብረሌል» የመመና (ሉቃ.1÷19÷26)። በትንሰ ምልሰ ደንዲኑምቡ ሆለሙ መገን መላኩ ዮገ ጡማንቾ መጣፈች ደንጋም (ሉቃ.2÷13፤ ሜክ 5÷11)።

መልክ-ጤዲቂ መልክ-ጤዲቂ ዩ «ሙጨርመ ምመ» ዩሃ። እሰን «ሳሌመ» ዩኖ ባይየ ምመ እኬ፤ ህኩሰን «ዬሩሳሌመ» ዩ እሂ ደንደና። እሰን መገኔየ ቂለቹ እኬ (እብ.7÷1-3)። እብረሃም ኦሊች ፈንቀሉ ጀተ መልክ-ጤዲቂን ደቀሜየን ግሰእሰ (ቆጨ.14÷18-20)።
ክርሰቶስ ቂሶመት መልክ-ጤዲቂ ቂሶመገ ዶሊ ሆረ ጎፉምቡተ እኮተኔ (መዝ.110÷4) እሮኔ ቂሶማች እብታኢተ እኮገ ጣፈሜእ (እብ.7÷11፡23-28)።

መሰቀልቹ ሮሜ ባድ መን ምጊን መነ ሺ መገቹ እንዶ ሂለረ እሰ መንቹ መሰቀልች እሌን ሰቀሌን ሺኖ እኬ። ለሙ ህቀ ዛበታ÷ ኡርሸታ እሰን መክሰን ሰቀሌኖሰ መንቹ ህክን ሀቃን መሰማሪን ምቀፌኖ እንዶ ምደሪን ኡሱፌኖ። መንቹሰ ሬሁዕናች ለሙ በር እንዶ ሰሱ በር ኢሊ ደንደና (ማቶ.27÷32-44)።
እይሁድ ባድ መኑ «ሀቃን ሰቀለሞ ጤሌለሜሃ» ያና። ህክኒ ዬሱሱ ኔሰ ፈእሶተ መሰቀልች እሌን ሬሂንተሰ ጤሌለሜኢ እኮ።
እመዕናኒ «መሰቀልቹ» ዩ ዬሱሱ ኒተኔ ሬሀን ኦቂ ፀመ ሆረንክ ዩሃ (1 ቆሮ.1÷17-18፤ ገላ.6÷14)። እሞ እስተኔ ኔሳ ኢለና ሀመሃ÷ ሽረንችሃ÷ ሬሁታ ጡድሰናመ (ማቶ.10÷38፤ ገላ.6÷12፤ ፍልጵ.3÷18)።

መንች ቤቱ ከርሰቶሱ ገማሰተኔ ጠሃቀን «መንች ቤቱ» ያን ጠሃቀኖ እኬ (ማቶ.24÷30፤ 25÷31፤ ማር.8÷38፤ 10÷45፤ 14÷41፤ ሉቃ.9÷26፤ 19÷10፤ ዮሃ.3÷14)።

መዝሙር መጣፈ ዳዊቲ መዝሙር መጣፉ እግርሳን «መዝሙረ ዳዊት» የመመና። ድከሻ ካዕለቂና ሱዕማን «መዝ.» የመሚእ።

መገኑ ምናደቢንተሰ ደቀመኖ ዱንካነ እሰራኤል ምናደቡ ኡለ ኡዱመእን መረንቶ ጀተ መገኑ ሙሴ ጠሃቀን «ዱን እሌን ጡድሾንኪ እጉዲሻን መገኑ ምናደቢንተሰ ደቀመኖ ዱንካነ መክሰ» ዬሰ (ዘህ.25÷8-9÷40)። ህክን ዱንካናን መገኑ ምናደቢንተሰ ደቀመኖ እኬ፤ እሞ መገን ሀድር ላገት ዮ ሳጥኑንኩ ህክን ዱንካን አዜን ሄእኖ እኬ።

መገን ሀድር ላገት ዮ ሳጥነ ህኩ መገን ሀድር ላገት ዮ ሳጥኑ እዶር ሀቂች መከሰም እሱሰ ምርቂን ቡረሜሃኒ

(ዘሀ.25፥10-22)፥ እዚንተስ ቶርዱምንት መገን እዘዙት ጣፈንቴ ለሙ ክኑ ዮሃኒ እኬ (እብ.9፥3-5)። እስራኤል አሱት ኡስ ኡዱመአን መረንቶ ጃተ ህክ ህድር ላገት ዮ ሳጥነ አፍ መረንቴ እኬ። ሳጥነስ አቶዕሌኢ መገኑ ምናደቢንተስ ደቀመኖ ዱንካንነ ዘክ መገን ምን አዜን ዮ ኬስኞችን ኬስንቶ መዕኔኔት እኬ።

መገን ሆልቹ ጠመቃንቹ ዮሃንስ ዱሱስ «መገን ሆልቹ» ይ ገኤእ (ዮሃ.1፥29-36)። ህትጉንተ ጫክ መጣፋን ዮሃንስ «ሆልች ቡትቹ» ዱኢ ዱሱስ ጡድሲሃት (ጫክ 5፥6-8፥12-13፤ 19፥7-9)። እስያስ መጣፋኒ 53፥7 ጡድ።

አይሁድ መን ምኒን መገኑ ህጣተስ «ፈኡን» ዩንተ ሆልቹ ክትንታእ (ቁላ.4፥32-35)። ህክን ሆልች ቁጉ ህጣቱስ አጉረመኖገ እሴእ። ህክንገን ዱሱሱ መገኔየ ሆልቹ፤ ጻፉንኩስ ኒተኔ ክትመም ህጣተኔ «ፈኡን» የመመኖገ እሴእ።

መገን ምን ዱሩሳሌም ከተማን ክኒን ምነሚ ሚጡ መገን ምኑ ዮ እኬ፤ አይሁድ መኑ መገኒ ለገዲሃ፥ ከትመ ህንጨኢሃ፥ አያን በራክተ አብሲሃ ዎጋን ሰስተ ክደተ ህክ መገን ምን መርታ እኬ። ህክ መገን ምን ዎና ሰስሞን (2 ዱዱቡ 3፥1) ሰንክ ዘሩባቤል (ሃጌ 2፥18) ሰክ ሃሮ ህድር መጣፍ እዜን ዮ ሄሮድስ (ዮሃ.2፥20) ሰሱንኩ ኩዳን ኮዳን ምንቴእ።

ሙሴ ሙስ እስራኤል ምናደበ ግብጥ ባድ አግዞማች መገን መቄን አወንስ ቱሼሃ መንቹ (ዘሀ.2—12)። እሰን እስራኤል ምናደቢ አወንሳንችመኒ፥ ዳናኒ እኬ (ዘሀ.18፥13)። መገኑ ብራንተስ ጠሃቁሌየኒ፥ ጡደሜሌየኒ። አሞ አብሽ ማሻ መንቹ እኬ (ሶቀ.7፥21፤ ሮሚ 9፥17፤ እብ.11፥24)።

ማነ «ማነ» ዩ «ኩን መሃን?» ዩሃ (ዘሀ.16፥15)። እስራኤል ምናደቡ ሾላዱመ ዎጋ ኡስ ህዳን እቶታ እቾ (ዘሀ.16፥35)። ብርተ ሰቅ ዋሰኖ ዶላን ሄእኖ መኒ መላታ፥ ነቃሽሃ እውንተ ኣሮን ህክን ማኒች አፍ ኬስኞችን ኬስንቶ መዕኔን አቶሼእ (ዘሀ.16፥33-34፤ እብ.9፥4)።

ክርስቶሱ እስራኤል እሶ እስሞ ማንተኔ ጠሃቁእ (ዮሃ.6፥31-40፥56-58)። ሃሮ ህድር መጣፉ ክርስቶስ ማሉ ህተን እቾች አብሽ አበ እኮገ ጡድሾ።

ምልክያሴ መጣፈ ህራጋንቾ ምልክያሴ መጣፉ አማርሳን «ትንቢተ ሚልክያስ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «ምል.» የመሚእ።

ምክያሴ መጣፈ ህራጋንቾ ምክያሴ መጣፉ አማርሳን «ትንቢተ ሚክያስ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «ምክ.» የመሚእ።

ሞጉ አይሁድ መን ሮሽኒን መቱ መንቹ ሬሄሃን እልስ ጡፈን ሬሽስ ሱንቄን አንሼንኬኤች አድሻን ክፈኔኖ። ቀባጣመት ሬሽስ እንጅነታ፥ ሽቱታ ቡርት ክፈኒን ጣጣ እኬ (ማቶ.26፥12፤ ዮሃ.19፥40)። ክፈኔኖጉ አንገታ፥ ሱክታ ቢንን ዎሴ አድሻን ኡሱሬን ጎቢች ብዜነ ዎሴ ኦድሻን ጣጦወ እኬ።

ሞጉስ ሆስመ ጃተ በንቆቅገ ዮሃ እንዶ ክኑ ጨበሬገ ኣዝስ ምንገ አሌን መክሴን ጡፈናወ እኬ (ማቶ.27፥59-60፤ ማር.16፥5)። መቶ ምን መኑ መቶ ሞግ አዜን ሞገሙ ሮስሜሃ እኬ። ህክኒ ሞጉስን መን ገልቴ አዜን ሄኢ ደንደኖ እኬ።

አይሁድ መኒ ሬሽ እንዶ ሞጉ ኡሱ ሃሻርሲስኖወ እኬ። ህክኒ ሞጉስ መኒ ሰሱምቡ እኮች አሌንተስ ዎጆረ ቡርታ እኬ (ማቶ.23፥27፤ ሉቃ.11፥44)።

ረ

ረአቤ እረ ዘሀት ጡዲ እስራኤል ባዲች ክነአን ባዱ መርቶ መነ ምኔንተሴ ማጤታ መንቹ እኬ (እያ.2)። እስራኤል መኑ መገን መቄን ክነአን ባዱ ቁልት ኣጎ ጃተ ረአብ ምንሴ እበሮሲንን ሬሆች ፈእእ (እያ.6፥22-25፤ አብ.11፥31፤ ያቆ.2፥25)።

ሩቴ መጣፈ ሩቴተኔ ጣፈሞ መጣፉ እማርሳን «መጽሐፈ ሩት» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «ሩቴ» የመሚእ።

ራሄሌ ላበ አሉ ስሜየንተ ሚሰላካች ማዕነተንስ እኬ (ቆጨ.29፥16)። ያቆብ እሴተ አብሽ ኢቴተኔ አኒሃንሰ ቶነ ሾሉ ዎጋ ሁጆች (ቆጨ.29፥20፥30)። ያቆቢ ዮሴፈኒ፥ ቢንያሜኒ እልቶእ (ቆጨ.35፥16-18)።

ርብቀ ርብቀ ይሳቅተ ሜንተቹ (ቆጨ.24)። እሱን አልጨኑተ እኬ፤ ዘኮ አሮሴ እሴተኔ መገኑ ኡጨሃን ያቆቢኒ፥ ኤሰኒ እልቶእ (ቆጨ.25፥21-26)። ያቆቢ አብስ ኢትቶስተኔ አነስ መስጭ ማስተ ደቀናገ እስቶእ (ቆጨ.27)።

ሮመ ዱሱሱ ክርስቶሱ ተን ኡስ አሌን ዮ ጀቹተ ሮሙ እባ ባዱ እኬ። ሮም ባድ መኑ ሆለመ ባዱ ቁል ገሸኖ እኬ። እሰራኤል ባዱሃ ቁልቶተኔ እሰራኤል ባድ መነሃ በርግት ገሸተዮ እኬ። እሰራኤል ባድ መኑ ሮም ባድ መኒ ጠቀሙ አብስ ግቡተኔ ባዲችሰ ፉሽቶተ አጸንተዮ እኬ። «ሮመ» ዱኖ ከተሙ ሮም ባዲየ እባ ከተመ፤ እኮዳ ቴሱ ህኩ ባዱ «ጣላን ባዱ» የመሚእ።

ሮም ባድ ዎም ሱዕሙ «ቄሳሪ» የመመኖ እኬ። ህተ ጀቹተ ባዶን ሆራንን ለሌሃ ዎመ።

ሮማውቹ ሮም ባድ መኒ አሰመኖ በሪደ ጠሀ ሆረንክ ደቂ ደንደኖ መንቹ «ሮማውቹ» የመሜአ። ሮማውቹ ሆለመ ጃተ ሮም ባድ መኒች አለሜሃ መንቹ አኬ። መ-መቱ ቂሳር አብሲ ሀሰኖ መቶ መንቺ አንዶ መቶ ከተም መኒ አንዶ መቶ ባድ መኒ ሮማውቾመተ አሰናሰ አኬ። መ-መቱ አም ግዚን ሀረሜሃ ሱዕመ።

ሮም ባድ መነ መን ብራን ቢልሱ ሆረን ፈቀደምምበአ (ሶቀ.16፥37-39፤ 22፥25-29)። ሀተጉንተ አሰአተ መሰቀልች አሌን ሰቶሱ ፈቀደሙምበወ አኬ። ሮም ባድ መኒ አሌንተሰ ፍርደምሪን ኢተንቱምቡች ቂሳሪ አሌን ህማ ያሪ አሰሚሰ አኬ (ሶቶ.25፥10-12)።

ሰ

ሰለሞኔ ሰለሞን ዎመ ዳዊቱየ ቤቱ (ማቶ.1፥6)። አሰን አሰራኤል ምናደቢ አባ ዎመ አኬ (ማቶ.6፥29)። መትተ ጃተ መንኑ ሰለሞኔሰ ዋል ሀቄን «መ አሰሄተ ሀለን?» ይ ጠፅሜሰ፤ ሰለሞንን «ከ ምናደበ ገሺ ደንዳም ቆርመተ አሰኤ» ይ ፈንቀሺአ (1ዎማ.3፥5-14)። መንኑንኩ ሰለሞኔ ኡጨቂገን አበተ ቆርመተ አሰለ። አሞ አሰተ ቀባጡታ ሰርማ አሰሰ፤ አሰን ሆራንተ ዎማካች አሰ አብሽ መሌሳ ዎመ አኬ (ሉቃ.11፥31)። ሰለሞን መገን ምን ዎነቢንክ ዩሩሳሌም ከተማን ምኖ (ሶቀ.7፥47)።

ሰማረ ዎና መቶ ከተሜየ ሱዕመ አኬ (1ዎማ.18፥24)። ዘኮ ለማር ከተሙ ዮ አኬ ባዱ «ሰማረ» የመሜአ (ሉቃ.17፥11፤ ዮሃ.4፥4)። ሰማር ባድ መኑ ገሬየ አይሁደበአ። ሀከኒ አይሁድ ባድ መኑ ሰማር ባድ መነ ጩንታ አኬ (ዮሃ.4፥9፤ 8፥48)።

ሰምበተ ላገሰ ሂረቱት አብራዌ መን አፈን «ኡርቡ» አንዶ «አጉ» ዩሃ። አይሁድ መኒ ለመልቅ ሰሩ መገኒ አነነ አኬ ሰር አሁንተ ቶርጹሜ አዘዘ አዜን ኩለሜሰ አኬ (ዞሀ.20፥8-11)። ሰምበቱ ሀርብ በር አረቹት አጋ ጂቾች አፍ ሆፈ በር አረቹት አጋ ጂቹት ኢልተንቶጢች ዮታ ጂቹ። ሰምበቱ መገን ምናደቢ ፎሉ-ጮዊኒ፥ መላታኒ አኬ (ዞሀ.31፥17)። ሀከንተኔ ሰምበተ ቆረቡ ሆጉ አበ ቅጣጥ ኤበኖ አኬ (ዎሎ 15፥32-36)።

ዩሱሱ ሰምበተ አብሺአ (ሉቃ.4፥16)፤ አኮዳ ዩሱሱሁ፥ ፈርሳውቲ ሰምበተ አብሳጉ አነና። ዩሱሱ መን ሲሪቺ፥ ዎኒቺ ቅሽጡሁ፥ ማረገቹሁ አበኖጋ፥ አሞ ዩሱሱ ንጉንኩሰ ሰምበተ ቆርቹ አኮጋ ተማርሰአ (ማቶ.12፥1-14)።

ሰዱቃውተ ሰዱቃውት አይሁድ መን ሜሬርን ፈርሳዊን መቶ ሀገ አኬ። ሆለሙሰ ቁሳ አኬ። ፈርሳውቲ፥ ለዱቃውቲ ኢተንቱምቡ ጠሁ ዮአ። ሀኩሰን ፈርሳውት «መንቹ ሬሄኢች ዘኪን ለንኪ ኬአኖ» ይት አመዕንቶአ፤ ሰዱቃውት አኮዳ ህካን አመዕንትምበአ (ማቶ.22፥23)። ሲረ ዎሎ ጠሂች አብሰ ቆረቡሃ ኢትትምበአ።

ሰርናሴ መጣፈ ሀራጋንች ሰርናሴ መጣፉ አማርሳን «ትንቢተ ሰርንያሰ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «ሰር.» የመሜአ።

ሲነ «ሲነ» ዩኖሪ ለምት ሂረቱት ዮአ። 1. አይሁድን ግብጥ ባድ ሜሬሮን «ሲነ» ዩኖ ኡለ ኤጹመኤ ዮአ። አይሁድ መኑ ግብጥ ባዲች ፉልቶሀኒች ዘኪን ህከንባን 40 ዎጋ ዘሀቶአ (አብ.3፥17)። 2. ህከን ኡለ ኡጹመአን «ሲነ» ዩኖ ጹኑ ዮአ። ህከን ጹን አሌን መገኑ ሙሴ ጡደሞኒ (ዞሀ.3፥1-6)፥ አዘዙሰ አሴሰኒ (ዞሀ.19፥20)።

ሲአሰ ጡማንች መጣፍ አዜን ሬሄ መንተኔ ጠሃቅኖሩ ሆለሙሩ ዮሰአ። ጠሁ አኮዳ አይሁድ መኑ «ሆሩንክ ሬሄኢች ሲአለ ድረኖ» ይት አመዕንታአ። ሲአሉ መ-መትተ ጃተ «ሞለ ኤሱ» የመም ገአመኖ (ህዝ.26፥20)። ህት መዕንት ኡለ አዜን ዮታ መዕን (አጉ.15፥24)። ሲአሉ ቱንሱተኒ (አዮ.10፥21-22፤ 2 ጴጥ.2፥4)፥ ላገት ዮሰኤየዚኒ (መዝ.94፥17፤ 115፥17)። ሲአሉ ጠአቱምቦ ጊራኒ (ማቶ.5፥22፤ 10፥28)፥ አሰ ህዊኒ (ማቶ.13፥41-42፤ ማር.9፥48) መገኑ አመዕንቱምቡ መኑ ቆጠአንታታ መዕን (ማቶ.23፥33፤ ጫከ 20፥13-15)። ሃሮ ህድር መጣፉን ጋነሙ ሲአሌየገ (ማር.9፥43)።

ሳሙኤሌ ምነ መጣፈ ሳሙኤል ዶል ጠሀ ኩለኖ ምነ መጣፉ አማርሳን «መጽሐፈ ሳሙኤል ቀዳማዊ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «1 ሳሙ.» የመሜአ።

ሳሙኤሌ ሰንክ መጣፈ ሳሙኤል ዶል ጠሀ ኩለኖ ለንክ መጣፉ አማርሳን «መጽሐፈ ሳሙኤል ካልዕ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «2 ሳሙ.» የመሜአ።

ሳረ ሳረ አብረሃሜ ምንተ አመ፤ መሃ አልጨነተ አኮዳ ኑባንተሰ አብረሃሜ ነንቹ ቤቱ አልቶአ (ቆጨ.21፥1-3፤ ሮሜ 4፥19፤ 9፥9)።

ሳአሌ 1. አይሁድ መን ምነ ዎሙ ሳአሌት አኬ (1ሳሙ.9—31)።

2. ጳዉሎስ ሶቀማን ሁጀ መጣፋን 13÷9 ኢለንቀጡ «ሳአሌ» የመሜእ። እሰን ዎነ አመዕናን ማበረ ሂልማን ዘከሰን ሸሬሃ መንቹ እኬ (ሶቀ.8÷3)።

ሴር ሮስሳንቹ ሴር ሮስሳኑ መጣን ሴረ አብሰ ደጋሃ መነ አኬ። ሁጅሰ መጣን ሴረ ተማርሶዊ÷ ሴሩ ዬረ መን ሄቻ ሂሮወኒ። ሱዕሙሰን አብራዌ መን አፈን «ረቢ» የመሜእ። ህኩሰን «አስተማርቹ» ዩሃ (ዮሃ.20÷16)።

ሶቀማንቹ «ሶቀማንቹ» ዩንኩ ሶኮሰ መንች እዘዙተ እሰ ቆደ እከ ዊንሸኖወ መንቹ። አጉዲሻ ዬሱሱ አመዕነቲሃኔ «ሶቀማንቹ» የመሜእ (እብ.3÷1)።

ሶቀማኑሰ እኩንተ ዬሱሱ ዶዕሬሰ ቶነ ለሙ መኑ ሾሎወንከ ምሸራች መጣፋን «እወናኑ» የመንቴእ (ማቶ.10÷1-4)። ዬሱሱ ሬሆች ኪእሀኒች ዘኪን «ሶቀማኑ» የመንቶእ (ሶቀ.1÷26)። ከርስቶሱ ሶቀማኒሃንስ ሞሳኑ ፈይሱንታ÷ ሀዙሰ ፉሸቱንታ÷ ምሸራች ላንተ ስበኩንታ ዳኖመተ እሰ ሶኮሰ (ማር.16÷15-20፤ ሉቃ.10÷16)።

ሶዶመ ሶዶሙ ሎጥ ሄእወ ከተመ። ሶዶም ከተም ሺናን «ጎሞረ» ዬኖ ከተሙ ዮ አኬ፤ ሶዶምን ጎሞር ከተም መኑ ሆለመተ ሂልመተ ሁጅታሃ መነ አኬ፤ ህከንተኔ መጣኑ ህተ ከተመተ ጊራን በአሾ (ሉቃ.17÷29)።

ሸ

ሻሸገ 1. መጣን ሶቀማንቹ ግብጥ ባዶን ዎነ አለሞ በህሩ ሆረንከ ሾተ ሶህሞ ጃተ ሆልቹ ዱልት ቁግሰ ጎጫን ቡርቱየን መጣን አመሮት ግብጥ መን በህሩ ሆረንከ ሽቴየን ቁጉ ቡረሞ ምን ኡልቱዕናን ህጎተኔ እስራኤል አሶ በህሩ ሬሁዕነ ፈእ። ህተን በጅጎ ዳሬን አብሰ አያነ «ሻሸገ» ይት ገእቶእ (ዘህ.12÷1-14)። አሰራኤል አሱት ህከ አያነ አብሳኢ ዎጋን ዎጋን ሆልቹ ዱልተኔት።

2. ህከን አንከሬች አፍ መቱ ዊመንከ ሄዜቱ አርሹት ዮበኢ እታእ። እሰራኤል አሱት ሰርበንቺን ግብጥ ባዲች ፉልቶገ ቃጎተ ህከ አያነ «ጦሮሽ አያነ» ይት ገእታእ (ዘህ.12÷15-20፤ እዘ.16÷3)።

3. ዬሱሱ ሰቀለሞ ሻሸግ አያን ጀኔት እኬ (ሉቃ.22÷14-16፤ ዮሃ.18÷38-40)። እሰን ሙጪሩ መጣን ሆልቹ እክ ቁግሰ ኔሳ ዱኖተ «ሻሸጉኔ ከርስቶሱ ዱለሜእ» የመሞ (1ቆሮ.5÷7፤ 1ጴጥ.1÷18-19)። ህከኒ ከርስቶሱ ሬሆች ኪእ አያኑ «ሻሸግ አያነ» የመሞ ገእመዮእ።

ሺጣንቹ ሺጣንቹ ሂልማ ሆረንከ እና። እሞ ቆለኖወ ጉፍቹ፤ በእሳንቾወኒ። እሰን መገኔየ ዲነ። መነ ሆረንከ ሱሰሰን ሂልመተ

ሁጀተኖገ አሰናወ (1ዮሃ.3÷8)። ኡቦ መላኪ ሀለቅቾወ፤ ሀቡሲ ሆረንከ ዎማ (ማቶ.25÷41)። ሱዕማከሰን ሆለመተ፤ ቤልዜቡሌት (ማቶ.12÷24)፤ ዳቡሎቴት (2ቆሮ.6÷15)፤ ቤልሆሬቲ÷ አብዶኔቲ÷ አጰሊዮኔቲ (ጫከ 9÷11)።

ሾሁተ ሾሁት ግድግዱ እንዶ ከን ግምቡ ኡረናተ መዕን፤ አጉዲሻ ከርስቶሱ አመዕናን ሄቻ ሾሁተ (1ቆሮ.3÷10-15)። ህትጉንተ ህራጋንነ ዬሱሰ አወናን ትምርቱሁ÷ ሁጅቲ አመዕናን ማበሪ ሾሁተ የመመኖ (ኤፌ.2÷20-22፤ ጫከ 21÷14-20)።

ቀ

ቀረጣንቹ ምናደቢቺ÷ ዘዘላኒቺ ገመተን ቀረጠ ጠጳአኖወ መንቹ። ሮም ባድ ዎሙ ግብረ ጠጳቱንተ ባዶን ሆራንን ቀረጣኑ ዳኖንሱ እኬ። ሆለመተ ጃተ ባተሙ ገበአኖሀኒች አሱዲን ባትሲሰን ፈአሲ ገጊሃንሰ ፈእጭታሃ መነ (ሉቃ.3÷13፤ 19÷8)። ጠጳቶሲሃ አለግች ዎሚ አሰታተኔሃ÷ ፈአሲ ገጊሃንሰ ፈእጭታተኔሃ አስራኤል መኑ ቀረጣኑ ሆረን ኢትታበእኒ÷ ያየንቶ መንገ ጡዳሰኒ እኬ። ፈርሳውንት ሴረሰ ቆረቡምቦተኔ «ሀጣታመተ» ይታሰ እኬ።

ቃዬሌ ቃዬል አዳሜሃ÷ ሄዋኔሃ ዎነሳ ቤቱ እኬ፤ አስን ማዕናንስ ህዜ አቤሌ ከትመ መጣኑ በጅቀም ኣቁተኔ ህዜሰ አሌን ቂንሽ ሼሰ (1ዮሃ.3÷12)።

ቁሳሬ «ቁሳሬ» ዩ ዎመ ዩሃ፤ «ቁሳሬ» ዩ ሮም ባዶን ዎመ እኮሂኒ ሆረንከ ኣሴናወ ሱዕመ እኬ (ሉቃ.2÷1)። ዎዶ ዶል ሮም ባድ ዎማከት በትናሽ ባዱ ገሸታተኔ አስራኤል ባዱሃ ቁሳር ገሸኖ እኬ።

ቁሳከ መጣፈ ቁሳከ ሁጂተኔ ጣፈሞ መጣፉ አማርሳን «አሬተ ዘሌዋውያን» የመመኖ። ድከሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «ቁሳ,» የመሜእ።

ቁስቹ ኑባቾ ህድር መጣፋን መገኑ ሌዊ ፍካኒች አሮኔ ዩኩ ሆሩንኩ ቁሳከተ እኩንተ ዶዕሬእ (ዘህ.28÷1)። እሶእ ሁጅት መገን ምኔን ከትመ ክትሞወኒ÷ ዎልተ ቁሳከ ሁጅተ ሁጀቱወኒ እኬ። ህተን ሁጂ እሶእተ አነነ አሴኖ ጃተ ሆለሙ አነነ አነነ እኬ ሴሩ አሰመናሰ እኬ (ቁሰ.8)።

«አበ ቁስቹ» ዬኖ ቁሳከ ሜሬሪች መገኑ ዶዕሬሃን ዎጋን ዎጋን መቱ በር ገግሰ ህጣቲሃ÷ መን ህጣቲሃ ከትም ቁግ አፍ መገን ምን አዝ ኪሰቾችን ኪሰንቱ መዕንተ አገኖወ እኬ (እብ.9÷6-7)። ሉቃስ መጣፋን 3 ዮ ምሰለ ጡድ።

ዬሱሰ አመዕንቱሩ ሆሩንኩ መገን ብርተ ኣጋ ቁሳካን (እብ.10÷19-22፤ 1ጴጥ.2÷9)።

ቆላስያሰ «ቆላስያስ» ዬኖቡ እስይ ባዶን ዮሃ ከተመ እኬ። ጳዉሎስ ቆላስያሰ ከተማን ዮ አመዕናን ማበሪ ጣፎ ጃተ አሶአ ሜሬርን ቆጳን አሰተማረት ሱሰስን ተማርስተዮ እኬ። ህከኒሃት ኦህኖንተስ ጳዉሎስ ክርስቶስ ጡድሰ. አብሽ ሀስዮኢ. (ቆላ.1፥9—3፥4)።

ቆርመ መጣፈ. ሰለሞኔ ቆርመተኔ ኩሰኖ መጣፋ አማርሳን «መጽሐፈ መክብብ» የመመኖ። ድከሽ ካዕሰቄኖ ሱዕማን «ቆር.» የመሜእ።

ቆሮንቶሰ ሃሮ ሀድር መጣፋ ጣፈሞ ጃተ ቆሮንቶሱ ግሪክ ባድ ከተማካች አባንስ እኬ። እሰን አካይ ባዴየ አባ ከተመ። ጳዉሎስ መገን ላገተ ሰበኮተ ለንክ ኮደተ መረሞ ዎቃንክ ቆሮንቶስ ከተማን አመዕናን ማበረ እንሴእ (ሶቀ.18)። ዘኮ ህከኔ ዮ አመዕናኑ ሶኮስ ኦህናክ ዉዲን ተማርሱስ እኬ።

ቆጨንች መጣፈ. ቆጨንች መጣፋ አማርሳን «አሪት ዘፍዋረት» የመመኖ። ድከሽ አዜን «ቆጨ.» የመሜእ።

በ

በአስ በአሱ ቆጳኔየ መገኑ (ሮሜ 11፥4)። አሰራኤል አሱት ከነአን ባዱ አጊችሰ ብሬ ህከን ባዶን ሄአ መገኑ ደጉምቡ መኑ ሰገዳሲየ መገኑ። አሞ ህኩ መገኑ ሆገአኖ መኒ «ሆሰመተ ውጠታ፥ ሆሰመ ለሱሃ፥ ሆሰመተ አሱታ አሰናወ መገኑ» ይት ሰገዳስ እኬ። አሰራኤል አሱንት ሆሰሙተ ጃተ መገኑ አጉርት ህከን ቆጳን መገኒ ሰገዳ እኬ።

ቢንያሜ «ቢንያሜ» ዩ «መኬእ አንገ ቤቱ» ዩሃ፤ እሰን ያቆቢ ቶን ለሜ አሶች ዘካንችወ ቤቱ እኬ። አመሰ ራሄል አሱ እልተን አብስ ጭንቀንቶ ጃተ ሱዕመስ «ቤንእኔ» ይት ገእቶአ፤ ሂረቱንትስ «ጭንቀንችእ ቤቱ» ዩሃ። እኮዳ አኑስ ያቆብ ሱዕመስ «ቢንያሜ» ይ ዶሮ (ቆጨ.35፥16-20)።

ባለአሜ ባለአም መገኔየ ህረጋንቹ እኬ። አሰራኤስ ጪሴሎንተ ሞአብ ባድ ዎሙ ባላቅ ግዚን ህዕሬሰየ መንቹ (2 ጴጥ.2፥15)። አሰራኤስ ጪሴሲ. መረን ዎቃን መገን መላከቹ ጡዱ ሆጌየን እስ ኮዕሬ ሀሩቹት መንገ ጠሃቶሲየ መንቹ (ዎሉ 22—24)።

ባራቄ አሰራኤል አበ ገሻኒች ባራቅ መቶወንስ እኬ፤ «ባራቄ» ዩ «በንቁተ» ዩሃ። «ዲቦረ» ዩኖ ህራጋንቹት አሰራኤል ምናደብ አሴን ፍርድታ ጃተ «ሲሳረ» ዩኖ ከነአን ዎታደር ሀለቂኒ፥ ዎታደሪኒ አለም ቄሱ (ገሻ.4)። ሃሮ ሀድር መጣፋን ዮ አመዕነት ጋጠናካች መቶወንስ (እብ.11፥32)።

ባብሎን ባብሎኑ አብሽ አባ ከተመ። «ባብሎን» ዩ «መገን ኡሩተ» ዩሃ። እኮዳ መኑስ «ኤሬረመ» ይት ገአታ እኬ። ባብሎን ባድ መኑ አሰራኤል አሰን አለንት ቄለንቶሀች ዘኪን ሆሰመስ ቀረድ አሮስ ለመላዴመ ዎጋ ጠቅቱስ እኬ (ማቶ.1፥11-12፡17፤ ሶቀ.7፥43)።

ቤልዜቡሌ «ሼጣንቹ» ያኖ ቤቹ ጡድ።

ቦከተ አሰራኤል ባዶን በር አዜን ሄአ ቦከት ዮ እኬ። ሆለመ ጃተ መን አረ ዋልት በአሳሃረ እኬ። አይሁድ መኒ ቦከት ቡሻረ እኬ። ህከኒ ማቶሳን 8፥30 ዮ ቦኪ ዜመተ ለልገ ጠቀኖ መንቹ አይሁድቹ አጉደኖበአ።

ተ

ተሰሎንቄ ተሰሎንቄ ከተሙ ሮም ባድ ዎሙ ገሸኖወ ቆሮንቶስ ከተምገንክ ግሪክ ባዲ አባ ከተመ እኬ። ተሰሎንቄ ዉዲን ሮም ከተመ መስና አቡ ዎቆ ዮ እኬ። ተሰሎንቄ ከተማን መገን ላገተ ሰበኮ ጃተ አይሁዱ አብስ አመዕረንቶተኔ ጳዉሎሴ ከተሚች ቶሽተአ (ሶቀ.17፥1-10)። ዘኮ ለምተ ኮደተ ተሰሎንቄ ከተማን ዮ አመዕናን ማበሪ ሶህኑተ ሶኮስ።

ቲቶሰ. ቲቶስ ሶቀማንች ጳዉሎሴን በርገሙ መገን ላጋ ሁጀታንችወኒ፥ ጳዉሎሴ ሶቀመኖወ መንቹኒ እኬ። ዘኮ ቀርጤሳን ዮ አመዕናን ማበሪ አወንሳንቹ እኮሀኒች ዘኪን ጳዉሎስ ሶህኑስ ሶኮስ።

ነ

ነህምይ መጣፋ ነህምይ ጂቹተ እኮ ጠሀ ኩሰኖ መጣፋ አማርሳን «መጽሐፈ ነህምያ» የመመኖ። ድከሽ ካዕሰቄኖ ሱዕማን «ነህ.» የመሜእ።

ኑጉሰተ አይሁድ መኒ ኑጉሰሙ አይሁድቹ እሂሃንስ ሀድርተ መላ (ሶቀ.7፥8)። አይሁድ መን ዎግጊን ጪሰት እሰንቶ ሄዜቶን ሰባ እኮደ ኑጉሰኖ። ህኩሰን መገኑ አብረሃሜ ህትጉተ አሱንተ ጡድሼሰ እኬ (ቆጨ.17፥9-14)።

ሃሮ ሀድር ዶላን ጥንቀቱ ኑጉሰ ቆጳን አጌአ
(ቆላ.2፥11-12)። አመዕናኑ መገን አያኒን ኑጉሰሜሃ (ፍልጵ.3፥3)። አይሁድ መኒች ዩሱሰ አመዕንቶ ኬኑ አይሁደ እኩምቡ መኑ ኑጉሰንቱንተ ሀውሶሀኒ ጳዉሎሰ ገላትይ ሶህኖን ኑጉሰተኔ ሆሰመ ተማርሴአ (ገላ.5፥1-6፤ 6፥15)።

ናሆሜ መጣፈ. ህራጋንች ናሆሜ መጣፋ አማርሳን «ትንቢተ ናሆም» የመመኖ። ድከሻ ካዕሰቄኖ ሱዕማን «ናሆ.» የመሜእ።

ናርዶስ «ናርዶስ» ዩኖ ሀቂች መክቴታ ኸቱ (ኢተ 1፥12፤ 4፥13)። አይሁድ መኑ ናርዶስ ሀንድ ባዲች ኤባኢ እኮተኔ ሀረስ አብስ እትስተ። መትተ ጀተ መትት ሚንትቹት ብልቃጠስ ቢጥ ዩሱስ ሉካን ሀተ ኸቱተ ዱንቶእ (ዮሃ.12፥3-5)።

ናናዊ ናናውት መቶ ክተሜየ ሱዕመ እኪ። ዮናስ ከተምስ መኒ ሰበኮስሀኒች ዘኪን ናናዊ መኑ እንጂጂኒ፥ ጠሚኒ ሀጣተስ ቢረ ይቶተኔ መገኑ ቅኸጨስ (ሉቃ.11፥30)።

ኖሄ ኖህ·አዳሚ ቢቲች ሌቱ ዉዲች እለሚሃ መንቹ እኪ። መገኑ አዘጀስኒን መርከበ መከሾ። ኡለት በአ ዎኢን በእ ጀተ እሲ፥ እስ አበሮሱው ጠሱ በኡዕነ ፈአ (ቆጨ.7—8)። አስን አበንስን ሄኖኬገን አመዕነቶን ቃራ መንቹ እኪ (እብ.11፥7)።

አ

አሴን ፉለና ሂለ ሞሱ ጡማንቹ መጣፉ ኩለናኔጊን ጎግ አሴን ፉለና መቲች መቶን ሀገኖ ሞሱ ኒ ባዶን መነ አፈኖ ቆማጢች አነና ሞሱ። ሀከንተኔ ተን ሂረቶን «አሴን ፉለና ሂለ ሞሱ» የመሚእ (ማቶ.8፥1-3)።

አስራኤል አሶ ሜሬርን አሴን ፉለና ሂሱ ሞሱ አፎስ መንቹ መኑ አስበ ሀንጭዩምበገ «አን ሃሻረሚም» ይ ለሲጨኖ አኬ (ቁሳ.13)። ሀኩ ሞሳንቹ ፈዩደ አነነ ዎገሃ፥ ከትመሃ አሰኖ አኬ (ቁሳ.14፥1-32)። ጡማንኾ መጣፍ አዜን ሀከን ሞሲን ደገንቴሩ ሙሲተ ሀዞ ማራሚቲ (ዎሱ 12፥10)፥ ንእማኔቲ፥ ግያዜቲ (2 ዎማ.5)፥ አዝያኔቲ (2ዱዱቡ 26፥16-23)፥ ስሞኔቲ (ማቶ.26፥6)።

አልባስጥሮስ አልባስጥሮሱ አብን አዳት ሁጀተንታሃ ዎጀ ከኑ። መትት ሚንትቹት ሀከን ኣልባስጥሮሲች መኬ ብልቃጣን ዮ ኸቱተ ብልቃጠስ ቢጥ ዩሱስ አሴን ቡርቶእ (ማር.14፥3)። ማርቆስ መጣፉን 14 ዮ ምስለ ጡድ።

አሚዕን ላገስ ሂረቱት እብራዌ መን አፈን «ገርተ» አንዶ «አመዕነሚሃ» ዩሃ። አሞ ዉአሁን» አንዶ «በሬዳ» ዩሃ። መቱ መንቹ መገኑ ኡጨኖ ጀተ ዎሱስ መኑ ሆሩንኩ «አሚዕን» ያኖ (ሮሜ 1፥25፤ 9፥5፤ 1ቆሮ.14፥16፤ 2ቆሮ.1፥20)። ከርስቶሱ ገጉንኩስ ገርተ እኮተኔ ሱዕሙስ «ገሬ» የመሞ ገአሚእ (ጫክ 3፥14)።

አሞጤ መጣፈ ህራጋንች አሞጤ መጣፉ አማርሳን «ትንቢተ አሞጽ» የመሙኖ። ድከሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «አሞ.» የመሚእ።

አርጤምስ አርጤምስ ቆልንተ መገንቹ እኪ። ኤፌሶን ከተማን ስንዴኖ ምኑ ሱዕሚንተሲ ምነሚየን አዜንተስ «ሰሜች ኡቦ» የመሞ አመዕነሚ መገንቾስ ምስሉ ዮሃ እኪ (ሶቀ.9፥23-35)።

አስቱሬ መጣፈ አስቱሬተኔ ኩለኖ መጣፉ አማርሳን «መጽሐፈ አስቱር» የመመኖ። ድከሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «አስ.» የመሚእ።

አብረሃሜ አብረሃሜ ዎነ ሱዕሙ አብራሜት እኪ፤ «አብራሜ» ዩንኩ «አበ አነ» ዩሃ እኪ፤ እኮዳ መገኑ «መገኑ ደጉምቦ ሆለመ መኒ አነ አካንት» ይ ሱዕመስ «አብረሃሜ» ይ ዶሮ (ቆጨ.17፥1-5)። አብረሃሃሞ አዘዘሜሃ መንቹ እኪ (ዮሃ.8፥39-40፤ እብ.11፥17-19፤ ያቆ.2፥21-24)። ተን ኡለ መኑ ሆሩንኩ አመዕነቲን «አብረሃሜ ገሬ አሱታ፥ ተሳንከ ረገአራ» የመንት ገአንቶጉ ጣፈሚሃ (ሮሜ 4፥11፤ 9፥7-8፤ ገላ.3፥7—9፥29)።

አንገተ አሴን ኡጁ «አንገተ አሴን ኡጀ» ይታ ላገት ጡማንቾ መጣፉን ሆለመ ጠዘ ጡድሲ ደንድታእ። ህኩሰን ማሰተ አሲሃ (ቆጨ.48፥13-20)፥ ዳኖመተ አሲሃ (አዘ.34፥9) አሴን አንገተ ኡጀኖ። አነነተ እኪ ሁጂ መነ ዶዕሬናን አሴን አንገተ ኡጀኖ (ሶቀ.6፥6፤ 13፥3)። አሴን አንገተ ኡጀን መገኑ ኡጨነኔየን መኑ ሞሲች ፈየኖ (ማር.6፥5)። ህትጉንተ አሴን አንገተ ኡጀን ጡማንቾ አያን አሰንቻከት አስንታእ (1ጥማ.4፥14)።

አዘዞ መጣፈ መገን አዘዙተ ለንከ ኮደተ ጣፈመ መጣፉ አማርሳን «አሪት ዘዳግም» የመመኖ። ድከሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «አዘ.» የመሚእ።

አያን በር አይሁድ መኑ መገኑ አሴስ ጠዘ ስውቶተኔ አነነ አነነ አያን በር አብሳ እኪ። ህከሪች መ-መቱስ ክኒች ዎሮዲን ጡዲ ደንድናም።

1. ሰዎበት በሩ አይሁድ መኒ ሄዜት ዘከንቾው በር (ቁሳ.23፥2)። ሀርብ በር ሀወሮች አፍ ሆፈ በር ሀወሩት ኢልተንቀጤ አይሁድ መኑ ሁጂታበእኒ፥ ዎቃ መረንታበእኒ (ሉቃ.4፥40)። «ሰዎበተ» ያኖ ቢቹ ጡድ።

2. ጦሮሽ አያኑ እንዶ ሻሸግ አያኑ አሰራኤል ኦሱት ግብጥ ባዲች ፉልቶን ታግስኖው አያነ (ዘሃ.12፥1-20፤ ቁሳ.23፥5-8)። «ሻሸገ» ያኖ ቢቹ ጡድ።

3. አንታዱንት በር አብሴኖ አያነ ሻሸጊች ዘኪን ለመልቅ ሄዜቶኔት አብሴኖ። ዎነ አለስ ሀጢዱ ታግስኖው አያነ እኪ፤ ሀትጉንተ መገኑ ሙሲ ዉዲን አዘዙስ አሴገ ታግስኖው አያነ። ተን ጂቾን ሄአ አመዕናኒ ጡማንቹ አያኑ ዩሱስ ዎነ አመዕንቶ መን አሴን ሀትጉተ ድሬአንዶ ታግስኖው አያነ (ሶቀ.2፥1-13)።

4. ዳስ አያኑ ውጠት ጠጵቶኢች ዘኪን አስራኤል አሱት ለመለ በር ዳስ አዘን አቶዕልት መገኑ ገለጥተን አብሳሃ አያነ እኪ (ቁሳ.23፥39-43)።

5. መገን ምን ሙጪርስ አያነ አብሲኖ አይሁድ መን ዲናከት መገን ምን ሃሻረንስቶሀኒች ዘኪን መገን ምኑ ሀትጉተ ሙጪሬእንዶ ቃግሲሃት እኪ (ዮሃ.10፥22)።

6. መሳተ ቡሲኖ በሬ አያኑሁ ዮስ እኪ (ቁሳ.23፥23-25፤ ምሎ 29፥1)።

7. ሀጣቱ «ፈሉን» የመመኖ በሬ አያነሃ አብሳ እኪ (ቁሳ.23፥26-32)።

8. «ፋሪመ» ዩኖ አያኑሁ ዮስ እኪ (አስ.9፥16-28)።

ክርስቶስ ሁጅተ ቃጊ አብሲኖ አያን በረክት አይሁድ አያናከ ጂቾን አዋጀንትምበአ። አጉዲሻ ክርስቶስ ቀለንች አያነ፤ ጥንቀተ አያነ፤ ክርስቶስ ስቀለንች አያነ፤ ክርስቶሱ ሬሆች ኪእ አያነ፤ ክርስቶሱ ስማ አሮቄ በሬ አያነ።

አይሁደ «አይሁደ» የመም ገአሞ ምናደቡ አብረሃሜየ ዘረ እኪ። ምሙ ዳዊት ሬሄኢች በኪን ምሞመስ ለሙበ ቤሀንቶአ። ዳዊቴ አሶ እንጋን ፈአ «ይሁድ ባዱ» የመሜእ። መኑስን «አይሁደ» የመሜእ። ምሉስ ዉዱ «እስራኤለ» የመሜእ (1ምማ.12፥16-20)። ዘኮ አስራኤል ምናደቡ ሆሩንኩ «አይሁደ» የመም ገአሞ (ኤር.34፥9፤ ሶቀ.2፥5፤ 16፥1)።

አዳሜ «እዳሜ» ዩ «ኡላች እንዶ ቡቺች ቆጪሜኢ» ዩሃ። እስን መገኑ ምና ቆጪሰየ መንቹ (ሉቃ.3፥38)። አዳም ሜንትቾንተስ ሄሞኔንን በርገም ምና መገን አዘዙተ ዝሬእ፤ ህከኒ ከሰሬ ኢለንቀጪች መኑ ሀጣታሙ እኮ (ሮሚ 5፥14፤ 1ቆሮ.15፥22፥45)።

አጉዲሽ መጣፈ ስለሞን ጠሃቄ አጉዲሽተ ኩለኖ መጣፉ አማርሳን «መጽሐፈ ምሳሴ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቄኖ ሱዕማን «አጉ.» የመሜእ።

አጋሬ አጋር ግብፕ ባድተ መንቹ፤ እሴን ሳራ አግሹተ እኪታ ሚንትቹ እኪ። ሳረን አብረሃሚ አሱተ እሱ ሆንተኔ አጋሬ አብረሃሚ አቶስ፤ እሴን «እስማኤሴ» ዩኖ ጎንቹ ቤቱ እልቶስ (ቆጪ.16)። ሳረን አብረሃሚ ይሳቀ እልቶሀኒች ዘኪን አግሹሴ አጋሬ «ምኒች ፉሽ» ይት አብረሃሚ ህውሶተኔ መገኑ አዐጀስገን አብረሃም አጋሬን፥ ቤቱሴ ምኒች ሸሬእ። ህቅ አዘን መገኑ ጠሃቄሴ፤ ጪሲሃንሴ አግጭታ ምእንክ ጡድሾሴ (ቆጪ.21፥8-21)። ህከኒች ዘኪን አጋር «ሲነ» ዩኖ ዱን ሺናን ሄኦ እኪ። ሆለመ ጂቾች ዘኪን ህከን ዱን አሴን መገኑ ሙሴ ጠሃቄእኒ፥ አዘዞ ላገተ አሴስኒ (ገላ.4፥24-25)።

ኢተ መጣፈ ኢተ መዝሙር መጣፉ አማርላን «መኻልየ መኻልይ ዘሰሎሞን» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቄኖ ሱዕማን «ኢተ» የመሜእ።

አርዮፋንሰ «አርዮፋንሰ» ዩኖ መዕንተ «አቴነ» ዩኖ ከተማን ዮሃ ዱነ። ህከን ከተማን ዮ መኑ ሆለመ ጂተ ያኢ ጠጵያኖተ መዕን። አቴን ከተም መኑ ጳዉሎሴ «ኩ እተ ኩልታንት ጠሁ መጫሃሄ ሃሮ እክተኔ ሂርት ኩልኔ» ይት «አርዮፋንሰ» ዩኖ መዕንተ መስቶስ (ሶቀ.17፥19-22)።

አሮኔ አሮን ሌዊ ቦኬያ መንቹ እኪ፤ ሌውን ቶነ ለሚየንተ ያቆቢ አሶች መቶወንስ እኪ። አሮንን ምነ ቂስቹ እክ ዶዕረሚሃ እኪ። አሮኔ ዐኩ አስራኤል ምናደብ ሚሬርን ቂሳክተ አኩንተ መገኑ ዶዕራሳረ (አብ.7፥11)። አስን ሙሴች ሰሀርወ እኪ። ሙሲ፥ አሮኒ አስራኤል ምናደቡ ግብጥ ባዶን አግዞማን ዮ ጂቹተ አግዞማች ፋሺ ሚጠማን በርገንተ ሁጅቲሃረ እኪ (ዞሃ.12፥50)።

አቤሌ አቤል ቃዱሌች ማዕና እኪ። መገኑ አቤሌ ከተመ በጅግን አቴተኔ ሀዞስ ቃዱል ቂንሽ ሺለ። (ማቶ.23፥35፤ አብ.11፥4)።

ኤልሳኤ ኤልሳእ «አቤል ምሆለ» ዩኖ ባዶን «ሳፋጪ» ዩኖ መንቺች አለሚሃ አስራኤል ዉዲየ ሀራጋንቹ (1ምማ.19፥16)። ሀራጋንቹ ኤልያስ መገኑ ጡድሾስን ኤልሳኤ አወኑንተስ ገኤእ፤ አስን ሁጅስ አጉር ኤልያሴ አወኖ (1ምማ.19፥17-21)፤ መገኒ ሆለመረ ሁጅቹሃ ሀራጋንቹ እኪ (2ምማ.2—9፥13)።

ኤልያሴ ኤልያስ አብስ መሌሰንቶ ኑባች ሀድር ጂቾ መገን ሀራጋኒች መቶወንስ እኪ (ማር.9፥4)። «ኤልያሴ» ዩ «መገኑእ ቀርችወ» ዩሃ። ምሙ አክአብ «ኤልዛቤሴ» ዩኖ ሚንትቾለ ሂለተ ለዘነተ አቅ እስራኤል ባዶን ቆጳን መገኒ ለገዱሃ፥ ስገዲኖ መዕንተ ቅጠንሱሃ በተሾች ዘኪን ሀራጋንቹ ኤልያስ አሙዕሬስ። ምሙስ ህጣተስ ቢረ ዩ ግቦተኔ ባዶንተስ ጪነ ሆኒን ስሶ ምጌ እሱ ጎሩ ኡቤ እኪ (1ምማ.17፥1፤ ሮሚ 11፥2-4፤ ያቆ.5፥17-18)።

ኤርምያሴ «ኤርምያሴ» ዩ «መገኑ ጦቀአና» ዩሃ። እስራኤል ባዶን ደገንታ አበባኖ ሀራጋኒች መቶወንስ እኪ። ምናደቡ ገሬ ምዘኒን መገንበ ረንቀል መገኒ ሄኡንተ ለሚነ ስሱ ምጋ ዊመ መገን ላገተ ጠሃቄአ (ኤር.25፥3-7)። ዩሱስ ከርስቶስተኔከ መገኑ አሴ ተሳ ሀራጎ (ማቶ.2፥17፤ 27፥9)።

ኤርምያሴ መጣፈ ሀራጋንቾ ኤርምያሴ መጣፉ አማርላን «ትንቢተ ኤርምያስ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቄኖ ሱዕማን «ኤር.» የመሜእ።

ኤስ ይላቂ ቀፈ እሰንቱ ለምት አሱት ዮስ እኬ፤ እሶአንት ኤላቲ፥ ያቆቢቲ እኬ። ኤስ ሙትተ ጃተ አብሽ ጎፈከ ምሽር ዎጪ በሀሮመስ ማዕናንስ ሀዜ ያቆቢ ሀሮ። ህከንተኔ አኒችሰ ማለተ አቁዕነ ፈኦ (ቆጨ.25፥25-34፤ ሮሜ 9፥13፤ እብ.12፥16-17)።

ኤፈሶነ «ኤፈሶኑ» ሮም ባድ ዎሙ ገሸ እኬ እስይ ባዴየ እባ ከተመ። ከተሙስ ባዶን ሆራንን አብሽ ደገሜኢ አዘንተስ ዮ «አርጤምሲ» ዩኖ ቆጳን መገንተኔሃት እኬ (ሶቀ.19፥27)። ጳጪሎስ ሆለመተ ጃተ ኤፈሶን ከተማን ኤጌረን መገን ላገተ ሰበክን ሁጀቼአ (ሶቀ.19፥8፥10፥20)። ዘኮ ዎሎባን ሄአን ኤፈሶነ ዮ እመዕናኒ ሶህኑተ ሶኬእ።

እንባቆ መጣፈ ሀራጋንቾ እንባቆ መጣፉ እማርሳን «ትንቢተ ዕንባቆም» የመመኖ። ድክሻ ካዕሰቁኖ ሱዕማን «እን.» የመሜእ።

እስራኤስ አስራኤል አብረሃሜ ቤት ቤቲ ያቆቢ መገኑ ፉሼሃ ሱዕመ። መገኒን ኡጀቀም ቁሎች ዘኪን «ማስኡዕናች ገፈራምበአ» ዩ ጃተ መገኑ ሱዕመስ «እስራኤስ» ዩእ። ሂረቱንትስ «መገኒን ኡጀቀመኖ፤ ቁስኖኒ» ዩሃ (ቆጨ.32፥22-32)። ያቆቢ ቶነ ስሚየንተ አሶች ደገሞ ምናደቡ «እስራኤል አሱተ» እንዶ «እስራኤስ» የመሞ (ዘሀ.3፥9-10)።

እስያሴ እስያስ ኦባቾ ሀድር ጂቾን ዮ አበባኖ መገን ሀራጋኒች መቶወንስ እኬ፤ ክርስቶስተኔንከ ዘኮ እሀኖ ሆለመ ጠሀ ሀራን (ሉቃ.3፥3-6፤ ሶቀ.8፥30-35፤ ሮሜ 9፥27-29)።

እስያሴ መጣፈ ሀራጋንቾ እስያሌ መጣፉ እማርሳን «ትንቢተ ኢሰይያስ» የመመኖ። ድክሻ ካዕሰቁኖ ሱዕማን «አሰ.» የመሜእ።

እብራውተ «እብራውተ» ዩኖ ሱዕሙ ጡማንቾ መጣፉን እብረሃሜኒ፥ እብረሃሜ ዘረሃ ጡድሰኖ (ቆጨ.14፥13፤ ዘሀ.5፥1-3፤ 1ሳሙ.13፥3)። ሃሮ ሀድር መጣፉን እሞ እብራውቾ ዩ እስራኤል ባድ መንቾ እንዶ እይሁድ መንቾ ዩሃ (ፍልጵ.3፥5)።

እንድራስተ «እንድራስተ» የመመኖ ዎመስነ ባድስ ቆደ ዎኪለ እክ ሁጀተኖወ መንቾ። ዩሱሰ እመዕኔ መኑ እሲ ተን ኡሰ እሌን እንድራሳከተ (2ቆሮ.5፥20፤ ፍልሞ.1፥8-9)።

እዝር መጣፈ እዝር ጂቾተ እኮ ጠሀ ኩሰኖ መጣፉ እማርሳን «መጽሐፈ ዕዝራ» የመመኖ። ድክሻ ካዕሰቁኖ ሱዕማን «እዝ.» የመሜእ።

እያስ «እያሶ» ዩ «መገኑ ፈእላንቾወ» ዩሃ። ሙሴች ዘኪን አስራኤል አሶ አወንሳንቾ እክ ምናደበስ ከነአን ባዱ ረገአሲሾወ መንቾ። ምናደቡ ሚጦ ዎዘኒን መገኒ ስገዱንተ ሆለመተ ጃተ ጠሃቁእ። ዘኮ አሞ «እዕኖአት ስገዲነንታ እዮሃትንዶ ዶዕርዬ፤ አኒ፥ ኢ አበሮሱሁ መገኒ ሰገንዳም» ዩእ (እያ.24፥15፤ እብ.4፥8)።

እያስ መጣፈ አያሶ ዶል ጠሀ ኩሰኖ መጣፉ እማርሳን «መጽሐፈ ኢያሱ ወልደ ነዌ» የመመኖ። ድክሻ ካዕሰቁኖ ሱዕማን «እያ.» የመሜእ።

እዮብ መጣፈ እዮብ ሀሙተኔ ኩሰኖ መጣፉ እማርሳን «መጽሐፈ ኢዮብ» የመመኖ። ድክሻ ካዕሰቁኖ ሱዕማን «እዮ.» የመሜእ።

እጽቁራኔ «እጽቁራኔ» የመንት ገእንታ መኑ «እጽቁራኔ» ዩኖ አብሽ ኤንኬዕነነ መንቾ እወንታሃረ፤ እሶአንት ጂቾሰ ሆረንተ ህግሳኢ መሌስተኔሃ፥ ኤንኬዕንተኔሃ ጠሃተኔት እኬ። ህኩ መኑ ጳጪሎሲበ ዋልተን «ኩ ጎእቾ መ ዮታት?» ይተን አደንታ እኬ (ሶቀ.17፥18)።

አባዴ መጣፈ ሀራጋንቾ አባዴ መጣፉ እማርሳን «ትንቢተ አብድዩ» የመመኖ። ድክሻ ካዕሰቁኖ ሱዕማን «አብ.» የመሜእ።

አኤመ መጣፈ ዩሩሳሌም መኒ አኤመገ ኩሰኖ መጣፉ እማርሳን «ሰቆቃው ኤርምያስ» የመመኖ። ድክሻ ካዕሰቁኖ ሱዕማን «አኤ.» የመሜእ።

አዴቾተ እማርሰ መጣፉን «በስስ» የመሞ እስራኤል ባዶን ካሱኖ ሀቁሁ፥ እማርሳን «ሾስ» ዩኖ ካሱኑዕነ መቃሙ እክ ሌእኖ ሀቁሁ (ሉቃ.19፥4) ኒ ባድ አዴቾተ አጉደኖ እኮተኔ ከምባትሳን «አዴቾተ» የመሜእ። ቢጪኖሴ ጃተ አዴቾገን እዙተ ፉልታእ፤ እስራኤል ባድ መኑንኩ ገቴንተሰ ካስኬእ ላሉስ እታእ (ቆጨ.3፥7፤ እዘ.8፥8፤ ሃጌ 2፥19፤ ማር.11፥13)። ገቴ ካሴኖ ሀቁ ኒ ባድ አዴቾ ቀጠ እበኖበእ፤ ላሉስን እብስ ጨአታ። ማቶስ መጣፉን 21 ዮ ምስለ ጡድ።

ከ

ከርቤተ አብሽ አንጀናወ «ከርቤተ» ዩኖ ሀቁየ አቆማደ። ሀረስ እብስ እትሰተ ሰርብት ደገንቱምቡተ አንጀነ (ዘሀ.30፥23፤ አስ.2፥12)። ጥደተ ከመናወ ዘቡ (ማር.15፥23)። ሬሽ ሞጌነን አሌንተስ ቡሬኖተ አንጀነ (ዮሃ.19፥39)።

ከነአነ ከነአኑ መገኑ እስራኤል አሶ አሶተ ተሳ እሌታ ኡስ (ቆጨ.12፥5-7)። ቴሱ ህት ኡሰት «እስራኤስ» የመንት ገእንተዮእ።

ክርስቶሰ «ክርስቶሰ» ይታ ላገት ግሪክሳች ዋልቱታ። «ክርስቶሰ» ዩ «መግኑ ዶዕሬሲ» ዩሃ። ዬሱሱ መገን ላገተ ዊንሾተ ሶሀሞሀኒ (አሰ.9፥1-6) «ክርስቶሰ» የመሜእ (ዮሃ.1፥41፤ 4፥25-26)።

ክትመ «ክትመ» ዩ መንቹ መጊሂንስ መቱረ ቡሴደ ሀኩን ክትማ። ኑባቾ ሀድር ጀቹተ ክትመ ህንጪኤና ፎላሞ ግዚች እንዶ ውጣች እንዶ አጌናሪች እኮገ ጡማንቾ መጣፍ አዜን ጣፈሚእ (ቆጪ.8፥20)። ክትሙስን ሆለማ ህገረ (ቁሳ.1-7)። ክትሚ ህንጪኤና ግዙ ኩሴናስሩ ዮብእ ሙጪሩ እሁ ህስስና እኬ (ቁሳ.22፥17-25)።

ሃሮ ህድር ክትሙ ሚጤ ገገስ ክትመ እስ ሆንጪኤ ዬሱሳት (እብ.9፥12-14፤ 10፥10)።

ክትመ ክትሚኖ መዕንተ አይሁድ ባድ መኑ መግኒ ክትመ ህንጪታ እኬ (ቆጪ.8፥20)። ክትመ ቡሴና መዕንት ቡቺን እንዶ ክኒን እንዶ ሀቂን መከሳ እኬ። መገኑ ምናደቢንተስ ደቀመና ዱንካን አተ አዜን አሩሺና ክትመ ክትሚኖ መዕንት አዶር ሀቂች መኬሃ ሳጥነ እኬ (ቆጪ.27፥1-8)። ሃሮ ህድር መጣፉኒ ክትመ ክትሚኖ መዕኔተኔ ኩለሚእ (ማቶ.5፥23-24፤ 23፥18-20፥35፤ 1ቆሮ.9፥13፤ 10፥18፤ ጫከ 11፥1)።

ወ

ዌርቹ እቶጲ ባዶኒ፥ እስራኤል ባዶኒ ሌእናወ ሀቀ። ሀቂስ ቃራኒ፥ ሆለመ ጃተ ኤጌረኖወኒ። እስራኤል ባዶኒ፥ ዎሮ ጪድ አጪሮጵ ባዶኒ አብሽ ቂረዕሩምቡ ሚሬራንቹ እከ ላሎችስ ጋኑ ዘይቱ ፉለና ዌርቹ ዮእ (አዘ.24፥20)። ህከን ዌርች ላሎች አይሁድ መኑ እቻን ዎሪሃ፥ ቡዕሪሃ፥ ዘብኔሃ ካዕለና ዘይተ ጡንሽት መከሳእ። እስራኤል ምናደዘ ሆለመ ጃተ ዌርቹን አጥጠንሴና (ሮሜ 11፥17፥24)።

ዎሉ መጣፈ አስራኤል መነ ዎልሴመን ኩለና መጣፉ አግርሳን «ኦሪት ዘኹልቁ» የመመና። ድከሻ ካዕለቂና ሱዕማን «ዎሉ» የመሜእ።

ዎማከ ዎነ መጣፈ ዎማከተኔ ኩለና ዎነ መጣፉ አግርሳን «መጽሐፈ ነገሥት ቀዳማዊ» የመመና። ድከሻ ካዕለቂና ሱዕማን «1 ዎማ.» የመሜእ።

ዎማከ ለንክ መጣፈ ዎማከተኔ ኩለና ለንክ መጣፉ አግርሳን «መጽሐፈ ነገሥት ካልዕ» የመመና። ድከሻ ካዕለቂና ሱዕማን «2 ዎማ.» የመሜእ።

ዎይነ አይሁድ መኑ ዎይን ሀቀ በትስ ካሳ እኬ። አሞ ላሎተ ላሉንተ እብስ ቆረባእ። ሀተን ላሎች ዎይን ጸጠ ፉሺና። ዎይነ ካሴና መዕንተ አቴና እኬ። አሞ ቆረበና መንቺ ጸስ ዊዜና እኬ (እስ.1፥8፤ 5፥1-2፤ ማር.12፥1)። እስራኤል መኑ ዎይን ጸጠ ጪናን እንዶ ዛላን ዎሪና እኬ (ማቶ.9፥17፤ ዮሃ.2፥6-10)። ማርቆስ መጣፋን 12ኒ፥ ዮሃንስ መጣፋን 15ኒ ዮ ምስለ ጡድ።

ዘ

ዘካራሴ መጣፈ ህራጋንች ዘካራሴ መጣፉ አግርሳን «ትንቢተ ዘካርያስ» የመመና። ድከሻ ካዕለቂና ሱዕማን «ዘካ.» የመሜእ።

ዘዉደ «ዘዉደ» ዩ ዎሙ ላህ እንጋን ዎዕረናህንገክ ቦቆንተስ ቆሜገ ዎዕረናወረ (2ጴጥ 23፥11፤ እስ.2፥17፤ ጫከ 19፥12)።

ዘህና መጣፈ ዘህና መጣፉ አግርሳን «አሪት ዘጸአት» የመመና። ድከሽ አዜን «ዘህ.» የመሜእ።

የ

ያቆቤ 1. ርብቶ ይላቂ እልቶ ቀፊች ማዕናንስ፤ እስን ቶን ለሞወንክ እስራኤል ቦኪ እነ እኮ፤ እለሙዕናች ብሪን መግኑ ዶዕሬስ። እስን ህዜስ ሲንጠ አፍ እለሞ (ቆጪ.25፥19-26)። «ያቆቤ» ዩ «ሲንጠ አፈሃ» ዩሃ። በህሮወንስ ህዜ ኤስ በህሮመተ ህዕሬእ (ቆጪ.25፥27-34)። አነስ መለጭ ግቩተ ደቂእ (ቆጪ.27)። ዘኮ ሱዕሙስ «እስራኤስ» የመሞ።

2. ዎሉ ያቆብ ዘብዶሴ ቤቲች የሃንሴች በህሮወ፤ ዬሱስ አመናኒች መቶወንስ (ማቶ.10፥2)። ዬሱሱ ያሮሷ ቤቱተ ሬሆች ኬእሾ ጃታ (ማር.5፥35-43)፥ ዱን አሌን አብንስ ጡድቾ ጃታ (ማር.9፥2-8)፥ ጌቱሴማኔ መግኑ ኡጪ ጃታ ጴጥሮሴኒ፥ ዮሃንሴኒ በርገም ዮሃ እኬ (ማር.14፥33-42)። ዘካንቾን ሄሮድስ ጎራዴን ሽሲሾስ (ሶቍ.12፥2)።

3. ዎሉ ያቆብ እልፎሴየ ቤቱ፤ ዬሱስ አመናኒች መቶወንስ እኬ (ማቶ.10፥3)። መ-መቱ «ማዕነ ያቆቤ» የመመና (ማር.15፥40)።

4. ዎሉ ያቆብ ሶቀማንቾ ይሁዴየ አነ (ሉቃ.6፥16፤ ሶቍ.1፥13)።

5. ዎሉ ያቆብ ዬሱሴየ ህዞ (ማቶ.13፥55)። ክርስቶሱ ሬሆች ኬአንቀጤች አመዕንምበአ፤ እኮዳ ክርስቶሱ ሬሆች ኬእች ዘኪን ጡጅ አመዕኔእ (ዮሃ.7፥5፤ 1 ቆሮ.15፥7)። ዬሩሳሌመ ዮ አመዕናን ማበሪ ጴጥሮሴች ዘኪን አወንሳንቹ እኮ (ሶቍ.12፥17፤ 15፥13-21፤ 21፥18፤ ገላ.1፥19፤ 2፥9-12)። ዘካንቾን አመዕነት ዳሬን ዬሩሳሌመ ሬሄጉ ኩለመና።

ያአ ባድ ኑባቡ ፍርዲ ጣጨኖ ጣጩ «ያአ» የመመኖ። አቡ እይሁድ ያኡ ዬሩሳሌመ እሀኖ እኪ። ሀኩሰን መስ ዶዕሬስ አመላዱመ ኑባብ ያኢች እፍ ዋሌሃ ያአ እኪ (ዞህ.18፥17-26፤ ምሎ 11፥16-17)።

ከርስቶሱ ኡስ አሌን ዮ ጃተ ሀከን ያእን ስመላዱሙ መንቹ ዮ እኪ፤ አቡ ቁስቹ አወንሳንቹ እሀኖ እኪ። ያአ መን አዜን ቁስ አወንሳኑሁ፥ ፈርሳውቲ፥ ባድ ኑባቡሁ ዮ እኪ (ማር.15፥1፤ ሶቀ.4፥5-6)። ንቆድሞሲ፥ አርማት ከተም የሴፈ ዮ እኪ (ማር.15፥43፤ ዮሃ.7፥50-51)።

ጳዉሎሴ ጃተ ያአ መኑ ፈርሳዊነ ሰዱቃዊ ስውቲን ለሙሰ እኮ (ሶቀ.23፥6-8)። ሜጦመት ሄኡ ሆጊንተስ ሮም ባድ ገሻኒሃ፥ ሄሮድሴሃ አብሽ መኪስ።

ዬሱስ «ዬሱስ» ያኖ ሱዕም ሂረቱት «ፈአሳንቹ» ዩሃ እንዶ «ኒ መንኑ ፈአሳንችዉኔ» ዩሃ። ሆስመ መዕኔን እሞ «ዬሱስ ክርስቶስ» እንዶ «መገን ቤቱ» እንዶ «መንች ቤቱ» እንዶ «ዳዊቲ ቤቱ» የመም ገአመኖ።

ይሁደ 1. ቶነ ስሜየንተ ያቆቤ አሶች ይሁድ መቶወንስ፤ አኑስ ያቆብ ይሁድ ዘሩ እወንሳንቹ እሀኖጋ፥ መንኑ ደጉምቡ መኑ ሆሩንኩ እሲ አዘዘመኖጋ ህራገ ጠሃቂአ (ቆጨ.49፥8-12፤ አብ.7፥14፤ ጫከ 5፥5)። ዘኮ «አይሁደ» ዬኖ ሱዕሚን አስራኤል መኑ ሆሩንኩ ገአሜአ።

2. አስቆሮንቶ ይሁድ ዬሱስ እወናኂች መቶወንስ እኪ፤ አስን ዬሱስ ህግሽ አሌሃ መንቹ (ማቶ.26፥47-56)።

3. ያቆቤ ቤቱ ይሁድ ዬሱስ አወናኂች መቶወንስ (ሱቃ.6፥16፤ ሶቀ.1፥13)።

4. ዬሱስ ህዛከ አዜን መቱ ይሁደ ዬኖ ዮ እኪ (ማተ.13፥55)።

5. «ይሁደ» ዬኖ ምሉሁ ዮ እኪ (ሶቀ.5፥37፤ 9፥11፤ 15፥22)።

ይሳቀ ይሳቅ ላረ ኑባንተሴ አብረሃሜ አልቴሃ ቤቱ (ቆጨ.17፥15-21፤ 18፥9-15፤ 21፥1-7)። ያቆቤየ አነ (ሶቀ.7፥8)። ሱዕምስ ሂረቱት «አሰዕለዮ» ዩሃ።

ዮሃንሴ «ዮሃንሴ» ዩ «መገን አስንች» ዩሃ። ከን ሱዕሚን ሆስመት መናከት ገአንቲአ። ህክሪችን አብስ ደገንቲሩ ጠመቃንች ዮሃንሴቲ፥ ሶቀማንች ዮሃንሴቲ፥ «ማርቆሴ» የመሞ ዮሃንሴቲ።

1. ጠመቃንቹ ዮሃንስ ዬሱሴየ አስንቹ እኪ። አስ አለመኖገ መላከቹ ጠሃቂአ (ሱቃ.1፥5-25)። ሁጅስ ዬሱሲ ዎቃ ቅጠንሶወ እኪ (ማቶ.3፥1-17)። ዬሱሱ ተማርሲ አርህሂች ዘኪን ገሊል ባድ ገሻንቹ ሄሮድስ ዮሃንሴ ሺአ (ማር.6፥14-29)።

2. ሶቀማንቹ ዮሃንስ ዘብዶሴየ ቤቱ፤ አስን ያቆቤች ማዕና። ዬሱሱ አብሽ ኢቴሴየ አወናንቹ (ዮሃ.13፥23)። ዬሱሱ ሬሁዕናች ብሬ አመስ ዮሃንሴ ህደረተ አሴአ (ዮሃ.19፥25-27)። ዬሱሱ ሬሆች ኪአች ዘኪን ጴጥሮሴን ሸርገም ዬሱስ ሞግበ ኢሴአ (ዮሃ.20፥1-10)። ዮሃንስ ምሽራች መጣፈሃ፥ ዮሃንሴ ስስንተ ኦህኑታ፥ መገኑ ዮሃንሴ ጫከሽ ጡድሾሪ መጣፈሃ ጣር አሶት።

3. «ማርቆሴ» የመም ገአሞ ዮሃንስ በርኅሴየ አስንቹ እኪ (ሶቀ.12፥25፤ 15፥37)።

ዮሴፈ ሃሮ ህድር መጣፍ አዜን ዮሴፈ የመንት ገአንታ ሆለመት መናከት ዮአ።

1. ቶነ ስሜየንተ ያቆቤ አሶች መቱ ቢንያሜየ ህዞ ዮሴፋት (ሶቀ.7፥9-14፤ ዮሃ.4፥5፤ አብ.11፥21-22፤ ጫከ 7፥8)።

2. ምሉ ዮሴፍ ዬሱስ አማ ማራሜ አሮ እኮ ዮሴፋት (ማቶ.1፥18)።

3. ምሉ ዮሴፍ «አርማትይ ከተም ዮሴፈ» ዬኖወ ዱበላሽ መንቹ፤ አስን እይሁድ አወንሳኒን ሜጡ ያአኖወ እኪ፤ ዬሱሰ አወነወ አብሽ በሬዳ መንቹ እኪ (ማቶ.27፥57-60)።

4. «ስርስባሴ» የመሞ ዮሴፍ አወናኂች መቶወንስ እኪ፤ አወናኑ ይሁድ መዕኔን መቱ እወናንቹ ዶዕርቶ ጃተ ማትያሴሃ፥ ከን ዮሴፈሃ ሳመ ኡጅቴየን ሳሙስ ማትያሴ ኢሴአ (ሶቀ.1፥23)።

5. «በርናባሴ» የመሞ ዮሴፍ ቆጵሮስ ባድ እመዕናንችወ እኪ (ሶቀ.4፥36)።

6. ዬሱሲ «ዮሴፈ» ዬኖ ህዞ ዮስ እኪ (ማቶ.13፥55፤ ማር.6፥3)።

7. ዬሱስ እወናን ሜሬሮን ስምተ ህከት ዮ እኪ፥ ያቆባቲ፥ ዮሴፋቲ (ማቶ.27፥56፤ ማር.15፥47)።

ዮናሴ ዮናስ መገኔየ ህራጋንቹ እኪ። ናናዊ ባዱ መር መገን ላገተ ኩሱንተ መገኑ ሶኮስ ጃተ ህከስ መሩ ግብ ምሱበ መሪ መርከባን አሳ። እስ ዳፊን ቦብሩ ምእ እሌን ኪእ መርከበስ እብሽ ህውሾ። መርከብ መኑንኩ ምእን ተርቶስ። ስሱ በራሃ ሱሱ አንክርሃ መገኑ ቅጠንሴ ቁርጡሜመ ጎደባን ኤጌሮህኒች ዘኪን ቁርጡሜመስ ሞስተ ኡላን ፉሽት ቱርስ። ህከኒች ዘኪን ዮናስን መገኒ አዘዘሞ (ዮና.1-2፤ መቶ.12፥39-41፤ 16፥4፤ ሱቃ.11፥29-32)።

ዮናሴ መጣፈ ህራጋንች ዮናሴ መጣፉ አማርሳን «ትንቢተ ዮናስ» የመመኖ። ድከሻ ካዕስቁኖ ሱዕማን «ዮና.» የመሜአ።

ዮኤሴ መጣፈ ህራጋንች ዮኤሴ መጣፉ አማርሳን «ትንቢተ ኢዩኤል» የመመኖ። ድከሻ ካዕስቁኖ ሱዕማን «ዮኤ.» የመሜአ።

ዮፍታሄ እስራኤል ዳናካች መቶወንስ አኬ፤ እሞን ባድ መኒን ኦለም መገን እያኒን ቁሎ፤ መገኒ አዮተ ላገተ እኅተኔ ኢተና ሜጥስ ቤቱተ ክትሞ (ገሻ.11፤ እብ.11፥32)።

ደ

ደህቹ ደህቹ እብሽ ሂላ ሞቹ፤ ዐቅ አዜን ሄእኖወ ዎሪቹ አጉደኖወ። ግሪክሳን «ድራኳን» የመም ገእመና። ሃሮ ሀድር መጣፋን «ደህቹ» የመም ሂረሜእ። ደህቹ ሼጣንችተ አጉዲሽ (ጫክ 12፥3—13፥4፤ 20፥2)። ኑብቾ ዘድር መጣፋን ኡለ እል እንዶ ባሃር ዎእ ሞቹ እሂ ደንደና (መዝ.91፥13፤ እስ.27፥1)።

ዱዱብ ዎነ መጣፈ አይሁድ ዱዱቡ ኩለኖ ዎነ መጣፉ እማርሳን «መጽሐፈ ዜና መዋዕል ቀዳማዊ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «1ዱዱቡ» የመሜእ።

ዱዱብ ለንክ መጣፈ አይሁድ ዱዱቡ ኩለኖ ለንክ መጣፉ አማርሳን «መጽሐፈ ዜና መዋዕል ካልዕ» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «2ዱዱቡ» የመሜእ።

ዲኘ ዲኙ ኡለ እዚች ፉልታ ጊራን በርገም ፉለኖወ ላፉ ቡቾ። ቡቹስ ቡሰኖወኒ፥ ባራኒ። ግጀ ጃተ ክኑ እሀኖወ። ህክን ቡቺች ፉልታ ውሊልት መነ እብስ ኡዕንታታ። ህክኒ ፍርድተ አጉዲሽ (ቆጨ.19፥24፤ እስ.30፥33፤ ህዝ.38፥22፤ ጫክ 9፥18፤ 19፥20)።

ዳንኤሌ መጣፈ ሀራጋንቾ ዳንኤሌ መጣፉ እማርሳን «ትንቢተ ዳንኤል» ዬመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «ዳን.» የመሜእ።

ዳዊቱ ዳዊት እስራኤል ምናደበ ገሸቶ ምማካች ሆረችን አባ ዎመ አኬ። እስን እኒሃንስ እሴዱ ዘካንቾን እለሜሃ እኬ (1ሳሙ.16፥11)። ዎመ እሂችስ ብሬን እንስ ሆለተ ዜእኖወ ዘማንቹ እኬ (1ሳሙ.17፥34-35)። መገን ሱዕሚኒ፥ መገን መቁኒ «ጎልያዲ» ዮኖ ፍልስጤም ባድ መንቹ ደምበሺኒ፥ ከኒኒ ሼሃ (1ሳሙ.17፥45-51)። ዳዊት መነኑ እብሽ ኢተኖወ መንቹ አኬ። እስን መገን አብኒ 73 መዝሙረተ ጣፈእ። ዬሱሱንኩ ዳዊቱ ቦኪች እለሞገ ጡማንቹ መጣፉ ኩለኖኔ (ሮሜ 1፥3-4፤ ጫክ 22፥16)።

ገ

ገላትየ «ገላትየ» የመሞ ባዱ ሮም ባድ ዎሙ ገሸኖወ እስይ ባድ ሺናን ዮሃ ባዱ አኬ። ጳዉሎስ መገን ላገተ ስበኩተ መረሞ ጃተ ጵስድ ባድ እንጠኩሁ፥ አቆንዮሙሁ፥ ልስጥሩሁ፥ ደርቤቲ ገለትይ ባድ አዜን ዮታ ክተማክ አኬ። ጳዉሎሴ

ዉዲን መገን ላገተ መጮቶእ (ሶቀ.13—14፤ 16፥1-6፤ 18፥23)።

ገሻን መጣፈ እስራኤል ገሻንተኔ ኩለኖ መጣፉ እማርሳን «መጽሐፈ መሳፍንት» የመመኖ። ድክሻ ካዕለቁኖ ሱዕማን «ገሻ.» የመሜእ።

ገነተ ላገስ ሂረቱት «ኦተተ አቴን ቆረቤመ ሀቅተ ካሲመተ መዕን» ዩሃ። መገኑ አዳሜ ኤዴነ ገነት ሜሬርን እፉሼስ። ገነታን ሆለሙ ለጉሁ፥ ሀቅቲ ዮ አኬ፤ ሄቾ ሀቁሁ፥ ሂለሃ ጡመሃ እነ እስ ደግሲስኖ ሀቁሁ ዮ አኬ (ቆጨ.2፥8-17)። መገኑ እዳሜ ገነቲች ፉሼሲ ሀጣት ዳፈኔት (ቆጨ.3)።

ገነት ስውቱ መኑ መገኒን በጅጎኒ፥ ኢታኒ ደቀመኖ ሰውተ እፈሃ። ጡማኑ ሬሄ ጂቹተ መረናቡ «ገነተ» የመመኖ። «ገነተ» ዩ መገኑ ገጉስ ዮ ቤቹ እኮገ ክርስቶሱ ጠሃቁእ (ሉቃ.23፥43፤ 2 ቆሮ.12፥3፤ ጫክ 2፥7)።

ጋሜስ ጋሜሱ ጉጁስ ሁልገ እክ ጦቅዱሃ ሆጎኤኖወ ግዘ። እስን ዎእ እጉዕናች ሆለመ በር ኤጌሪ ደንደኖወ። እርዛንትስ እደቁኖ እድሽተ ደዲኖወ (ማቶ.3፥4)። ጋሜሱ ጡማንቾ መጣፉን እበ ጠሂ እጉዲሽተ (ማቶ.19፥24፤ 23፥24)። ሉቃስ መጣፉን 18 ዮ ምስለ ጡድ።

ጌዲዎኔ እስራኤል እሱ ገሻኒች መቶወንስ አኬ፤ እስራኤለ ሚድያም መን እንጋች ፉሹንተ መገኑ ገኤስ። መን በትኔን እሁዕናች መገን መቁን ቁሱ እሆኖገ ጡድሲ መገኑ እመዕን ሰሴ ጥቤ መነ ጠለ እፍ ሚድያም መነ ቁሱ (ገሻ.6—8)።

ግሪክ አፎ ኑብቹ ሀድር መጣፉ ጣፈሞ እብራውሳኔት። እብራውስት መ-መቴ «ክነአንስተ» የመንታእ፤ ዳፉንኩስ እስራኤል አሱት ክነአን ባዱ ዋልታ ጃተ ህክን ባዶን ዮ መኑ ሆሩንኩ እብራዌ አፈን ጠሃተዮ አኬ።

እብራውስ ላጋን አጉጠንታ እረሜእስት እብራውሳች በተእን መርቶእ። ህክኒ ዬሱሱ ተን ኡለ እሴን ዮ ጃተ እስራኤል ባዶን ዮ መኑ ጠሃታኢ እረሜእሳኔት አኬ። ዬሱሱንኩ እወናኒንተስ ተን ላጋኔት ሃላዊኢ።

ሁተን ጂቾች እፍ ሮም ባድ ዎሙ ገሸኖ ባዶን ሆሩንን ግሪክ ባድ አፎ እብሽ ሀራረን መሮ። ተማሮ መኑ ሆሩንኩ ግሪክስተ ደገዮእኒ፥ ጠሃተዮእኒ አኬ። እነነ አነነ ቤቾች ዎጋን ዎጋን ዬሩሳሌመ ዋልቶ አይሁዱንኩ ግሪክስ እፈኔት ጠሃቶኢ። ህክኒ ሃሮ ሀድር መጣፉ ጣፈሞ ጃተ ዬሩሳሌም ከተማኒ ተማሮ መኑ ሆሩንኩ ግሪክስተ ጠሃተዮ አኬ። አረሜእስተ ጠሃታኢ ምኔንተሳቲ፥ መገኒ ስገዳታ ጃኒ ጠለ። ሃሮ ሀድር መጣፉ ዎና

ጣፈሜኢ መ-መቴ አረሜአሰን ጣፈንቶ ሳጋካች በጋን ግሪከሳኔት እኬ።

ዬሱስ አመዕንቶ መኑ በከኑስ ግሪከሳን ጠሃታሃ መነ በከኑስን ይሁድ ባዶን ሄአሃ ግሪከሰተ ደጉምቦወ መነ። ህከኒ መ-መቴ ሜሬሮንተስ ሀወ ፉሌኢ ጠሃታ ላገ ዉዲን ዊመ ዊሚን ሚጠመት ሄኡ ሆኅተኔሃት (ሶቀ.6፥1)።

ግብጠ ግብጡ እስራኤል ባድ ሺናን ዮሃ ባዱ፤ እስራኤል ምናደቡ ህከን ግብጥ ባዶን ሾሌ ጥቤ ዎጋ አግዘተ እክ ጠቀንቴ እኬ (ሶቀ.7፥34-36)።

ኅት ሞቁተ ኅት ሞቁት አብሽ ቀራራኖወ ሀቀ፤ አይሁድ ባድ መኑ ሬሻን ቡሪ ዘብን አስት ካዕለቅታሃ እኬ (ዮሃ.19፥39)።

ጠ

ጡማንቹ አያነ ጡማንቹ አያኑ መገኔየ አያነ። እኑ መገኑሁ፥ ዬሱስ ክርስቶሱሁ፥ ጡማንቹ አያኑሁ ሰሱንኩ ሚጦት (ማቶ.28፥19)።

ጡማንቹ አያኑ ዬሱስ ክርስቶሳን አመዕኔ መን ሄቾ አዜን ሄአኖ። ጡማንቹ አያኑ 1. መኑ ገርተ ደጉንተ አሰኖ (ዮሃ.16፥13፤ 1ቆሮ.2፥10-13)። 2. ዬሱስ ክርስቶሳን አመዕንቶ ኬኒ መገኑ ኡጨኖ (ሮሜ 8፥26)። 3. መኑ መገን ዎቃ ደጉንተ አወንሰኖ (ሶቀ.13፥2፤ 16፥6-7)። 4. መኑ መገን ላገተ ጠሃቁንታ፥ መገን ሁጅተ ሁጀቱንታ መቆ አሰኖ (1ቆሮ.2፥4-5)። 5. አመዕናን ማበሩ ቃሩንታ፥ እኑንኩ አኑንኩ አነነተ አነነተ ሁጅተ ሁጀቱንታ መቆ አሰኖ (1ቆሮ.12፥14)።

ጫክ መጣፋን 1፥4-5 «ጡማንቾ አያነ» የመሞ ግሪከሳች ዮገን ሂሬመደ «ለመለ አያነ» ዩሃ። ለመሉ አይሁድ መኒ ዊመተ ዎሉ።

ጥማቶሴ ጥማቶሰ እኑ ግሪክቾወ፤ አመስ አብራውቹተ እኬ። ሶቀማንቾ ጳዉሉሴ ዉዲን መኑ ደኅሀኒች ዘኪን ጳዉሉሴን በርገም ምሽራች ላጋ ሁጀታንቹ እኬእ። መገኒ ሆለመተ ጀተ ሁጀችሀኒች ዘኪን ኤፌሶን ከተማን ዮ አመዕናን ማበሪ አወንሳንቹ እኮጋ፥ ዘካንችንተስ አመዕነትስተኔ ሬሄጋ አመዕኔኖ።

ጥንቀተ ጥንቀቱ ጡማንቾ መጣፋን ኩለኖጊን ዮሃንስ ሆለመ መነ ዮርዳኖስ ሊጋን ጠመቂእ። ሀጣቲችሰ ሙጩርቱንታ፥ ቢረ ይተን ጠመቀንቱንታ ተማርሴሰ (ማር.1፥4-5)። ዮሃንሴ ጥንቀቱ ፈእሳንቹ ዬሱስ አይሁድ መኒ ደማሲሱንታት እኬ (ዮሃ.1፥29-31)።

ከርስቶሱ ጠመቀሞ ጀተ ዎኢን ጠመቀሙሁ፥ ጡማንቾ አያኒን ጠመቀሙሁ ሜጡ እክ አጳሜሃ እኬ

(ሉቃ.3፥21-22)፤ ህኩስን ኔሳ አጉዲሸተ (ሶቀ.2፥38፤ ቲቶ.3፥5)።

ዬሱሱ ሰማ ሱሱዕናች ብራ አወናኑስ ሆራንከ መንበ ሶሀን «አን ሱዕሚኒ፥ ቤት ሱዕሚኒ፥ ጡማንቾ አያን ሱዕሚኒ ጠመቂነን አወናኑአ አሰዬ» ዬሰ (ማቶ.28፥19)። አመዕናኒ ጥንቀቱ ቃግሰኖ ከርስቶሱ ዊንሺታ ሁጅ (ሮሜ 6፥3-4)። ጥንቀቱ ክርስቶሲን ሜጡ እንኩንተ አሰኖወ፤ ህከን ዎቂን ሀጣቲች አነነ አንክ ሙጩን ሃሮ ሄቾን ሄዕናም (ሮሜ 6፥1-11)።

ጥዮን ከተመ «ጥዮን ከተመ» ያኖ ዬሩሳሌሜየ ከተመ። ሆለመ ጀተ መገን ምኑ ዮ ዱነ እንዶ መገኑ ዮበ ጡድሰኖወ ሱዕመ (አብ.12፥22-24)።

ፀ

ጫክ ጡደሞረ እንዶ ጫክ ኩሰሞረ ጫክ ጡደመኖሩ ሀቂች አነና ጠሀ፤ መንቹ ግሱዕናች ሰውተ አዜን ሰዕም ይ ዮ ሳታን መገኒች ጡደመኖወረ (ዎሉ 12፥6፤ ሶቀ.2፥17)። ህተጋሙ ጠሁ ጡደመኖ መገኑ ደጋነ መገን አያኑ አዜንተስ ገሉ መኒሃተ። ኑባቾ ሀድር ዶለ መገኒች ጫክ ጡደመኖሩ ጡደሜሰ ሆለሙ ህራጋኑ ዮ እኬ፤ ህዝቁሌሃ፥ ዳንኤሌሃ ሆለመተ ጀተ ጫክ ጡደሜሰ። ሃሮ ሀድር ዶላንን መገን ሰውቱ ዘካራሴሃ (ሉቃ.1፥11-22)፥ ቆርኔሎሴሃ (ሶቀ.10፥3)፥ ጴጥሮሴሃ (ሶቀ.10፥9-17)፥ ጳዉሉሴሃ (ሶቀ.18፥9)፥ ዮሃንሴሃ (ጫክ 1፥9-12) ጡደሜእ።

ጳ

ጳዉሉሴ ጳዉሉስ አስራኤል ባዲች አል ዉዲን ዮ ክልቅይ ባድ ተርሴስ ከተሜየ መገቹ እኬ። አለሞሀኒች እፍ ሮማውቾመት ዮሴየ አብራውቹ። ዬሩሳሌም ከተማን ተማራሃ ፈርሳውቹኒ፥ ዬሱስ አመዕኔ መነ ዎነ አብሽ ሀውሼሃ መገቹኒ እኬ። ዬሱሱ ጡደሞስሀኒች ዘኪን ዊመ ዎዘኒኒ፥ መቁኒ መገኑ ደጉምቡ መኒ ሮም ከተመ ኢለንቁጤ ምሽራች ላገተ ሰበኮ። ሆለመ አመዕናኑ ጣርስ ሶህናከ ዉዲን ተማርሴሳ መንቹ እኬ።

ጴጥሮሴ ጴጥሮስ ሰማኔት እኬ። ዬሱሲን ደቀሙዕናች ብራ ቁርጡሜመተ ቃሻንቾወ እኬ (ማቶ.4፥18-20)። ዬሱሱ ገኤሲች ዘኪን ዮሃንሴኒ፥ ያቆቤኒ በርገም ዬሱሲ አብሽ ህንጭዬሃ አወናንቹ እኬ። ዎሉ መኒች ብርስ ጴጥሮስ «ዬሱሱ ክርስቶሳ» ይ ነቀኖ (ማር.8፥27-29)። ሬሆች ኬእ ዬሱሱ እሲ ሁጅቱንተ ሰኮስ። ዬሩሳሌም አመዕናን ማበር አዜን ሆለመ ጀተ ሁጀችሀኒች ዘኪን ቆሮንቶስ ከተማኒ ሁጅቼሃ መንቹ

(1ቆሮ.1፥12፤ 3፥22)። ዘካንኾን ዬሱሱ ኩሎስጊን አመዕነትስተኔ ሼመስ (ዮሃ.21፥18-19)።

ፈ

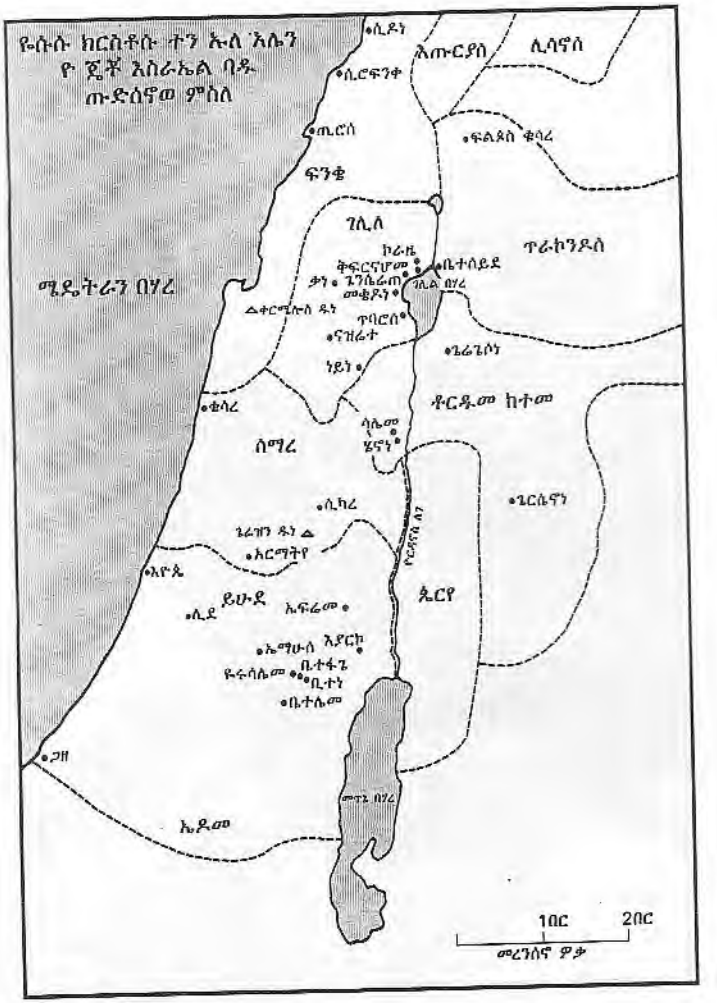
ፈርሳውተ ፈርሳውት አይሁድ መን ሜሬሮን አብስ መሌሳ መነ። እሶአንት አይሁድ መን አዜን መቶ ሀገ እኬ። ሙሴ ሴረ አብስ መሌሳሃረ። መገኑ ሙሴ አሴ አዘዙተ መኒ ተማርስተን ሆለመተ አዘዙታ፥ ሴረሃ በርግት ተማርስቶእ፤ ህኩንን ምናደቢ አበተ እይነተ እከ ኬዕሜእ (ማቶ.15፥1-6፤ 23፥1-4)። መኒ ተማርስታ እኬ ዋኑስ ሰውቱ «መንቹ ሙጨረኖ ገግስ ሄቻኑቲ፥ ሴረ ቆረቢኔቲ» ይተኔት እኬ (ሶቀ.15፥5)። ሆለሙሰ መገን አዘዘ አሌን በርገሞ አናከ ዎገ ቆረቢን ገሬስ ጠሀ ሀብ አጉርቶአ፤ አሞ «ኔሳች አበ ደገኖ ሜጡሁ ዮበአ» ይታተኔ ሆለመተ ጂቹተ ክርስቶሱ «ኩ ሳድጨማኑ» ይ ዎቁሾሰ (ሉቃ.11፥37-44፤ ማቶ.23፥1-36)። እሶአንት ዬሱሲን ኡርጨንተን አሱ ሽቶተ ኤረንቶእ (ዮሃ.11፥47-57)።

ፈርአኔ ፈርአን ግብጥ ባዴየ ዎመ። ግብጥ ባዶን «ዎመ» እኮ መንቹ ሆረንከ ገኤኖወ ሱዕመ እኬ።

ፍልሞኔ ፍልሞን ቆላስያስ ከተሜየ መንቹ እኬ። ህከን ከተማን ደገሜሃ አመዕናንቹ እኬ። ሶቀማንቹ ጳዉሎስ እሲ ሶህኑተ ሶኮ ፍልሞኔ ምኒች ፉል በኦ አማሹ አናስሞስ ጳዉሎሲባን መገኑ አመዕኔሀሂች ዘኪን አንስበ ፈንቀሉንታት እኬ።

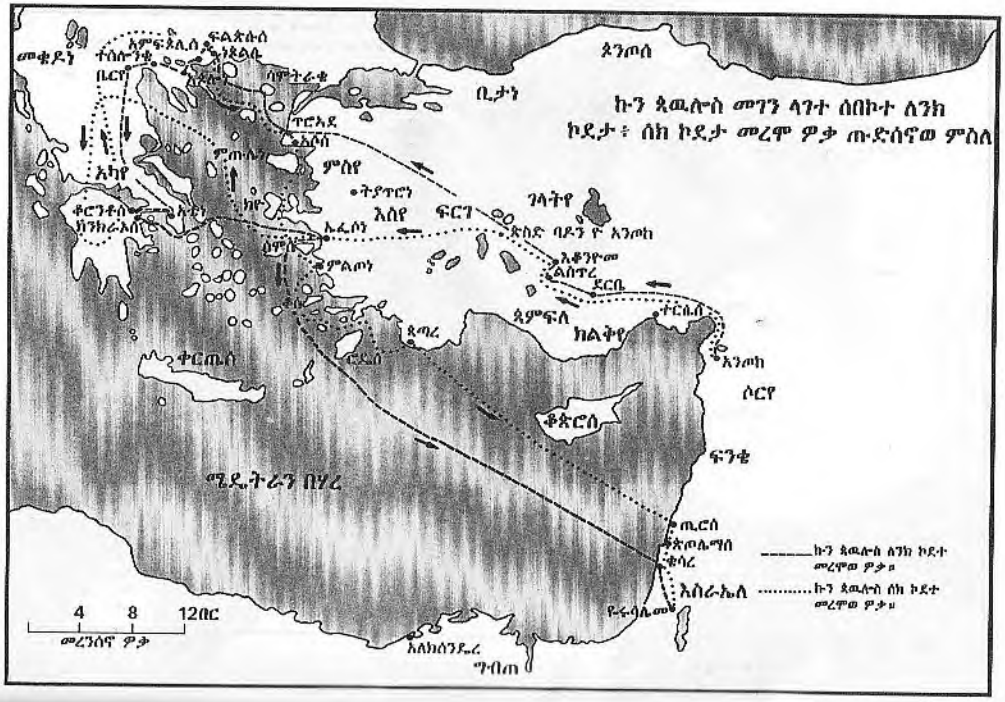
ፍልጵሱስ ፍልጵሱሱ መቄዶን ባዶን ዮሃ ሮም ባድ ዎሙ ገሸኖወ ከተመ እኬ (ሶቀ.16፥12)። ጳዉሎስ ግሪክ ባዶን እንሱ አመዕናን ማበራካች ፍልጵሱስ ከተማን ዮ አመዕናን ማበሩ ዎናንስ። ህከን ከተማን ዮ አመዕናን ሄቸተኔ ጳዉሎስ አብሽ በጅዔእኒ፥ በጅጉስ እሶአ ጣፎ ሶህኖን ኩሌእኒ (ፍልጵ.1፥2-11)።

ፍሽመርቹ ፍሽመርቹ አብሽ አባ ዞብረ አጉደኖወረ። እስ ሄአኖ ቃለአኔት። ፌላእ ቡታከተ እንዶ ሆለ ቡታከተ እንዶ መቆስ ላፈ እኮ ግዘ መቄሽ ኦሮሽ እተኖወ። እስን ሰርበንችነ መቄታ አጉዲሽ (ዞህ.19፥4፤ 2ሳሙ.1፥23፤ እስ.40፥31፤ ህዝ.17፥3-7፤ ጫክ 4፥7)።

ኩን ጳዉሎስ መገን ላገተ ሰበኩተ ዎነ
ኮደተ መረሞ ዎቃ ጡድሰኖወ ምስለ
ጵስደ ባዶን ዮ አንጦክ
ገላትየ
ኤቆንዮመ
ልስጥረ
ደርቤ
ጵስደ
አጣልየ
ፍርገ
ጳምፍለ
ልቃአነ
ተርሴለ
አንጦክ
ሲሌቆ
ሶርየ
ቆጵሮስ
ስልማነ
ጰፎ
ደማስቆስ
ሜዲትራን በሃረ
እስራኤለ
ዩሩሳሌመ
ግብጠ
2 4 6 8በር
መረጎስኖ ዎቃ

ሶርየ
ክልቅየ
ጳምፍለ
ተርሴለ
አንጦክ
ሲሌቆ
ቆጵሮስ
ሰልማነ
ጰፎ
ደርቤ
ልስጥረ
ኤቆንዮመ
ገላትየ
ጵስደ
ፍርገ
አጣልየ
ሜዲትራን በሃረ
ሊቢያ
ግብጠ
4 8 12 16በር
መረጎስኖ ዎቃ

ኩን ጳጢሎስ መግን ላገተ ሰበኩተ ለንክ
ኮደታ ፥ ሰክ ኮደታ መረሞ ዎቃ ጡድሰኖወ ምስለ
ጳንጦሰ
ቢታኑ
መቄዶን
ፍልጵሎስ
ተሰሎንቄ
ቤርያ
ሰምትራቄ
ጥሮአደ
ኔአጵሳ
ምስየ
አካየ
ትያጥሮን
ገላትየ
ቆርንቶስ
አቴንስ
ክሮ
እስየ
ፍርገ
ኤፌሶን
ጵምፍ
ጳምልሶነ
ጵሮስ
ጵምፍለ
ክልቅየ
ጳጣረ
ቀርጤስ
ሮድስ
አንጾክ
ሶርየ
ቆጵሮስ
ፍንቄ
ሚዲትራን በሃረ
ጢሮስ
ቄሳረ
እስራኤለ
ዮሩሳሌመ
አለክሰንዶረ
ግብጠ
4 8 12በር
መረንሰኖ ዎቃ
ኩን ጳጢሎስ ለንክ ኮደተ መረሞወ ዎቃ ፡
ኩን ጳጢሎስ ሰክ ኮደተ መረሞወ ዎቃ ፡